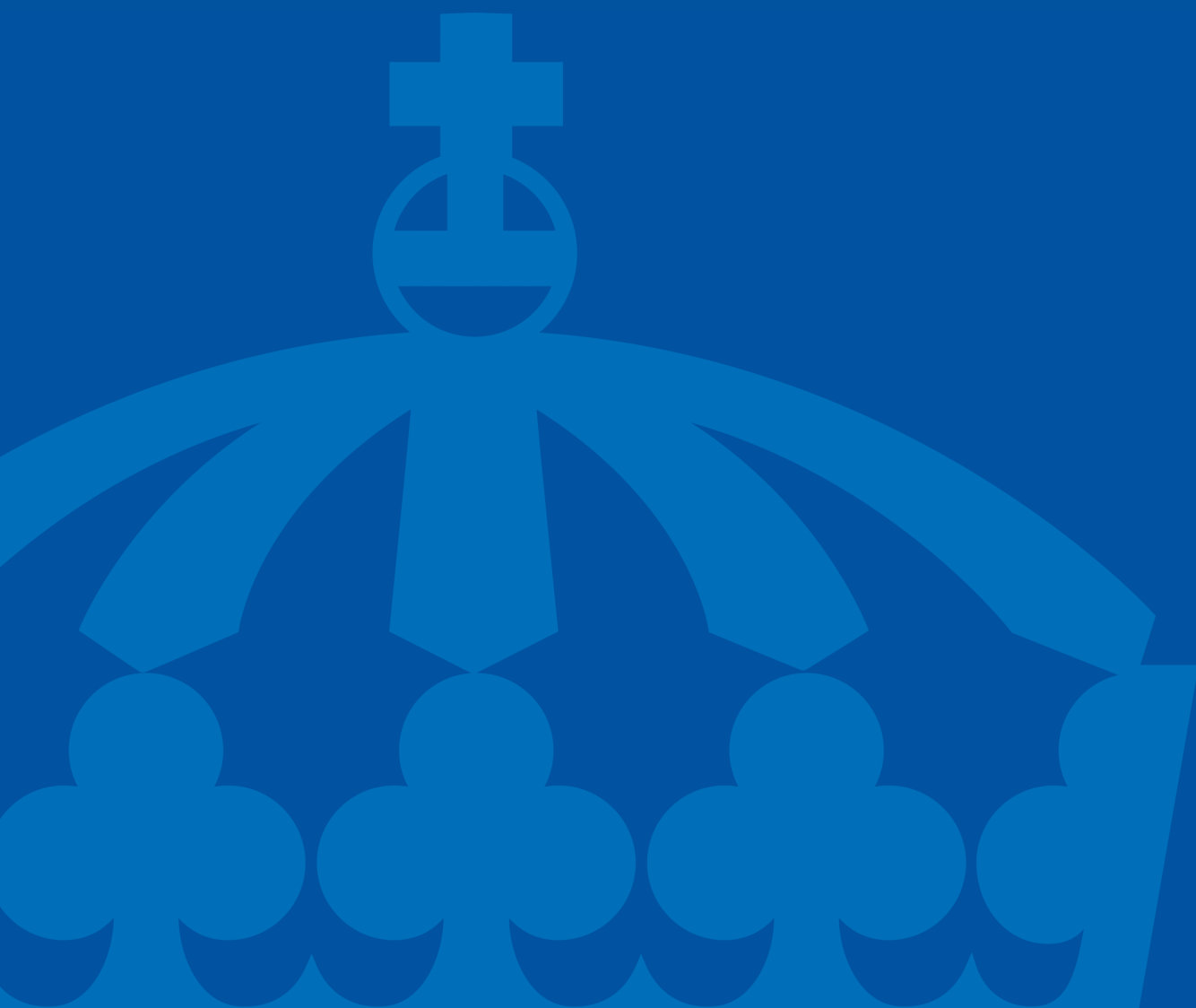

Årsredovisning 2008

Länsstyrelsen
Kalmar län

Årsredovisning för 2008

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Sven Lindgren

100-11089-08

Landshövdingens sammanfattning av verksamhetsåret 2008	3
Politikområde Regional samhällsorganisation	7
Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2008	9
Verksamhetsområde Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	22
Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete	22
Verksamhetsgren Regional tillväxt	27
Verksamhetsgren Miljömålsarbete	32
Verksamhetsområde Tillsyn och vägledning	52
Verksamhetsgren Social tillsyn	53
Verksamhetsgren Miljötillsyn	64
Verksamhetsgren Djur- och livsmedelskontroll	72
Verksamhetsgren Samhällets beredskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn	73
Verksamhetsområde ärendehandläggning	74
Verksamhetsgren Omställning av energisystemet	76
Verksamhetsgren EU-stöd	77
Verksamhetsgren Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	78
Organisationsstyrning	83
Uppdrag	89
Uppdrag till samtliga länsstyrelser	89
Uppdrag till vissa länsstyrelser	92
Uppdrag från regleringsbrev 2007	92
Redovisning av kompetensförsörjning och sjukfrånvaro	93
Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	93
Sammanställning över väsentliga uppgifter	98
Resultaträkning	99
Balansräkning	100
Anslagsredovisning	102
Tilläggsupplysningar och noter	104

LANDSHÖVDINGENS SAMMANFATTNING AV VERKSAMHETSÅRET 2008

Befolkningsutvecklingen

Befolkningsutvecklingen i Kalmar län är fortsatt negativ. Under 2008 minskade befolkningen med 437 till totalt 233 397 personer. Minskningen beror, liksom tidigare år, på högt dödstal i förhållande till födelsetalet, vilket hänger samman med länets demografiska struktur. Det positiva flyttningsnettot på 193 personer väger inte alls upp det negativa s.k. födelseöverskottet om 630 personer. 9 av länets 12 kommuner uppvisar ett vikande befolkningsunderlag. Kommunerna i den norra länsdelen, Hultsfred, Vimmerby och Västervik, har tillsammans förlorat 309 invånare under året. Det sker f.n. en koncentration till Kalmar med omnejd. I Kalmarområdet – Kalmar-Mörbylånga – växte befolkningen med 289. I Oskarshamn ökade befolkningen med blygsamma 15 personer.

Befolkningsutvecklingen är djupt oroväckande för länet också vid en jämförelse med övriga län. Det är endast Värmland och Norrbotten som har en lika hög eller större minskning. Alla grannlän till Kalmar län uppvisar en god utveckling. Kalmar län är ett län som inte är värd för något statligt verk med huvudkontor. Olika statliga utredningar lägger nu dessutom förslag om att flytta även befintliga offentliga jobb från länet, bl.a. länsrätten och förslag till koncentration av länsförvaltning till residensstäder i andra län. En sådan fortsatt utveckling i regional obalans borde inte ligga i nationens intresse.

Arbetsmarknaden

Arbetsmarknaden förändrades snabbt under det sista kvartalet – från halverad arbetslöshet på två år till rekord i varsel. Under 2008 varslades totalt 3 098 personer om uppsägning. Den öppna arbetslösheten var dock vid årets slut fortfarande så låg som 3,4 % eller cirka 5 000 personer.

Medräknat personer i arbetsmarknads-politiska program med aktivitetsstöd uppgick den totala obalansen till 4,8 %. Spridningen mellan kommunerna är 3,8 % i Oskarshamn till närmare 7 % i Hultsfred.

Försämringen på arbetsmarknaden har varit mest påtaglig inom fordons-, glas-, trä-, och plastindustrin. Det är också inom dessa verksamhetsområden som landshövdingen och Regionförbundets ordförande (regeringens utsedda s.k. varselsamordnare) har varit mest aktiva. Förutom en samlad rapport till regeringens statssekreterargrupp har under hand flera initiativ och förslag till åtgärder presenterats för just dessa företag. En regional företagsakut har inrättats för kvalificerad företagsrådgivning. Tillsammans med Jönköpings och Kronobergs län har den besvärliga situationen inom träindustrin uppmärksammas och åtgärder föreslagits. Den till Småland koncentrerade glasindustrins problem och dess konsekvenser för bl.a. besöksnäringen har också tagits upp i särskilda skrivningar och uppvaktningar. Vikten av kompetensutbildningar för varslade inom fordonsindustrin har betonats. En upprepning av det som hände vid lågkonjunkturen 1993, då 17 000 personer var arbetslösa och 6 000 företag – många i grunden friska företag – slogs ut från marknaden, måste förhindras.

De många företagsbesök som gjorts sedan de stora varslen kom har dock gett oss en nyanserad bild av verkligheten. Det finns lediga jobb. Det sker en betydande omsättning på arbetsmarknaden. Det finns företag som satsar och som nyanställer. Under våren 2009 rekryterar t.ex. OKG i Oskarshamn 1 200 personer för sin uppgradering av kärnkraftverket. Det råder brist på bl.a. kvalificerade verktygs- och maskiningenjörer, elmontörer, svetsare och gymnasielärare i yrkesämnen.

Besöksnäringen är en fortsatt mycket betydelsefull näringsgren i Kalmar län

liksom de gröna näringarna jord- och skogsbruk med därtill hörande industrier.

När konjunkturen åter vänder upp kommer vi snabbt att kunna hamna i brist på arbetskraft beroende på de stora pensionsavgångarna i förhållande till antalet tillträdande på arbetsmarknaden. I Kalmar län uppnår 23 000 personer 65 års ålder inom sju år medan antalet ungdomar som under samma tid tillförs arbetskraften (befolkningen 16-64 år) bara uppgår till 16 000, varav många kommer att studera efter fyllda 16. Gapet mellan avgående och tillträdande på arbetsmarknaden kommer att öka.

Infrastrukturen

Den svaga infrastrukturen är ett kvarstående problem för Kalmar län. E22 byggs successivt ut till 2+1 väg, men än är det långt kvar till en acceptabel standard på hela Europavägen. Insatser planeras på delar av Rv25 mellan Kalmar och Växjö, men mycket återstår att göra för att förbättra de öst-västliga vägförbindelserna och de nord-sydliga Rv34 och Rv35. När det gäller järnvägar är standarden på Tjust- och Stångådalsbanorna helt otillräcklig. Dessutom saknas en järnvägskommunikation längs Ostkusten.

En snar upprustning av Tjustbanan är absolut nödvändig för fortsatt tågtrafik och för att koppla ihop den norra länsdelen med den expansiva arbetsmarknaden i Östergötland. Dessa infrastrukturförbättringar bedöms av Länsstyrelsen och Regionförbundet vara avgörande för en positiv utveckling av länets näringsliv och en förutsättning för att kunna vända den negativa befolkningstrenden.

Det Regionala Godstransportrådet i de tre Smålandslänen med företrädare för ett antal företag, näringslivsorganisationer, Banverket, Vägverket och de kommunala samverkansorganen arbetar aktivt med att utnyttja befintlig infrastruktur på ett mer miljövänligt och rationellt sätt.

Linnéuniversitetet

Utbildning är en viktig infrastrukturfråga. Glädjande är då att beslut tagits under året om integrering av regionens högre utbildning. Den 1 januari 2010 går Växjö universitet och Högskolan i Kalmar samman och bildar Linnéuniversitetet. Genom fusionen kommer universitetet att kunna erbjuda tillgång till bättre och mer konkurrenskraftig kompetens, som i Linnés anda ska betona nyfikenhet, nytänkande och nytta. Linnéuniversitetet kommer initialt att ha omkring 25 000 studenter, 15 000 helårsstudenter, 2 000 anställda och omsätta 1,5 mdkr, varav 350 mnkr inom forskning och forskarutbildning.

Länsstyrelsens resultat

Länsstyrelsens verksamhet har en god kvalitet över hela bredden av verksamhetsområden. Samarbetet med kommunerna och Regionförbundet är gott och har utvecklats under året bl.a. genom att det unika klimatprojektet *Uthållig kommun* startats och genom samordningsarbetet mot varsel under slutet av året.

I årsredovisningen finns verksamhetsresultaten redovisade för de uppdrag som ska återskildras. Följande kan särskilt lyftas fram ur 2008 års verksamhet.

Länsstyrelsen i Kalmar län har som vattenmyndighet samordnat avslutningen av kartläggningen av vattenförekomsternas status i hela Södra Östersjöns vattendistrikt. Kartläggningen har rapporterats till EU. Samarbetet med de andra fyra vattenmyndigheterna i landet har fördjupats och gett nationella samordningsvinster som är viktiga för det fortsatta implementeringsarbetet av EU:s vattendirektiv i Sverige. Länsstyrelsens ansvar som vattenmyndighet har utvecklats under året. De uppmärksammade projekten *Finn de områden som göder havet mest* och *Restaurering av havsvikar och kustnära sjöar* har drivits i samverkan mellan de tre sydligaste vattenmyndigheterna i landet. Inom Södra Östersjöns vattendistrikt har

tio vattenråd för frivillig samverkan kring vattenförvaltning i olika avrinningsområden bildats och ytterligare tio planeras att bildas under 2009. Länsstyrelsen i Kalmar har det nationella ansvaret för uppbyggnad, utveckling och drift av vattendataverktyget VISS som samlar och presenterar vattendata öppet för alla användare från olika statliga nationella datavärddar som flera centrala verk.

Flyktingmottagandet har konsoliderats och följts under året så att alla kommuner har fortsatt beredskap. Kontakter har tagits bl.a. med Migrationsverket för att öka antalet anvisade till länet och med Skåne län för utveckling av ett sydlänsgemensamt projekt för flytt till glesbygdslän med jobb och bostad.

Inom naturvårdsarbetet har arbetet med att erbjuda naturvårdsavtal som alternativ till naturreservat för skydd av värdefulla områden inletts. Upphandlingen av skötsel av natur- och kulturmiljöer har samordnats samtidigt som uppgraderingen av äldre skötselplaner för ett trettiotal naturreservat genomförts. Samrådsärenden enligt miljöbalken har halverats, vilket bl.a. beror på att en stor del av dessa ärenden i stället omfattas av den nya anmälningsplikten för vattenverksamhet där bl.a. det ökade intresset för anläggande av våtmarker som kan få stöd inom landsbygdsprogrammet märks. Rationaliseringar i hanteringen av miljörapporter från miljöfarlig verksamhet och anmälan om transport av farligt avfall har bl.a. efter ett samordnat tillsynsprojekt minskat ärendeflödet i dessa grupper.

Inom kulturmiljöområdet har en särskild satsning gjorts för att få en samlad bild av kulturminnen med vårdbehov bl.a. för att uppdatera vårdplaner och att samordna upphandling av skötsel med upphandling av skötsel av liknande vårdåtgärder i naturreservat.

Inom landsbygdsprogrammet har en särskild satsning gjorts för arbetet med miljöstödskontroller så att kontrollerna av miljöstödsåtgärder kunnat avslutas tre månader tidigare än föregående år. Det

tvärsektoriella beredningsarbetet av ansökningarna om stöd till landsbygdsutveckling ger en samordnad myndighetskontakt vilket underlättar för de som behöver söka andra tillstånd för sina utvecklingsprojekt.

De fiskevårdsåtgärder som Länsstyrelsen delfinansierat har bidragit till förbättring och skydd av länets fiskarter till gagn både för biologisk mångfald och hållbart nyttjande.

Den största förändringen av Länsstyrelsens arbetsinsats jämfört med 2007 är den registrerade minskningen inom regional tillväxt. Detta har flera förklaringar. Utöver att Länsstyrelsens samarbete med Regionförbundet utvecklats, bl.a. vad gäller samordning av verksamhet gentemot kommuner, har Länsstyrelsen intagit en mer koordinerande roll i de traditionella ärendena inom regional tillväxt. Länsstyrelsen i Kalmar län medverkar också till att stärka regional tillväxt genom att prioritera dels handläggning av utvecklingsprojekt inom axel 1 och 3 samt LEADER inom landsbygdsprogrammet, dels snabbare tillståndsgivning vid t.ex. miljöfarlig verksamhet.

Länsstyrelsens arbete med beredskapsfrågor präglas av att länet är ett kärnkraftslän. Samarbete med olika regionala aktörer och organisationer inför olika händelser och kriser är väl utvecklat och underhålls med övningar och uppföljande möten bl.a. med kommunernas räddningschefer.

Länsstyrelsens veterinärer har under året fått prioritera ned planerad tillsyn m.m. främst med anledning av utbrott av multi-resistent salmonella i länet där samverkan varit omfattande med bl.a. Jordbruksverket för att genomföra åtgärder för flera berörda djurhållare.

De planerade förändringarna av djurskyddskontrollarbetet, den sociala tillsynen och trafikärendehandläggningen har beslutats av regeringen under sommaren och hösten 2008. Förberedelsearbetet främst för djurskyddskontrollarbetet har lett till

ytterligare särskilda omprioriteringar i den veterinära verksamheten.

Länsstyrelsens tillsyn över den socialtjänst och äldreomsorg som drivs bl.a. i kommunal regi tillhör myndighetens mest omfattande tillsynsuppgifter har starka beröringspunkter med länsstyrelsens andra samverkansområden med kommunerna såsom beredskapsplanering, plan- och byggsamråd, folkhälsa och miljömålsarbete. Verksamhetsövergång per 1 januari 2010 planeras i ett antal arbetsgrupper där både Socialstyrelsen och länsstyrelserna finns representerade. Under 2008 har de särskilda tillsynsinsatser som givit bäst effekt varit tillsyn av hem för vård och boende för barn och ungdomar, tillsyn av insatser för personer med psykiska funktionshinder samt tillsyn inom äldreomsorgen med rättssäkerhet i fokus.

Trafikärendena har under året ytterligare utvecklats som e-tjänster och i en nationellt gemensam telefonitjänst men omfattar fortfarande Länsstyrelsens näst största enskilda ärendeflöde om drygt 14 000 ärenden och endast överträffas av antalet EU-stödsansökningar om drygt 15 000 ärenden.

Länsstyrelsen samverkar med andra län inom flera verksamhetsområden och ser stora möjligheter till utveckling av detta arbetssätt. Länsstyrelsen har i flera sammanhang under året framfört, bl.a. till Finansdepartementet, att de förändringar av den statliga regionala organisationen som föreslås i olika utredningar bör koordineras och inte genomföras utan samordning som nu sker t.ex. med djurskydd, social tillsyn och trafikärenden. Länsstyrelsen har under 2008 medverkat med särskild kompetens i projektet ”en gemensam redovisningsplan för alla länsstyrelser”. Även förberedelsearbetet för inrättande fr.o.m. 1 januari 2009 av en nationell IT-enhet för alla länsstyrelser inom Länsstyrelsen i Västra Götaland och utvecklingen av den samordnade löneservicen i Växjö för sex sydlän till att omfatta samtliga länsstyrelser har medfört att Länsstyrelsen i Kalmar fått bidra med underlag

och resurser motsvarande två årsarbetskrafter.

Länsstyrelsen har fattat beslut i drygt 38 000 ärenden under året vilket är drygt 1 000 fler beslut än 2007.

Länsstyrelsen har i augusti dels beslutat om uppsägningar på grund av medelsbrist av åtta medarbetare, dels träffat överenskommelser om förtida pensionsavgång med lika många personer. Länsstyrelsen har på landshövdingens initiativ arbetat i en brett förankrad process med organisationsöversyn som lett fram till ett beslut den 10 december om en organisation med tre avdelningar och ett ledningskansli i stället för sex enheter.

Årets ekonomiska utfall för förvaltningsanslaget är att anslagskrediterna som budgeterat tas i anspråk med knappt 1,8 mnkr. Av totalt 170 mnkr i ianspråktaga medel är knappt 50 % (83 mnkr) att hänföra till förvaltningsanslaget och drygt 50 % verksamhetsmedel från olika centrala verk och departement. Dessa s.k. sakanslag fördelas till länen genom årliga beslut även om de är knutna till uppdrag i regleringsbrevet som t.ex. landsbygdsprogrammet och vattenmyndighets uppgifterna som utförs under flera år framöver eller tills vidare.

Länsstyrelsen tar ansvar för att statens styrning av landet ska bli så enhetlig och likartad som möjligt samtidigt som verksamheten anpassas till de regionala förutsättningarna.

Jag vill avslutningsvis tacka alla medarbetare på Länsstyrelsen i Kalmar län för ett gott verksamhetsresultat trots att året präglats av både förändringar i vår organisation och av ett flertal utredningar som föreslagit olika ändringar i den statliga regionala organisationen. Jag har goda förhoppningar om att vår nya organisation ska ge goda möjligheter att möta nya utmaningar för verksamheten.

SVEN LINDGREN

Politikområde Regional samhällsorganisation

Mål: Länen skall utvecklas på ett sådant sätt att de nationella målen får genomslag samtidigt som hänsyn tas till olika regionala förhållanden och förutsättningar.

Regional samhällsorganisation i Kalmar län

Länsstyrelsen är regeringens företrädare och samordnare för statlig verksamhet i Kalmar län. Det innebär att Länsstyrelsen fungerar som länk mellan den centrala statliga nivån och den regionala/lokala nivån. Som statens språkrör är det Länsstyrelsens uppgift att föra ut den nationella politiken, t.ex. se till att målen inom miljöområdet kan nås och att social omvårdnad fungerar. Länsstyrelsen ska också återföra information, analyser och konsekvensbeskrivningar av förhållanden i Kalmar län till regeringen samt återrapportera myndighetsutövningen.

Länsstyrelsen har många uppgifter inom flera verksamhetsområden. Viktiga uppgifter är exempelvis att pröva tillstånd och utöva tillsyn enligt ett flertal lagar, besluta om EU:s jordbruksstöd och genomföra uppföljning och tillsyn inom bland annat miljö- och lantbruksområdet samt inom kommunernas socialtjänst och räddningstjänst. Den kommunala självstyrelsen och en minskande statlig detaljreglering innebär att Länsstyrelsens roll i samspelet med kommunerna inriktas mot en konstruktiv dialog – således ett konsultativt arbetssätt.

Länsstyrelsen i Kalmar län

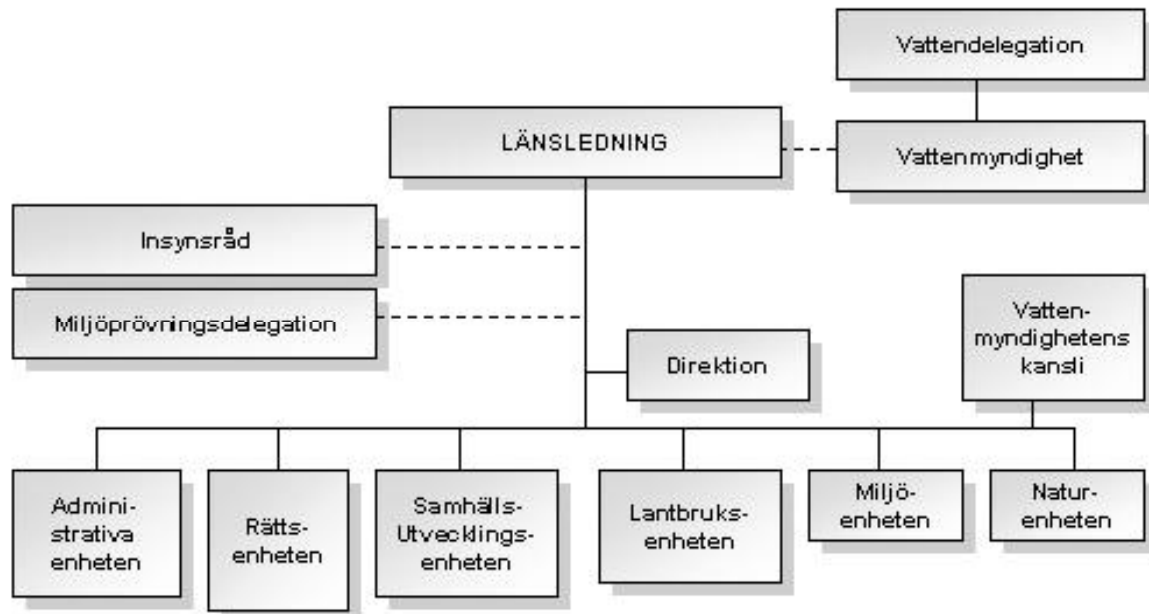
Länsstyrelsen i Kalmar län är vattenmyndighet för Södra Östersjöns vattendistrikt som omfattar avrinningsområdena i sju län. Vattenmyndigheten har till uppgift att

beskriva kvaliteten på vattenmiljön i distriktet och initiera vattenförvaltning enligt förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön som bygger på EU:s vattendirektiv. Vattenmyndigheten har en styrelse, Vattendelagationen, där landshövdingen är ordförande.

Vid Länsstyrelsen finns också en Miljöprövningsdelegation för prövning av tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Delegationen, som består av ordförande och två miljöakkunniga, är självständig men administrativt knuten till Länsstyrelsen.

Till och med 2008 är Länsstyrelsen organiserad i sex fackenheter (inkl. Vattenmyndighetens kansli), en administrativ enhet och ett ledningskansli. Länsledningen, de sex enhetscheferna, personalchefen och vattenvårdsdirektören utgör ledningsgrupp (Direktionen). Från 1 januari 2008 är Länsstyrelsen en enrådighetsmyndighet med ett insynsråd som utses av regeringen.

Från 2009 är Länsstyrelsen organiserad i tre avdelningar - Förvaltningsavdelningen, Miljö- och naturavdelningen och Landsbygdsavdelningen - vardera indelade i tre enheter, samt ett Ledningskansli och Vattenmyndighetens kansli. Länsledningen, de tre avdelningscheferna, kanslichefen, personalchefen och ekonomichefen utgör ledningsgrupp (Direktionen). Länsstyrelsen har t.o.m. 31 december 2010 ett insynsråd bestående av åtta ledamöter med landshövdingen som ordförande.

Organisation

Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2008**Tabell A – Verksamhetskostnader 2008**

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen, oavsett finansiering. Objekt-koder som ingår i respektive verksamhetsgren framgår av tabellmallar för de olika verksamhetsgrenarna. Kostnader som definitionsmässigt är myndighetsövergripande skall redovisas som sådana, även om kostnaderna finansieras med externa medel (s.k. OH-pålägg).

Verksamhetsområden och verksamhetsgrenar samt myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		Kostnader inkl OH	
	Tkr	%	Tkr	%
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	70 466	41%	92 306	54%
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	29 112	17%	38 135	22%
VG Regional tillväxt	2 241	1%	2 936	2%
VG Miljömålsarbete	39 113	23%	51 235	30%
VO Tillsyn och vägledning	25 026	15%	32 783	19%
VG Social tillsyn	3 559	2%	4 662	3%
VG Miljötillsyn	17 445	10%	22 851	13%
VG Djur- och livsmedelskontroll	2 380	1%	3 118	2%
VG Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggväsendet samt övrig tillsyn	1 643	1%	2 152	1%
VO Ärendehandläggning	35 776	21%	46 864	27%
VG Omställning av energisystemet	778	0%	1 020	1%
VG EU-stöd	24 936	15%	32 664	19%
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	10 061	6%	13 179	8%
SUMMA PRODUKTION	131 268	76%	171 952	100%
Myndighetsövergripande verksamhet (10) samt Administration och intern service (11)	40 684	24%		
SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	171 952	100%	171 952	100%
Resurssamverkan ¹⁾	286		286	
Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	172 238		172 238	
<i>Myndighetsövergripande verksamhet, uppdelat på: ³⁾</i>				
Nivå 1 (113-115)	24 580	29%		
Nivå 2 (110-112, 116-119)	8 211	10%		
Nivå 3 (100-109)	7 893	9%		
Personalkostnad, produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	85 842	47%		

Kommentar: Resurssamverkan avser samverkan i sydlänen kring drift och placering av Agressoservrar vid Länsstyrelsen i Kalmar län

Tabell B.1 – Verksamhetskostnader 2006–2008

Myndighetsövergripande verksamhet särredovisad

Kostnader per VO och VG	2008 Kostnader exkl. OH	2007 Kostnader exkl. OH	2006 Kostnader exkl. OH
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	70 466	67 427	69 094
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	29 112	27 974	27 312
VG Regional tillväxt	2 241	5 319	6 211
VG Miljömålsarbete	39 113	34 135	35 571
VO Tillsyn och vägledning	25 026	27 074	24 537
VG Social tillsyn	3 559	4 125	4 572
VG Miljötillsyn	17 445	18 617	16 410
VG Djur- och livsmedelskontroll	2 380	2 361	2 171
VG Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn	1 643	1 972	1 384
VO Ärendehandläggning	35 776	29 374	29 557
VG Omställning av energisystemet	778	716	577
VG EU-stöd	24 936	18 997	19 705
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	10 061	9 661	9 274
Resurssamverkan¹	286	240	0
Myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	40 684	38 831	36 652
Totala kostnader (inkl. OH)²	172 238	162 947	159 840

1 Den del av kostnader för resurssamverkan som skall belasta länsstyrelsen fördelas på resp. verksamhetsgren.

2 Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Kommentar: Resurssamverkan avser samverkan i sydlänen kring drift och placering av Agressoservrar vid Länsstyrelsen i Kalmar län

Tabell B.2 – Årsarbetskrafter 2006-2008

Myndighetsövergripande verksamhet särredovisad

Årsarbetskrafter per VO och VG	2008 Årsarbets- kraft Totalt	2008 Årsarbets- kraft Kvinnor	2008 Årsarbets- kraft Män	2007 Årsarbets- kraft Totalt	2006 Årsarbets- kraft Totalt
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	79,0	40,1	38,9	79,1	81,1
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	44,3	26,5	17,7	40,1	40,5
VG Regional tillväxt	2,6	0,5	2,2	4,7	4,3
VG Miljömålsarbete	32,1	13,1	19,0	34,3	36,3
VO Tillsyn och vägledning	35,5	17,3	18,1	35,2	32,1
VG Social tillsyn	6,0	3,3	2,8	6,6	6,6
VG Miljötillsyn	22,3	11,3	11,0	21,5	19,0
VG Djur- och livsmedelskontroll	3,6	1,8	1,9	4,0	3,8
VG Samhällets krisberedskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn	3,5	1,0	2,5	3,1	2,7
VO Ärendehandläggning	60,1	31,1	28,9	53,1	48,0
VG Omställning av energisystemet	1,5	0,2	1,3	1,5	1,4
VG EU-stöd	40,0	21,0	19,0	33,6	29,4
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	18,5	10,0	8,6	17,9	17,3
Myndighetsövergripande (10 + 11)	27,9	11,6	16,3	26,6	28,6
Totala årsarbetskrafter¹	202,3	100,1	102,2	194,1	189,9

Kommentar: 1) Antalet totala årsarbetskrafter omfattar inte årsarbetskrafter för resurssamverkan

Tabell B.3 - Representation

Kostnader för representation (tkr)	2008	2007	2006
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	28	92	67
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	130	178	333

Kommentar: Den högre kostnaden för extern representation under 2006 avsåg Länsstyrelsens arrangemang för utländska ambassader och beskickningar i maj 2006.

Tabell B.4 - Lokaler

Lokaler och service	2008	2007	2006
Lokalkostnader residens (tkr) 103	913	882	837
Lokalyta residens (m ²)	981	981	981
Lokalkostnad per m ² i residenset	930	900	853
Lokalkostnad exkl. residenset 113	7 699	7 277	6926
<i>varav</i> lokalkostnader för kontorslokaler inkl. biytor	7 699	7 277	6926
Lokalyta exkl. residens (m ²)	7 822	7 622	7 482
<i>varav</i> lokalyta för kontorslokaler inkl. biytor	7 822	7 622	7 482
Lokalkostnad per m ² exkl. residens	984	955	926
Lokalkostnad per m ² för kontorslokaler inkl. biytor	984	955	926
Lokalkostnad per årsarbetskraft exkl. residenset (tkr)	38	37	36
Lokalkostnad per årsarbetskraft för kontorslokaler inkl. biytor	38	37	36
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²) för kontorslokaler inkl. biytor	39	39	39
Kostnader för lokalvård exkl. residens	850	842	822
Driftskostnader för larm och bevakning samt säkerhetsåtgärder i länsstyrelsens lokaler.	88	83	72

Kommentar:

- Uppgifterna om lokalyta avser förhållanden per 31 december respektive år
- Antal årsarbetskrafter uppgick till 202,5 år 2008
- Lokalvården bedrivs på entreprenad
- Under 2008 har ytterligare 200 m² kontorslokaler förhyrts.
- Under 2009 kommer ytterligare lokaler att förhyras externt, i Vimmerby, till de djurskyddkontrollanter som arbetar i norra Kalmar län. Samtidigt kommer kontorslokaler för körkortshandläggning att sägas upp med avflyttning efter 1:a kvartalet 2010.

Tabell C – Kostnader och årsarbetskrafter 2007-2008

Tabellen ska innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen ska redovisas för 2007-2008

VÄS-Kod	Kostnader och årsarbetskrafter ¹⁾	2008 Kostnader	2008 Årsarbets- kraft Totalt	2008 Årsarbets- kraft Kvinnor	2008 Årsarbets- kraft Män	2007 Kostnader	2007 Årsarbets- kraft Totalt
10	Myndighetsövergripande verksamhet	7 893	8,1	4,5	3,6	8 502	8,6
1009	Kompetensutveckling inom område 10	211	0,2	0,1	0,1	484	0,4
11	Administration och intern service	32 791	19,7	7,1	12,7	30 329	18,0
1109	Kompetensutveckling inom område 11	195	0,2	0,1	0,1	126	0,2
20-21	Övrig förvaltning	3 380	5,9	3,3	2,6	3 143	4,7
2009	Kompetensutveckling inom områdena 20 och 21	119	0,1	0,0	0,1	167	0,2
201	Allmänna val	23	0,1	0,0	0,1	8	0,0
202	Medborgarskap	14	0,0	0,0	0,0	18	0,0
203	Överförmyndare	20	0,0	0,0	0,0	126	0,1
204	Begravningsfrågor	33	0,1	0,1	0,0	61	0,1
205	Näringsrättsliga frågor	29	0,0	0,0	0,0	37	0,1
2051	Pantlåneverksamhet	7	0,0	0,0	0,0		
2052	Frågor enligt aktiebolagslagen, lagen om ekonomiska föreningar m.fl.	0	0,0	0,0	0,0		
206	Stiftelser	189	0,3	0,2	0,1	236	0,5
2061	Stiftelser - registrering	92	0,2	0,1	0,1	85	0,2
2062	Stiftelser - tillsyn	97	0,2	0,2	0,0	150	0,3
207	Lönegaranti	140	0,2	0,2	0,0	126	0,2
208	Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m	32	0,1	0,1	0,0	48	0,1
2081	Deponerade medel	23	0,1	0,1	0,0		
2082	Allmänna arvsfonden	0	0,0	0,0	0,0		
2083	Bygdeavgifter	0	0,0	0,0	0,0		
2084	Rederistöd	0	0,0	0,0	0,0		
2085	Åborätten och allmänningar	0	0,0	0,0	0,0		
211	Allmän kameraövervakning	127	0,3	0,1	0,2	122	0,2
212	Bevakningsföretag m.m	116	0,2	0,2	0,0	94	0,2
213	Ärenden enligt ordningslagen m.m överklaganden av polismyndighetens beslut	2	0,0	0,0	0,0	2	0,0
214	Delgivning, viten, diverse förordnanden	124	0,1	0,1	0,0	129	0,1
215	Lotterier, bingo. mm.	19	0,0	0,0	0,0	80	0,0
216	Kampsportmatcher	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
218	Jakt och viltvård	716	1,8	0,1	1,7	861	1,3
219	Övriga ärenden inom övrig förvaltning	23	0,0	0,0	0,0	23	0,0
24	Yrkesmässig trafik	419	0,8	0,0	0,8	298	0,6
240	Allmänt och övergripande inom yrkesmässig trafik	43	0,0	0,0	0,0	9	0,0
2409	Kompetensutveckling inom område 24	7	0,0	0,0	0,0	4	0,0
241	Tillstånd (utom internationella transporter och taxiförarlegitimationer)	184	0,4	0,0	0,4	128	0,2
242	Internationella transporter	14	0,0	0,0	0,0	8	0,0
243	Tillsyn och kontroll (utom taxiförarlegitimationer)	148	0,3	0,0	0,3	135	0,3
244	Taxiförarlegitimationer	29	0,1	0,0	0,1	19	0,0
249	Övriga ärenden inom yrkesmässig trafik	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
25	Körkort och trafikföreskrifter	4 168	7,9	5,1	2,8	3 472	7,2
250	Allmänt och övergripande inom körkort och trafikföreskrifter	571	0,6	0,4	0,2	236	0,5
2509	Kompetensutveckling inom område 25	49	0,1	0,1	0,0	51	0,1
251	Tillstånd	1 741	3,8	3,2	0,6	1 239	3,1
252	Villkor	404	0,8	0,4	0,4	286	0,6
253	Körkortsingripanden	1 034	2,0	1,0	1,1	1 279	2,6
258	Trafikföreskrifter m.m	418	0,6	0,2	0,4	432	0,4
259	Övriga ärenden inom körkort och trafikföreskrifter m.m.	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0

forts. Tabell C

VÄS-Kod	Kostnader och årsarbetskrafter ¹⁾	2008 Kostnader	2008 Årsarbets- kraft Totalt	2008 Årsarbets- kraft Kvinnor	2008 Årsarbets- kraft Män	2007 Kostnader	2007 Årsarbets- kraft Totalt
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	2 633	4,0	2,0	2,0	2 568	4,3
280	Allmänt och övergripande inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	252	0,4	0,3	0,1	207	0,4
2809	Kompetensutveckling inom område 28	28	0,0	0,0	0,0	30	0,0
281	Livsmedelskontroll	125	0,2	0,0	0,1	162	0,2
282	Djurskydd	1 620	2,6	1,6	1,0	1 590	2,9
283	Smittskydd	618	0,9	0,2	0,7	538	0,8
284	Allmänna veterinära frågor m.m	18	0,0	0,0	0,0	72	0,1
289	Övriga ärenden inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
30	Regional utvecklingspolitik och konkurrens	3 006	4,1	1,5	2,6	6 249	6,8
300	Allmänt och övergripande inom regional utveckling	873	1,7	0,0	0,3	1 331	2,2
3009	Kompetensutveckling inom område 30	29	0,1	0,0	0,0	15	0,0
301	Tillväxtprogram m.m	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
302	Företagsstöd	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
303	Regional projektverksamhet	2 080	2,3	0,4	1,9	4 860	4,4
304	EG:s strukturfonder (Regionala fonden, Sociala fonden och Jordbruksfonden)	0	0,0	0,0	0,0	6	0,0
305	Uppföljning och utvärdering av regionala stöd (ej EG:s strukturfonder)	1	0,0	0,0	0,0	36	0,1
306	Gränsregionalt samarbete (ej Interreg)	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
307	Konkurrensfrågor	11	0,0	0,0	0,0	13	0,0
309	Övriga ärenden inom regional utveckling	42	0,1	0,0	0,1	3	0,0
34	Infrastrukturplanering	351	0,6	0,1	0,6	357	0,6
3409	Kompetensutveckling inom område 34	2	0,0	0,0	0,0		0,0
40	Hållbar samhällsplanering och boende	3 500	5,9	2,7	3,2	3 403	6,0
400	Allmänt och övergripande inom hållbar samhällsplanering och boende	902	1,4	1,1	0,3	881	1,6
4009	Kompetensutveckling inom områdena 40 och 41	212	0,3	0,1	0,2		0,2
401	Översikts- och regionplaner m.m	264	0,4	0,2	0,3	149	0,3
402	Detaljplaner, områdesbestämmelser, fastighetsplaner m.m	983	1,8	1,1	0,7	1 049	2,2
403	Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	964	1,7	0,2	1,5	931	1,4
404	Tillsyn av plan- och byggnadsfrågor, samråd m.m	45	0,1	0,0	0,0	138	0,2
4041	Tillsyn av planfrågor	20	0,0	0,0	0,0		
4042	Tillsyn av byggnadsfrågor	25	0,0	0,0	0,0		
405	Bostadsförsörjning	32	0,1	0,0	0,1	19	0,0
406	Ekologiskt hållbar samhällsutveckling	29	0,0	0,0	0,0	41	0,1
407	Fastighetsbildning, frågor kring markanvändning m.m	87	0,1	0,0	0,1	53	0,1
409	Övriga ärenden inom hållbar samhällsplanering och boende	194	0,3	0,0	0,2	141	0,2
41	Stöd till boende	979	1,9	0,3	1,5	978	2,0
411	Bidrag till nybyggnad	15	0,0	0,0	0,0	33	0,1
412	Bidrag till ombyggnad	22	0,0	0,0	0,0	38	0,1
413	Bidrag till energiatgård	778	1,5	0,2	1,3	714	1,5
414	Bidrag till åtgärder mot radon	164	0,3	0,1	0,2	193	0,4
419	Övriga ärenden inom stöd till boende	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
42	Omställning av energisystemet	626	0,7	0,2	0,5	302	0,4
420	Allmänt och övergripande inom omställning av energisystemet	432	0,4	0,0	0,4	155	0,2
4209	Kompetensutveckling inom område 42	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
421	Förnybar energi	194	0,3	0,2	0,1	146	0,2
422	Hushållning med energi	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
429	Övriga ärenden inom omställning av energisystemet	1	0,0	0,0	0,0	2	0,0

forts. Tabell C

VÄS-Kod	Kostnader och årsarbetskrafter ¹⁾	2008 Kostnader	2008 Årsarbets- kraft Totalt	2008 Årsarbets- kraft Kvinnor	2008 Årsarbets- kraft Män	2007 Kostnader	2007 Årsarbets- kraft Totalt
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	2 633	4,0	2,0	2,0	2 568	4,3
280	Allmänt och övergripande inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	252	0,4	0,3	0,1	207	0,4
2809	Kompetensutveckling inom område 28	28	0,0	0,0	0,0	30	0,0
281	Livsmedelskontroll	125	0,2	0,0	0,1	162	0,2
282	Djurskydd	1 620	2,6	1,6	1,0	1 590	2,9
283	Smittskydd	618	0,9	0,2	0,7	538	0,8
284	Allmänna veterinära frågor m.m	18	0,0	0,0	0,0	72	0,1
289	Övriga ärenden inom livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
30	Regional utvecklingspolitik och konkurrens	3 006	4,1	1,5	2,6	6 249	6,8
300	Allmänt och övergripande inom regional utveckling	873	1,7	0,0	0,3	1 331	2,2
3009	Kompetensutveckling inom område 30	29	0,1	0,0	0,0	15	0,0
301	Tillväxtprogram m.m	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
302	Företagsstöd	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
303	Regional projektverksamhet	2 080	2,3	0,4	1,9	4 860	4,4
304	EG:s strukturfonder (Regionala fonden, Sociala fonden och Jordbruksfonden)	0	0,0	0,0	0,0	6	0,0
305	Uppföljning och utvärdering av regionala stöd (ej EG:s stukturfonder)	1	0,0	0,0	0,0	36	0,1
306	Gränsregionalt samarbete (ej Interreg)	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
307	Konkurrensfrågor	11	0,0	0,0	0,0	13	0,0
309	Övriga ärenden inom regional utveckling	42	0,1	0,0	0,1	3	0,0
34	Infrastrukturplanering	351	0,6	0,1	0,6	357	0,6
3409	Kompetensutveckling inom område 34	2	0,0	0,0	0,0		0,0
40	Hållbar samhällsplanering och boende	3 500	5,9	2,7	3,2	3 403	6,0
400	Allmänt och övergripande inom hållbar samhällsplanering och boende	902	1,4	1,1	0,3	881	1,6
4009	Kompetensutveckling inom områdena 40 och 41	212	0,3	0,1	0,2		0,2
401	Översikts- och regionplaner m.m	264	0,4	0,2	0,3	149	0,3
402	Detaljplaner, områdesbestämmelser, fastighetsplaner m.m	983	1,8	1,1	0,7	1 049	2,2
403	Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	964	1,7	0,2	1,5	931	1,4
404	Tillsyn av plan- och byggnadsfrågor, samråd m.m	45	0,1	0,0	0,0	138	0,2
4041	Tillsyn av planfrågor	20	0,0	0,0	0,0		
4042	Tillsyn av byggnadsfrågor	25	0,0	0,0	0,0		
405	Bostadsförsörjning	32	0,1	0,0	0,1	19	0,0
406	Ekologiskt hållbar samhällsutveckling	29	0,0	0,0	0,0	41	0,1
407	Fastighetsbildning, frågor kring markanvändning m.m	87	0,1	0,0	0,1	53	0,1
409	Övriga ärenden inom hållbar samhällsplanering och boende	194	0,3	0,0	0,2	141	0,2
41	Stöd till boende	979	1,9	0,3	1,5	978	2,0
411	Bidrag till nybyggnad	15	0,0	0,0	0,0	33	0,1
412	Bidrag till ombyggnad	22	0,0	0,0	0,0	38	0,1
413	Bidrag till energiåtgärd	778	1,5	0,2	1,3	714	1,5
414	Bidrag till åtgärder mot radon	164	0,3	0,1	0,2	193	0,4
419	Övriga ärenden inom stöd till boende	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
42	Omställning av energisystemet	626	0,7	0,2	0,5	302	0,4
420	Allmänt och övergripande inom omställning av energisystemet	432	0,4	0,0	0,4	155	0,2
4209	Kompetensutveckling inom område 42	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
421	Förnybar energi	194	0,3	0,2	0,1	146	0,2
422	Hushållning med energi	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
429	Övriga ärenden inom omställning av energisystemet	1	0,0	0,0	0,0	2	0,0

forts. Tabell C

VÄS-Kod	Kostnader och årsarbetskrafter ¹⁾	2008 Kostnader	2008 Årsarbets- kraft Totalt	2008 Årsarbets- kraft Kvinnor	2008 Årsarbets- kraft Män	2007 Kostnader	2007 Årsarbets- kraft Totalt
43	Kulturmiljö	8 258	9,8	5,5	4,3	8 931	9,6
430	Allmänt och övergripande inom kulturmiljö	2 977	4,8	3,2	1,6	3 519	5,0
4309	Kompetensutveckling inom område 43	141	0,2	0,2	0,1	168	0,3
431	Fornminnen	2 639	2,7	1,0	1,7	2 701	1,8
432	Byggnadsminnen	914	0,4	0,1	0,2	940	0,9
433	Kyrkliga kulturminnen	337	0,7	0,7	0,0	340	0,7
434	Byggnadsvård	669	0,5	0,2	0,3	848	0,6
435	Fornminnes- och kulturlandskapsvård	512	0,2	0,2	0,0	418	0,5
436	Kulturhistoriskt värdefulla miljöer	176	0,5	0,1	0,4	144	0,2
439	Övriga ärenden inom kulturmiljö	35	0,1	0,0	0,1	19	0,0
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	6 621	7,0	3,2	3,7	6 446	7,1
450	Allmänt och övergripande inom krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	2 655	3,0	1,5	1,5	2 407	2,8
4509	Kompetensutveckling inom område 45	24	0,0	0,0	0,0	18	0,0
451	Riskhantering och säkerhet	315	0,5	0,1	0,4	438	0,8
452	Skydd mot olyckor inklusive räddningstjänstansvar	2 597	2,0	0,7	1,3	2 507	2,2
453	Krisberedskap samt civilt försvar	496	0,3	0,1	0,2	451	0,3
454	Dammsäkerhetsfrågor	7	0,2	0,2	0,0	26	0,0
455	Utbildning, övning information	296	0,5	0,2	0,3	323	0,6
456	Tillsyn och uppföljning	253	0,5	0,4	0,1	288	0,4
459	Övriga ärenden inom, fredstida krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	3	0,0	0,0	0,0	6	0,0
5	Naturvård och miljöskydd	61 271	67,9	32,8	35,1	57 101	67,3
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	10 074	17,5	8,6	8,9	10 182	16,1
500	Allmänt och övergripande inom naturvård och miljöskydd	6 811	13,1	6,8	6,3	6 978	10,7
5009	Kompetensutveckling inom områdena 50-58	483	0,7	0,4	0,3	621	1,0
501	Miljömål	978	1,8	0,6	1,2	1 613	2,9
502	Miljöövervakning och uppföljning av miljömål	1 426	1,4	0,6	0,8	906	1,2
503	Tillsynsvägledning	380	0,7	0,4	0,3	411	0,8
504	Överlåtelse av beslut och operativ tillsyn till kommun	2	0,0	0,0	0,0	2	0,0
505	Överklagande av kommuns beslut enligt miljöbalken m.fl. författningar	274	0,5	0,2	0,3	267	0,4
509	Övriga ärenden inom övergripande naturvård och miljöskydd	204	0,0	0,0	0,0	6	0,0
51	Skydd av områden och arter , förvaltning och skötsel av skyddade områden	34 371	24,6	9,2	15,4	29 163	26,6
511	Skydd av områden och arter (exkl. vattenskyddsområden och kulturresevat)	12 445	16,2	4,2	12,0	11 754	18,2
512	Förvaltning och skötsel av skyddade områden	21 850	8,3	5,0	3,3	17 283	8,3
513	Vattenskyddsområden (exkl. tillsyn)	3	0,0	0,0	0,0	23	0,1
515	Tillsyn av områdesskydd (exkl. vattenskyddsområden)	0	0,0	0,0	0,0	1	0,0
516	Tillsyn av vattenskyddsområden	8	0,0	0,0	0,0	18	0,0
519	Övriga ärenden inom skydd av områden och arter	65	0,0	0,0	0,0	85	0,0
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	941	2,5	2,1	0,3	1 489	3,1
521	Tillstånd och dispenser avseende naturskydd	555	1,7	1,5	0,1	662	1,5
522	Skydd för djur- och växtarter	24	0,1	0,1	0,0	40	0,1
523	Övrig prövning avseende naturskydd	29	0,0	0,0	0,0	23	0,0
525	Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken	267	0,6	0,5	0,2	682	1,3
526	Tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd	64	0,1	0,1	0,0	62	0,1
527	Tillsyn av skydd för djur- och växtarter	1	0,0	0,0	0,0	2	0,0
528	Tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd	0	0,0	0,0	0,0	1	0,0
529	Övriga ärenden inom prövning och tillsyn för skydd av naturen	1	0,0	0,0	0,0	17	0,0

forts. Tabell C

VÄS-Kod	Kostnader och årsarbetskrafter ¹⁾	2008 Kostnader	2008 Årsarbets- kraft Totalt	2008 Årsarbets- kraft Kvinnor	2008 Årsarbets- kraft Män	2007 Kostnader	2007 Årsarbets- kraft Totalt
53	Vattenverksamhet	9 007	11,6	5,9	5,7	7 705	9,7
531	Prövning av vattenverksamhet	147	0,2	0,0	0,2	151	0,3
535	Tillsyn av vattenverksamhet	682	1,7	0,1	1,5	468	0,8
537	Förvaltning av kvalitén på vattenmiljön	8 167	9,8	5,7	4,0	7 072	8,6
539	Övriga ärenden inom vattenverksamhet	11	0,0	0,0	0,0	14	0,0
54	Mineral- och torvfyndigheter	12	0,0	0,0	0,0	14	0,0
543	Prövning enligt minerallagen och lagen om vissa torvfyndigheter	0	0,0	0,0	0,0	2	0,0
546	Tillsyn av undersökning och bearbetning av torvfyndigheter	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
549	Övriga ärenden inom mineral- och torvfyndigheter	12	0,0	0,0	0,0	12	0,0
55	Miljöfarlig verksamhet	3 640	6,3	3,7	2,6	3 635	6,6
551	Prövning av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken (inkl Samråd)	2 438	4,3	2,0	2,3	2 353	4,4
555	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	1 063	2,0	1,6	0,3	987	2,1
559	Övriga ärenden inom miljöfarlig verksamhet	140	0,0	0,0	0,0	295	0,1
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	39	0,1	0,1	0,0	102	0,2
561	Prövning av kemiska produkter och biotekniska organismer	2	0,0	0,0	0,0	1	0,0
562	Prövning av avfall och producentansvar	9	0,0	0,0	0,0	32	0,1
5620	Transport av avfall och farligt avfall	9	0,0	0,0	0,0	26	0,1
563	Prövning av övrigt miljö- och hälsoskydd	20	0,0	0,0	0,0	61	0,1
565	Tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer	2	0,0	0,0	0,0	8	0,0
566	Tillsyn av avfall och producentansvar	5	0,0	0,0	0,0	0	0,0
567	Tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd	0	0,0	0,0	0,0	1	0,0
569	Övriga ärenden inom övrigt miljö- och hälsoskydd	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
57	Förorenade områden, efterbehandling	2 240	3,9	2,4	1,5	3 830	3,6
571	Prövning av förorenade områden	109	0,0	0,0	0,0	0	0,0
575	Tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden	791	1,1	0,5	0,6	2 482	1,4
577	Efterbehandling av förorenade områden	1 312	2,6	1,8	0,8	1 345	2,1
579	Övriga ärenden inom förorenade områden	28	0,1	0,1	0,0	3	0,1
58	Restaurering	947	1,4	0,8	0,6	982	1,4
60	Lantbruk	28 536	45,0	23,6	21,4	22 867	39,4
600	Allmänt och övergripande inom lantbruk	3 094	4,3	2,4	1,9	2 910	4,7
6009	Kompetensutveckling inom område 60	36	0,1	0,1	0,0	161	0,3
601	Stöd till jordbruket enligt EG:S förordningar	17 075	28,5	15,0	13,5	12 140	25,8
602	Stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder exkl. kompetensutveckling	3 369	6,5	3,1	3,4	2 518	4,6
603	Stöd till kompetensutvecklingsåtgärder inom lantbruket	4 367	4,7	2,7	2,1	4 225	3,0
604	Utveckling av jordbruksnäringen och landsbygden	108	0,2	0,0	0,1	407	0,2
605	Tillsyn, kontroll m.m	394	0,6	0,2	0,3	497	0,7
606	Jordbruksfastigheter	117	0,2	0,2	0,1	168	0,4
609	Övriga ärenden inom lantbruk	10	0,0	0,0	0,0	2	0,0
61	Rennäring m.m.(enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
610	Allmänt och övergripande inom rennäring m.m.	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
6109	Kompetensutveckling inom område 61	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
611	Rennäring	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
612	Stöd	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
613	Fjällförvaltning	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
614	Anläggningar där staten har underhållsskyldighet	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
619	Övriga ärenden inom rennäring	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0

forts. Tabell C

VÄS-Kod	Kostnader och årsarbetskrafter ¹⁾	2008 Kostnader	2008 Årsarbets- kraft Totalt	2008 Årsarbets- kraft Kvinnor	2008 Årsarbets- kraft Män	2007 Kostnader	2007 Årsarbets- kraft Totalt
62	Fiske	777	1,7	0,2	1,6	969	1,6
620	Allmänt och övergripande inom fiske	18	0,0	0,0	0,0	41	0,1
6209	Kompetensutveckling inom område 62	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
621	Fiskerinäring	87	0,1	0,0	0,1	142	0,2
622	Stöd till fisket	125	0,2	0,2	0,1	108	0,2
623	Fiskevärd, fritidsfiske	548	1,3	0,0	1,3	676	1,2
629	Övriga ärenden inom fiske	0	0,0	0,0	0,0	2	0,0
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
6409	Kompetensutveckling inom område 64	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
70	Social omvårdnad	5 588	8,7	5,4	3,3	5 679	8,4
700	Allmänt och övergripande inom social omvårdnad (Tidigare benämnt "Social omvårdnad" under VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete)	2 029	2,7	2,1	0,6	1 554	1,7
7009	Kompetensutveckling inom område 70	95	0,1	0,1	0,0	210	0,2
701	Tillsyn och rådgivning	2 514	4,4	3,1	1,3	2 500	4,5
702	Enskild vårdverksamhet	311	0,5	0,1	0,4	249	0,5
703	Individärenden - yttranden till domstol m.m	16	0,0	0,0	0,0	103	0,2
704	Fördelning av statsbidrag	124	0,2	0,0	0,2	643	0,2
705	Alkohol och tobaksärenden	585	0,9	0,0	0,9	627	1,2
709	Övriga ärenden inom social omvårdnad	9	0,0	0,0	0,0	4	0,0
80	Jämställdhet mellan kvinnor och män	538	0,8	0,7	0,0	566	0,8
8009	Kompetensutveckling inom område 80	59	0,1	0,1	0,0	18	0,0
85	Integration	616	1,9	1,9	0,0	544	0,7
8509	Kompetensutveckling inom område 85	0	0,0	0,0	0,0	3	0,0
Resurssamverkan ²		286	0,2	0,0	0,2	240	0,1
Summa på 2-siffernivå*		171 952	202,3	100,1	102,2	162 707	194,1

¹ Uppgifterna avser all anställd personal vid länsstyrelsen, oavsett finansiering och anställningsform. Se vidare förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 §. En årsarbetskraft motsvarar 220 arbetsdagar per år.

² Definiera vad som avses i summan resurssamverkan

Kommentar: *Summa kostnader och årsarbetskrafter på 2-sifferniva avser årsarbetskrafter och kostnader exkl. resurssamverkan

Med kompetensutveckling avses ett organiserat, lärarledd utbildningstillfälle där syftet är att förmedla ny kunskap. Likaså avses strukturerade egenstudier bland annat i den form som alltmer erbjuds via webben.

Tabell D – Redovisning av ärenden 2008 (samtliga ärenden oavsett databas)

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som anges för samtliga verksamhetsområden. I de fall individärenden förekommer under Kommunikationer och Regional utvecklingspolitik skall dessa redovisas även uppdelat efter kvinnor/män och juridiska personer, se tabell D.1.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ ärenden	Antal beslutade ärenden*	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	45	136	330	456	55	0	0	0	0
Övrig förvaltning (20-21)	151	1 414	58	1 406	217	17	9	5	0
varav stiftelser (206)	23	304	6	324	9	1	0	0	0
varav allmän kameraövervakning (211)	3	93	15	103	8	8	4	4	0
varav bevakningsföretag m.m (212)	34	288	15	316	21	0	0	0	0
Yrkesmässigtrafik (24)	15	273	25	275	38	0	0	0	0
varav tillsyn och kontroll (utom taxiföralegitimationer) (243)	7	121	14	137	5	0	0	0	0
Körkort och trafikföreskrifter mm inkl s.k gröna ärenden. (25)	912	14 139	17	13 971	1 097	99	0	0	4
varav tillstånd exkl. s.k. gröna ärenden (251)	390	2 219	0	2 168	441	16	0	0	0
varav s.k. gröna ärenden ⁶		10 261	0	10 261	0				
varav körkortsingripanden (253)	431	1 659	0	1 539	551	68	0	0	4
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	65	536	15	540	76	6	4	0	3
varav Livsmedelskontroll (281)	7	11	2	18	2	0	0	0	0
varav Djurskydd (282)	28	337	5	327	43	6	4	0	1
varav Smittskydd (283)	20	164	6	175	15	0	0	0	2
varav Allmänna veterinära frågor (284)	10	18	2	14	16	0	0	0	0
Regional utveckling (30)	33	26	7	34	32	0	0	0	14
Infrastrukturplanering (34)	4	30	0	30	4	0	0	0	0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	116	1 315	11	1 322	120	98	36	3	0
Stöd till boende (41)	485	697	0	821	361	16	6	0	15
Omställning av energisystemet (42)	0	14	2	14	2	0	0	0	0
Kulturmiljö (43)	283	692	108	765	318	5	2	1	9
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	60	80	68	157	51	0	0	0	12
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	6	10	12	11	17	0	0	0	2
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	19	205	14	195	43	11	3	0	4
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	56	117	63	166	70	0	0	0	0
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	146	513	34	605	88	28	20	6	10
Vattenverksamhet (53)	88	296	24	262	146	9	4		20
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	77	157	16	161	89	7	3		14
Mineral- och torvfyndigheter (54)	0	2	0	2	0				
Miljöfarlig verksamhet (55)	166	603	43	562	250	7	2	2	21
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	86	417	39	435	107	3	1	1	9

Tabell D – forts.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden*	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	37	163	3	182	21	0	0	0	0
Företnadsområden, efterbehandling (57)	7	27	13	30	17	2	0	0	1
varav tillsyn av företnadsområden och miljörisikområden (575)	2	21	7	21	9	2	0	0	0
Restaurering (58)	0	20	3	22	1	0	0	0	0
Lantbruk (60) ⁵	2 582	15 011	42	15 661	1 974	46	10	1	2
varav stöd till jordbruket enligt EG's förordningar (601)	2 361	14 225	0	14 900	1 686	46	10	1	0
Rennäring mm (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fiske (62)	25	244	3	241	31	1	0	0	0
Skogsbruk (64)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Social omvårdnad (70)	178	413	94	581	104	0	0	0	2
varav tillsyn och rådgivning (701)	127	228	75	359	71	0	0	0	0
Jämställdhet mellan kvinnor och män (80)	7	3	0	8	2	0	0	0	0
Integration (85)	15	4	3	20	2	0	0	0	0
Summa	5 495	36 973	980	38 328	5 120	345	96	18	117
Varav Vattenmyndighetens ärenden	11	86	0	63	34	0	0	0	1
Varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	65	70	0	74	61	13	7	4	10

¹ Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans.

² Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2008.

³ Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. skall ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till länsstyrelsens beslut.

⁴ Med genomsnittlig genomströmningstid avses tid från inkomsten/initiativ till beslutat ärende. Exkludera lantbruksärenden registrerade i IAKS och Ararat.

⁵ Lantbruksärenden inkl. jordbruksstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

⁶ De länsstyrelser som diareför samtliga handledarskap redovisar denna grupp i sin helhet under 251

Kommentar: *Antal beslutade ärenden är beräknade utifrån summan av den ingående ärendebalansen och antalet inkomna ärenden (inkl initiativ) med avdrag för den utgående balansen.

Tabell D.1 – Redovisning av vissa ärenden uppdelat på kvinnor, män och juridiska personer

Det är avsändare/mottagare som avgör till vilken kategori i tabellen som ett ärende registreras.

A	C			E			G		
Sakområde och del av sakområde	Antal inkomna ärenden under 2008			Antal beslutade ärenden under 2008			Antal överklagade ärenden under 2008		
	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.
Kommunikationer (24-25, 34), exklusive s.k. gröna ärenden	693	3 086	281	691	3 150	174	16	79	4
Regional utvecklingspolitik och konkurrens (30)	0	4	29	0	3	21	0	0	0

Kommentarer till tabell D

Antalet inkomna och initiativärenden under 2008 uppgick till knappt 38 000 st. under 2007 inkom drygt 38 600 st. Minskningen av antalet ärenden är tydligast inom sakområdet Stöd till boende (41) och verksamheten Stöd till lantbruket enligt EG's förordningar (601). Antalet beslut ökade ändå med drygt 1 200 ärenden vilket främst avsåg ärenden avseende stöd till lantbruket ovan. Överklagande av Länsstyrelsens beslut ökade med drygt 10 %, från 310 stycken år 2007 till 345 stycken under 2008. Den största ökningen av ärenden som överklagas återfinns inom sakområde Hållbar samhällsplanering och boende (40) och avser överklagande av beslut om detaljplaner och områdesbestämmelser samt bygglov och förhandsbesked. I de fall överklagade ärenden beslutats i högre instans har besluten ändrats i knappt 20 % av ärendena vilket är ungefär samma andel som under de senaste åren.

Övrig förvaltning (20-21)

Inom övrig förvaltning har ärendemängden, både inkomna och beslutade, ökat från 2007. Till viss del beror detta på att ärendestatistik avseende älgjaksadministration inte redovisats tidigare år (176 ärenden). Men till övervägande delen avser ökningen fler ärenden gällande de särredovisade grupperna stiftelser (206), kameraövervakning (211) och bevakningsföretag (212). En förändring i registrering av stiftelseärenden med avseende på ej inkomna årsredovisningar har resulterat i ett högre antal inkomna ärenden. Ökningen inom kameraövervakning tillskrivs dels de nya handelsområden som öppnats i länet och dels uppmärksamheten kring ärendegruppens "10-årsjubileum", vilket i sig troligen genererat nya ansökningar. Ärenden avseende bevakningsföretag avser ett större antal ansökningar om tillstånd för skyddsvakt bl.a. efter uppmärksamheten kring bevakning av kärnkraftsanläggningen OKG.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)

Inom djurskydd (282) återfinns en liten ökning av ärenden jämfört med 2007 som främst gäller anmälningar från allmänheten kring brister i djurhållning och anmälan av misskötta djur. I och med att länsstyrelserna från 2009 övertar ansvaret för dessa ärenden från kommunerna kommer antalet ärenden att öka markant nästkommande år. Ärenden avseende smittskydd (283) har även de ökat något under 2008 i förhållande till 2007. Ökningen avser främst salmonellaärenden, ärenden som kan hänföras till blåtunga-utbrotten under hösten samt en ökning av ansökningar för nedgrävning av hästar.

Stöd till boende (41)

Antalet inkomna och beslutade ärenden inom sakområdet har under 2008 sjunkit till drygt hälften av 2007 års nivå. Skälet till detta är främst att de statliga medlen för stöd vid t.ex. byte av fönster och OFFROT tog slut tidigt under 2008.

Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)

Inkomna och beslutade ärenden inom sakområdet har ökat med 75 % respektive 30 %. Under 2008 har antalet remisser inom miljö- och naturområdet från centrala verk och andra myndigheter ökat jämfört med 2007. Ärenden avseende överklagande av kommuns beslut enligt miljöbalken m.fl. författningar (505) har ökat från 55 ärenden 2007 till 72 ärenden under 2008. Till övervägande delen avser ökningen av överklaganden kommunernas beslut ur miljösynpunkt i vindkraftsärenden.

Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)

Inom sakområdet har antalet initiativärenden ökat från 27 ärenden till 54 (100 %). Främst avser detta arbetet med åtgärdsprogram för hotade arter som utförs på uppdrag av Naturvårdsverket. Se vidare

återrapportering under verksamhetsgren Miljömål, mål 2.

Vattenverksamhet (53)

Antalet inkomna ärenden inom sakområdet vattenverksamhet har ökat med 90 %, från 155 st. 2007 till 296 st. 2008 beroende på ett ökat intresse av att anlägga våtmarker. Se vidare återrapportering mål 1 verksamhetsgren miljömål

Miljöfarlig verksamhet (55)

Inom verksamheten tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555) har antalet diarieförda ärenden avseende inkomna miljörapporter, för kännedom, från kommunerna minskat från 234 stycken 2007 till 26 stycken under 2008 eftersom företagen under 2008 börjat lämna miljörapporterna digitalt till Svenska Miljörapporteringsportalen (SMP) vilket innebär att Länsstyrelsen har tillgång till dem där. Därigenom behövs ingen kopia till Länsstyrelsen.

Övrigt miljö- och hälsoskydd (56)

Antalet ärenden för anmälan om transport av farligt avfall har minskat med drygt 30 % (från 187 stycken 2007 till 124 stycken 2008) Den högre siffran för 2007

är troligen en följd av den kampanj som Miljösamverkan Sydost och Länsstyrelsen bedrev under året. En anmälan av detta slag gäller under 5 år för verksamhetsutövaren.

Lantbruk (60)

Antalet inkomna ärenden inom verksamheten stöd till jordbruket enligt EG's förordningar (601) minskade från 15 020 stycken under 2007 till 14 225 stycken under 2008. Antalet ärenden minskar av flera orsaker. Antalet gårdar med djur minskar, främst är det äldre brukare som slutar, vilket leder till färre ansökningar om kompensationsbidrag. Betesmarksansökningar har minskat, förmodligen beroende på den nya betesmarksdefinitionen. Även kulturmiljöstödet har minskat något, p.g.a. av ändrade stödregler. Antalet ekologiska gårdar minskar, främst beroende på ändrade stödregler, vilket gör det olönsamt att söka. Ansökningar om stöd till fånggrödor och skyddszoner har också minskat, även här är det ändrade stödregler och ersättningsnivåer som är orsaken. Inom verksamheten har dock antalet beslutade ärenden ökat från 2007 (13 754 st.) till 2008 (14 900 st.), ökningen avser beslut som kan hänföras till de ärenden som inkom under 2007.

Verksamhetsområde Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete

Mål 1:

Ett långsiktigt hållbart förverkligande av den nationella politiken genom samordning och hänsynstagande till olika sakintressen.

Länsstyrelserna ska redovisa kortfattat i punktform de tre största hindren för ett framgångsrikt sektorsövergripande arbete.

Åtterrapporering

De tre största hindren för ett förverkligande av den statliga politiken genom länsstyrelsens samordningsuppdrag är:

- De olika statliga myndigheternas frihet att organisera sig så att de olika myndigheter som länsstyrelserna ska samordna har olika regionala indelningar av landet och därmed olika fokus för samverkansarbetet.
- En stor del av länsstyrelsernas långsiktiga verksamhet finansieras endast med årliga anslag som fördelas av olika centrala verk och departement. Bristen på förutsägbarhet försvårar möjlighet att planera t.ex. för samverkan om regional

utveckling med utgångspunkt i landsbygdsprogrammet 2007 - 2013. Problemen förstärks av att omställningskostnader för strukturella förändringar, t.ex. förändringar av djurskyddskontrollverksamheten, inte täcks.

- Styrningen av länsstyrelsernas verksamhet genom regleringsbrevet är inte så tydligt samordnad mellan olika departement att de samordningsvinster som kan vinnas med den samordnade länsförvaltning som länsstyrelsen är tas tillvara fullt ut.

Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete

Tabell 1.1 – För sakområdet jämställdhet

Kostnader/intäkter för sakområde Jämställdhet	2008	2007	2006
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	705	744	625
varav ramanslag 32:1, netto (tkr)	705	600	580
varav övrig finansiering (tkr)	0	144	45
Andel av länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	0,4%	0,5%	0,4%
Verksamhetsintäkter	0	0	0

¹⁾ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Mål 1:

Verksamheten ska bedrivas så att det finns god beredskap och kapacitet för mottagande av skyddsbehövande m.fl. som beviljats uppehållstillstånd samt utvecklad samverkan mellan kommuner och myndigheter i länet avseende boende, introduktion och snabb arbetsmarknadsetablering.

Åtterrapporering

Länsstyrelsen i Kalmar län har under större delen av året satsat motsvarande drygt en årsarbetskraft inom verksamhetsområdet *god beredskap och kapacitet för mottagande av skyddsbehövande m.fl. som beviljats uppehållstillstånd samt utveckla samverkan med kommuner och myndigheter i länet avseende boende, introduktion och snabb arbetsmarknadsetablering.*

Sedan uppdraget gavs har fokus förflyttats från fullföljande av överenskommelser om kommunalt mottagande till uppföljning av dessa och kompetensutveckling bl.a. genom temadagar för länets aktörer, utveckling av uppdraget genom kontakter med Landstinget, Regionförbundet och Migrationsverket. I länet är kommunerna huvudaktörer och för Länsstyrelsens arbete finns kontaktpersoner utsedda i varje kommun.

Redovisningen nedan följer den gemensamma struktur som fastställts i bilaga till regleringsbrevet för 2008.

Samtliga kommuner i länet hade vid årets början och även vid årets slut överenskommelse om mottagning av skyddsbehövande. Alla kommuner har treårsöverenskommelser med Migrationsverket.

Kommunerna har minskat sitt faktiska mottagande under året vilket beror på färre anvisade än beräknat. 8 kommuner har ökat sitt faktiska mottagande i jämförelse med förra året, medan antalet kommuner som minskat sitt mottagande är 4 stycken. En samlad uppföljning av alla länets kommuners mottagande och beredskap genomfördes under hösten 2008.

Länsstyrelsen har främjat beredskapen för att ta emot skyddsbehövande som erhållit uppehållstillstånd genom att hålla tematiska länskonferenser kring de frågor som aktualiserats, t.ex.:

- ensamkommande barn, där Länsstyrelsen gjort en särskild uppföljning avseende social tillsyn,
- om Irak och Somalia,
- om flyktingar med särskilda behov av ersättningar och insatser,
- och om kvotflyktingar.

Flertalet temadagar har anordnats i samverkan med kommunerna, Regionförbundet, Migrationsverket i Högsby och i några fall med andra län, med de särskilt utsedda representanterna för Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Information om uppdragets utveckling har också lämnats vid några av den primärkommunala nämndens möten under året.

Länsstyrelsen i Kalmar har deltagit aktivt i beredningen inför beslut om fördelningen av strukturella medel, i länsstyrelsegemensamt utvecklingsarbete inom uppdraget, bl.a. i Sydlänen; och i samverkan med centrala verk. På nationell nivå har Länsstyrelsen deltagit som expert för Flyktingfondens projektstödsbeslut i andra regioner.

Länsstyrelsen har genom landshövdingen initierat en diskussion om beredskapen och formerna för mottagande av personer med utländsk kompetens med Migrationsverket och landstinget i Kalmar län.

I samverkan mellan Sydlänen har Länsstyrelsen aktivt bidragit till att bereda det projekt för att erbjuda möjligheter till flytt till bättre jobb och boendemöjligheter i Småland och Blekinge som Malmö kommun nu fått stöd av Flyktingfonden för

att genomföra 2009 i samverkan med fem länsstyrelser. Syftet är att flyktingar ska kunna välja bra boende och intressanta arbetsplatser i t.ex. Kalmar län i stället för att bo trångt och vara arbetslös i Malmö.

Länsstyrelsen har under 2008 deltagit i Migrationsverkets konferenser inför verkets redovisning av uppdraget om hur arbetet med att träffa förslag till

överenskommelser med kommuner om flyktingmottagandet samt hur bosättning i kommunerna fortlöper.

Mål 2:

Länsstyrelsernas kulturmiljöarbete ska bedrivas i samverkan med övriga sakområden, särskilt sakområdena naturvård, miljöskydd, samhällsplanering, integration och lantbruk. Kunskapsuppbyggnad för samverkan ska ske bl.a. genom utveckling av tvärssektoriella kunskapsunderlag.

Åtterrapporering

Samverkan har bedrivits mellan de olika sakområden genom tvärssektoriella samråd och/eller genom internremisser mellan sakområdena. Detta gäller alla efterfrågade sakområden utom integration, där samverkan inte har varit aktuell.

Framgångsfaktorer är att kulturmiljövården har kommit med i ett tidigt skede vilket leder till beslutet/tillståndet/yttrandet redan från början är så heltäckande som möjligt. Det gäller också att på myndigheten skapa tydliga forum och plattformar för sakområden att mötas på. Samverkan mellan alla nivåer på myndigheten är en annan förutsättning.

Svårigheterna består i lagstiftningar som inte är samkörda (kulturminneslagen/plan- och bygglagen/miljöbalken) och avsaknad av allmänna råd i tvärssektoriella ärenden. Det behövs mer internutbildningar för att förbättra kunskapen om de olika lagstiftningarna och därmed förståelsen. Att se på landskapet som en helhet motsvaras inte idag i lagstiftningen. De medel som finns tillgängliga att söka för Länsstyrelsens verksamhet hos andra myndigheter tar inte heller sin utgångspunkt i de synergieffekter som kan skapas genom tvärssektoriell samverkan. Vid minskade resurser finns risk att de enskilda sakområdena alltmer prioriterar "den egna" verksamheten framför den tvärssektoriella.

Mål 5:

Länsstyrelsen ska bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen i länet. Samverkan ska sökas med strategiska statliga myndigheter och andra viktiga aktörer i länet.

Åtterrapporering

Länsstyrelsen har under 2008 genomfört tre nätverksmöten med länets kommuner. Syftet med dessa möten har varit att dels diskutera hur de statliga medel som står till förfogande för kommunerna kan användas på bästa sätt, dels diskutera länets jämställdhetsstrategi inför en kommande revidering.

Länsstyrelsen i Kalmar län har i samverkan med Länsstyrelsen i Kronobergs län genomfört utbildningar riktade till kommuner i länet.

Landshövdingen bjöd, den 1 oktober 2008, in till en temakväll om *Kvinnors företagande* på residenset. Flera organisationer och företag medverkade under kvällen, bl.a. Regionförbundet, Kvinnor i Norden, ALMI och Länsstyrelsen, med information och diskussioner om de satsningar som pågår för att öka kvinnligt företagande.

Under 2008 har Länsstyrelsen fokuserat på arbete med Kvinnofrid. En särskild kvinnofridsgrupp med representanter för länets kommuner, landsting och polis har givit stöd till det lokala arbetet. Under 2008 har två nya professionella verksamheter öppnats i Kalmar (Vingen) och i Västervik (Spirea) med stöd av statliga medel. I Kalmar samverkar sju kommuner och i Västervik tre kommuner.

Resultatet av insatserna är att det för 10 av länets 12 kommuner tillkommit ett professionellt stöd till våldsutsatta kvinnor och deras barn vid sidan av det frivilliga arbete som Kvinnojourer utför i länet. Landstinget i Kalmar län har utvecklat en väl fungerande metod att i akuta situationer möta våldsutsatta kvinnor som t.ex. kommer till akutmottagningar, och erbjuda stödinsatser.

Verksamhetsgren Regional tillväxt

Tabell 1.2 – Åtgärder inom regional tillväxtpolitik

Fördelning av beslut per ändamål 2008 (tkr)	2008	2007	2006
1. Regionalt investeringsstöd	0	0	0
2. Regionalt bidrag till företagsutveckling	0	0	0
3. Stöd till kommersiell service	0	0	0
4. Sysselsättningsbidrag	0	0	0
5. Såddfinansiering	0	0	0
6. Regional projektverksamhet (totalt)	2 889	190	5 944
varav regionala tillväxtprogram			
varav EG:s strukturfondsprogram			
varav kommersiell service			
varav övrigt	2 889	190	5 944
7. Uppföljning och utvärdering	0	0	0
Totalt	2 889	190	5 944
Andamål 1-5 (företagsstöd). Beslut som avser avser medfinansiering EG:s strukturfondsprogram	0	0	0

Med beslut avses beslut som fattas under året och som betalas ut under året eller något av de påföljande åren
Uppgifter fylls endast i avseende ändamål för vilka respektive länsstyrelse disponerar medel.

Under regional projektverksamhet anges den totala summan beslut samt andel av den totala summan som avser medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram och regionala tillväxtprogram samt projektmedel till kommersiell service (ej ändamål 3) och eventuella övriga områden (exklusive ändamål 7).

Kommentar: Ökningen från 2007 till 2008 avser bl.a. projektmedel för projektet Uthållig kommun (640 tkr), samt Grundläggande service på landsbygden (1 225 tkr).

Tabell 1.3 - Åtgärder inom regional tillväxtpolitik

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till ekonomiska föreningar (t.ex. kooperativ verksamhet) (tkr)	2008	2007	206
Företagsstöd	0	0	0
Regional projektverksamhet	0	115	15
Totalt	0	115	15

Redovisade belopp skall inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram

Kommentar: Inga beslut har tagits under 2008 avseende bidragsansökningar från ekonomiska föreningar.

Tabell 1.4 - Åtgärder inom regional tillväxtpolitik

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till lokala och regionala resurscentra för kvinnor (tkr)	2008	2007	2006
Lokala och regionala resurscentra för kvinnor	0	0	0

Kommentar: Länsstyrelsen i Kalmar län har inte ansvar för dessa frågor. Stöd till lokala och regionala resurscentra för kvinnor hanteras istället av Regionförbundet i Kalmar län.

Mål 1b: (län med regionala självstyrelseorgan eller samverkansorgan)

Länsstyrelsernas medverkan i samordningen av det regionala tillväxtarbetet ska bidra till en hållbar regional tillväxt och utveckling genom effektiv statlig samverkan samt lokal och regional förankring.

Åtterrapporering

Länsstyrelsen och Regionförbundet har under året fortsatt sitt samarbete inom området regional utveckling. Länsledningen och Regionförbundets presidium träffas regelbundet. Länsstyrelsen deltar i ett flertal arbetsgrupper med koppling till tillväxtarbetet. Inom Länsstyrelsens verksamhetsområden berörs främst regional tillväxt, naturvård, miljöskydd, jämställdhet, integration och kultur. Under 2007 engagerades såväl Länsstyrelsen som Regionförbundet och många andra lokala och regionala aktörer i utarbetandet av regionala program för såväl den regionala som landsbygds-/jordbruksfonden. Regionförbundet var samordnande för regionala fonden och programarbetet för området Småland och öarna, medan Länsstyrelsen var ansvarig för framtagandet av länets landsbygdsprogram. Arbetet med de båda programmen diskuterades i olika fora liksom i det numera gemensamma partnerskapet.

Det regionala partnerskapet, som sedan tidigare utgör kärnan i arbetet med både det regionala utvecklingsprogrammet (RUP), det regionala tillväxtprogrammet (RTP) och numer även landsbygdsprogrammet, har utvecklats till ett gemensamt partnerskap för utvecklingsarbete i länet, främst då vad avser de processer och utvecklingsprogram som sker inom ramen för det regionala utvecklings-/tillväxtprogrammet samt landsbygdsprogrammet. Partnerskapet har en central roll vad gäller förankring, prioritering och genomförande, och har därvidlag även en påverkande och granskande funktion.

Partnerskapets sammansättning speglar de olika grupperingar som aktivt arbetar med

hållbar tillväxt i länet. Sedan tidigare deltar Svenskt Näringsliv, ALMI, Företagarna, LRF, Sydsvenska Industri- och Handelskammaren, Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Högskolan samt LO. Partnerskapet kompletterades under 2007 med företrädare för Skogsstyrelsen och Hushållningssällskapet. Genom partnerskapet har Länsstyrelsen aktivt verkat för att stimulera statliga myndigheters insatser i det regionala utvecklingsarbetet. I partnerskapet ingår 8 kvinnor och 10 män.

Länsstyrelsen samlar regelbundet de statliga myndigheter som verkar i länet, samt Regionförbundet, i det s.k. chefskollegiet. Genom diskussion och information i chefskollegiet har arbetet med de olika regionala programmen förankrats.

Det operativa programmet för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007-2013 för Småland och öarna tar sin utgångspunkt i

- Gemenskapens strategiska riktlinjer för den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen,
- EU:s förordning om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningspolitiken
- Den nationella strategin för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007-2013 samt näringsdepartementets direktiv för framtagande av förslag till regionala strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning,
- De fyra ingående länens regionala utvecklingsprogram (RUP) eller motsvar-

ande och de regionala tillväxtprogrammen (RTP) samt länens regionala miljömål med åtgärdsprogram.

- Erfarenheter och resultat från annat programarbete.

Detta sammantaget innebär att programmet väger ihop det regionala utvecklingsperspektivet med de nationella prioriteringarna och de riktlinjer som Europeiska Unionens Råd formulerat. Programmet tar också hänsyn till de erfarenheter som finns från föregående programperiods Mål 2 Södra, Mål 2 Öarna och program inom Innovativa åtgärder.

Länets ansats är att ta tillvara de resurser och den förmåga regionen har för att skapa en hållbar tillväxt- och utvecklingsbefrämjande miljö i linje med de intentioner som såväl EU som Sverige har. Åtgärder och projekt ska kunna visa hur de påverkar samhället på såväl lång som kort sikt – miljömässigt, ekonomiskt och socialt/kulturellt. Programmet ska väga fördelar mot nackdelar och ge uttryck för ett helhetstänkande där hållbarhetsaspekten finns med hela tiden. Miljö, jämställdhet, folkhälsa och integration måste förankras som en nödvändig del av, men också som en drivkraft i utvecklingsarbetet på den lokala nivån. Projekten kan då få den önskade inriktningen mot dessa horisontella mål.

Åtgärder ska stimulera gränsöverskridande projekt. Det innebär att projekten ska, för att få stöd från programmet, vara så utformade att det gynnar utvecklingen av flera parter och/eller geografiska delar i programområdet. Det ska inte bara ge egennytta utan också en större nytta för fler och bidra till att generera hållbar tillväxt i hela regionen. Åtgärderna ska även ha en strukturpåverkande inriktning. Projekten ska stimulera till förändrade och förbättrade samarbetsformer inom både ”mjuka” och ”hårda” områden.

Åtgärder för att gynna energiomställning och minska klimatpåverkan är övergripande prioriteringar i det nuvarande nation-

ella landsbygdsprogrammet, som sträcker sig över åren 2007-2013. Särskilt gynnandet av bioenergi betonas som en viktig väg att kombinera energiomställning med ekonomisk tillväxt.

Områdena klimat och bioenergi kommer, tillsammans med vattenkvalitet och biologisk mångfald, att få ökat fokus i samband med kommande revideringar av landsbygdsprogrammet. Förändringarna ska ligga i linje med förslagen i den kommande klimatpropositionen och syftar till att ytterligare öka landsbygdsprogrammet möjligheter att minska klimatpåverkan.

I Kalmar läns regionala strategi för landsbygdsprogrammet är satsningar på bioenergi som en del i en omställning av energisystemet ett av sex fokusområden. Det innebär att ansökningar med anknytning till bioenergi ges hög prioritet. Vid beslut om stöd i alla typer av ärenden tas verksamhetens miljöpåverkan, exempelvis utsläpp av växthusgaser, i beaktande. De miljömässiga aspekterna vägs mot sociala och ekonomiska. Länsstyrelsen är restriktiv när det gäller beviljande av stöd för utrustning som drivs med fossila bränslen. Stöd kan endast lämnas i de fall alternativ saknas. Ersättning för persontransporter utgår endast om de sker med kollektivtrafik alternativt miljöbil enligt Vägverkets definition.

Statens Energimyndighet har utsett Kalmar län till ett pilotlän för arbetet med energifrågor inom programmet *Uthållig kommun*. Att det blev just Kalmar län beror på att samtliga kommuner i länet samt Regionförbundet, Länsstyrelsen och Landstinget medverkar i Uthållig kommun och att de har ett nära samarbete. Att alla länets kommuner deltar är unikt i landet. Energimyndigheten har beviljat Kalmar län, med Regionförbundet i Kalmar som mottagare, 2 mnkr för att stödja kommunerna i deras energiarbete, driva länsgemensamma projekt och sprida information om arbetet till de internationella kontakter som Regionförbundet har.

För femte året i rad arrangerades den nationella Vindkraftskonferensen, i år förlagd i Kalmar, för fler än 300 företrädare för branschen och beslutsfattare på tillståndsgivande myndigheter. Medverkande var representanter från samtliga berörda statliga verk samt närings- och miljödepartementet. Huvudsyftet med konferensen är att stärka en positiv grundsyn på vindkraften och genom nätverksbyggande underlätta för beredning av beslut om tillstånd för etablering av vindkraft samt gynna utvecklingen av miljövänlig, effektiv teknik och förnybar energi, samt stimulera företag till miljödriven affärsutveckling. Den nationella Vindkraftskonferensen vid Kalmarsund har

blivit en etablerad och uppskattad institution för hela vindkraftsbranschen.

Landsbygdsprogrammet ger även möjligheter att arbeta med ökad jämställdhet. Såväl i programskrivningen som i handläggningen av ärenden är jämställdhetsaspekten en viktig del. Jämställdhet är en av faktorerna för prioritering av projekt inom axel 1 och 3. När två likvärdiga ansökningar vägs mot varandra har den med bäst utsikter att förbättra jämställdhet, integration mm företräde. Länsstyrelsens erfarenhet visar att kvinnor ofta har väl genomtänkta affärsidéer när de söker stöd och lyckas i många fall överträffa den gjorda kalkylen.

Mål 4

Länsstyrelsernas arbete med fiske- samt jordbruks- och landsbygdsåtgärder skall bidra till fastställda mål och strategier för fiskeåtgärder i de EU-finansierade programmen för fiskerinäringen samt landsbygdsprogrammet för Sverige 2007-2013. Vidare skall länsstyrelsernas arbete bidra till målet för den regionala tillväxtpolitiken. Länsstyrelserna skall även aktivt medverka till en positiv utveckling av fisketurismnäringen.

Åtterrapporing

Länsstyrelsen arbetar för att uppnå de mål som tagits fram för fiskeåtgärder i strukturprogrammet för fiskerisektorn. Länets yrkesfiske befinner sig i en djup svacka där huvudorsaken beror på sviktande tillgång på fisk. Detta medför att investeringsviljan är låg och Länsstyrelsen arbetar här främst med projekt inom förädling och saluförande, kollektiva/branschgemensamma åtgärder och avsättningsfrämjande åtgärder. Målet för det småskaliga kustfisket är att genom kollektiva åtgärder skapa ett ekologiskt hållbart och ekonomiskt bärkraftigt fiske, där ökad förädling och nya avsättningsmöjligheter kan höja värdet på fångsten. Målet inom insatsområdet avsättningsfrämjande åtgärder är att öka konsumtionen av såväl färsk fisk som beredda produkter samt förbättra näringens avsättningsmöjligheter.

Under det gångna året har Länsstyrelsen tillsammans med fiskarekåren stöttat projekt som genomförts inom insatsområdet, åtgärder som genomförs av branschen. Målsättningen har varit att genom kollektiva åtgärder främja näringens kvalitets- och miljöanpassning, höja kompetensnivån, stimulera regional utveckling och effektivt resursutnyttjande. Fokus på kompetensutveckling har varit stort och såväl studieresor som utbildningar har genomförts för att höja kompetensen och stimulera till nya nischer inom yrkesfisket.

Småskalig förädlingsverksamhet inom fiskesektorn är en nisch som Länsstyrelsen ser som en viktig del för det småskaliga kustfiskets överlevnad. Här finns en positiv överlappning mellan landsbygdsprogrammet och strukturstöden till fiskerinäringen. Detta är ett exempel på samordnings-

fördelar som i flera fall fått positiv effekt under den gångna programperioden.

Utveckling av fisketurism är ett annat område där Länsstyrelsen arbetar för att uppnå synergieffekter mellan åtgärder inom landsbygdsprogrammet och de EG-finansierade programmen för fiskerinäringen. Länsstyrelsen har översiktligt inventerat nuläget för de resurser som utnyttjas och kan tänkas utnyttjas av fisketuristiska företag. Vikt har lagts på förekomst, status, nyttjande och kunskapsnivå för respektive art.

Generellt är Länsstyrelsens instrument för landsbygdsutvecklingsåtgärder finansiellt landsbygdsprogrammet samt regionalpolitiska anslaget 33:1. Under 2008 har landsbygdsprogrammet genererat 226 beslut motsvarande drygt 39 mnkr medan anslaget 33:1 minskat i omfattning.

Länsstyrelsens samordnare av landsbygdsprogrammets utvecklingsdelar (axel 1, 3 och Leader) m.fl. handläggare har månat-

liga träffar med Regionförbundets projektkontor, en funktion som bistår sökande med information m.m. vid ansökningar till bl.a. strukturfonderna. Handläggare från Regionförbundet deltar i landsbygdsprogrammets beslutsgrupp i syfte att lotsa projektansökningar rätt och undvika dubbelfinansiering. Projektkontoret på Regionförbundet är ”dörren in” till strukturfonden Småland och öarna och även Europeiska Social-fonden. Länsstyrelsens handläggar-grupp för Landsbygdsprogrammet har ett tätt samarbete med projektkontoret. Samarbete och synergier, i syfte att nå största möjliga måluppfyllelse för Kalmar län, är ämnen på dagordningen.

Länsstyrelsen samverkar med flertalet andra myndigheter och organisationer med ansvar för regional utveckling i det Regionala partnerskapet som utgör kärnan för utvecklingsarbete i länet (se vidare åiterrapportering under mål 1 b, denna verksamhetsgren).

Verksamhetsgren Miljömålsarbete

Tabell 1.5 - Länsfakta inom miljöområdet

Länsfakta inom fiskeområdet	2008-12-31	2007-12-31	2006-12-31
Antal fiskevårdsområden	98	98	97
Antal yrkesfiskelicenser	131	131	136
Antal fartygstillstånd	124	121	129
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	32	12	26

Kommentar: Antalet yrkesfiskelicenser och fartygstillstånd har stabiliserats. Detta är en följd av en svag positiv trend inom utsjöfisket där några goda årsklasser av torsk nu slår igenom i fisket. Ökningen av inkomna ansökningar inom strukturfondsprogrammet, EFF, förklaras genom att det operativa programmet godkänns under året och beslutsprocessen har startats.

Tabell 1.3.2 - Länsfakta inom miljöområdet

Länsfakta kulturmiljö	2008-12-31	2007-12-31	2006-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	30 000	30 000	30 000
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	132	132	131
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	152	152	152
Riksintresseområden för kulturmiljövården, <i>antal</i>	99	99	99
<i>yta (ha)</i>	137 291	137 291	137 291
Kulturresevat, <i>antal</i>	0	0	0
<i>yta (ha)</i>	0	0	0
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	75,0%	75,0%	75,0%

Kommentar:

Tabell 1.3.3 - Länsfakta inom miljöområdet

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2008	2007	2006
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	11 404	14 799	13 565

Kommentar: Det mindre beloppet för 2008 avser en sänkning av medel som tilldelats från Riksantikvarieämbetet. Medlen har främst utbetalas för byggnadsvård.

Mål 1

Länsstyrelserna ska verka för att de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen med tillhörande delmål och de sektorsmål som har beslutats inom särskilda politikområden såsom landsbygdspolitiken, livsmedelspolitiken, kulturpolitiken, skogspolitiken och transportpolitiken nås. Länsstyrelserna ska i bred förankring i länen utveckla regionala åtgärdsprogram för att nå miljö kvalitetsmålen och i övrigt bedriva det regionala mål- och uppföljningsarbetet så att det ger underlag för arbetet inom denna och andra verksamhetsgrenar.

Länsstyrelserna ska särskilt

- verka för att miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, fiskevård, kulturmiljövård, friluftsliv samt natur- och kulturturism, samordnas med det regionala tillväxtarbetet och med arbetet för energiomställning,
- verka för att samordningen mellan miljömålsarbete, tillsynsarbete och miljöövervakning utvecklas, samt
- bidra till Naturvårdsverkets arbete med en vägledning för arbete med regionala landskapsstrategier enligt vad som aviserades i Strategin för hushållning med mark och vatten i proposition 2004/05:150 Svenska miljömål - ett gemensamt uppdrag.

Åtterrapporering**Översiktlig redovisning av viktiga insatser:**

Under 2008 har Länsstyrelsen uppdaterat de regionala miljömålen i enlighet med uppdraget från Miljömålsrådet. De tidigare 117 regionala miljömålen ersattes av 93 mål. Några mål är ändrade men flertalet har kvar den tidigare inriktningen. De regionala miljömålen har tagits fram av sakkunniga på Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen. Synpunkter från kommuner, näringsliv och ideella föreningar har hämtats in vid två seminarier i december 2007 samt vid en bred remissrunda under våren 2008.

Länsstyrelsen har under 2008 bistått Oskarhamns och Nybro kommuner med underlag för arbetet med framtagande av lokala miljömål.

Länsstyrelsens miljömålssamordnare har under 2008 deltagit i de årliga miljömålsdagarna där länsstyrelsernas miljömåls-

samordnare diskuterar gemensamma lösningar för måluppfyllelse och samordning kring verktyg och metoder för uppföljning.

Länsstyrelsen deltar i arbetet med det regionala uppföljningssystemet (RUS), ett länsstyrelsegemensamt system för uppföljning av miljömålen. Under 2008 har Länsstyrelsen vidare aktiverat kontaktpersonerna (Länsstyrelsens sakkunniga inom olika områden, ungefär 35 personer) i Länsstyrelsens miljömålsnätverk för att uppdatera länsspecifika kommentarer i indikatorpresentationerna i RUS samt göra en samlad regional miljömålsbedömning av länets 93 regionala miljömål på miljömålsportalen (www.miljomal.nu).

Länsstyrelsen har också sökt projektmedel hos Miljömålsrådet för att förbättra uppföljningen av miljömålen från RUS. En del av ansökningarna är gemensamma för flera länsstyrelser i samarbetet mellan sydlänen.

Miljömålssamordnaren deltog också vid den årliga RUS-träffen, vars syfte är att diskutera utvecklingen av miljömålsuppföljningen.

För att stärka kopplingen mellan miljömålsarbetet och miljöövervakningen ingår Miljömålssamordnaren från och med 2008 i den grupp på Länsstyrelsen som arbetar med miljöövervakningsprogrammen.

Redovisning av särskilda insatser:

Regionalt utvecklingsarbete och miljömål

En tydlig koppling mellan miljömålen och det regionala utvecklingsarbetet utgör landsbygdsprogrammet 2007-2013, som ska gynna tillväxt samtidigt som natur- och kulturmiljövärden värnas och utvecklas. En förutsättning för hävd och vård av natur- och kulturvärden på landsbygden är i hög grad en god arbetsmarknad som kan försörja en befolkning. Ur det perspektivet är även företags- och projektstöd inom landsbygdsprogrammet som inte direkt går till natur- och kulturmiljövård viktiga för många miljömål. Samtidigt väger Länsstyrelsen in den miljöpåverkan olika verksamheter innebär i beslut om stöd. Exempelvis utgår inte ersättning för investeringar i maskiner och utrustning som drivs med fossila bränslen om alternativ finns.

Det regionala miljömålet "Åretruntboende skärgården (2020)", som syftar till att länets skärgård ska ha fler åretruntboende år 2020 än 1990, riktar tydligt in sig på kopplingen mellan avfolkning av landsbygden och svårigheter att nå en god miljö kvalitet. Under 2008 antogs vidare ett nytt regionalt miljömål, "Kustnära yrkesfiske (2013)", som anger att Länsstyrelsen ska verka för att gynna småskaligt fiske och fiskförädling i länet. Småskalig förädlingsverksamhet inom fiskesektorn är en nisch som Länsstyrelsen ser som en viktig del för det småskaliga kustfiskets överlevnad. Här förstärker stöden från landsbygdsprogrammet och

strukturstöden till fiskerinäringen varandra. Utveckling av fisketurism är ett annat område där Länsstyrelsen arbetar för att uppnå synergieffekter mellan åtgärder inom landsbygdsprogrammet och de EG-finansierade programmen för fiskerinäringen.

Utöver en fungerande och diversifierad arbetsmarknad är god tillgång till offentlig service en viktig förutsättning för en stabil landsbygdsbefolkning. Länsstyrelsen har under år 2008 arbetat aktivt med att hitta lösningar och öka samverkan mellan olika aktörer för att göra den offentliga servicen mer tillgänglig och effektiv. Arbetet har bedrivits både i projektform och inom ramen för den ordinarie verksamheten.

Likväl som regional utveckling är en förutsättning för att nå många miljömål är höga natur- och kulturmiljövärden en viktig förutsättning för den regionala utvecklingen. De är av stor betydelse såväl för besöksnäringen som för ett attraktivt permanentboende. Genom sitt ansvar i bland annat kommunernas planprocess och för kultur- och naturmiljöfrågor verkar Länsstyrelsen aktivt för att såväl bevara som utveckla dessa värden.

Länsstyrelsen menar att samarbetet mellan myndigheter på lokal, regional och nationell nivå, liksom den lokala delaktigheten inför beslut och åtgärder, är viktiga förutsättningar för att skydda natur- och kulturmiljöer skall ses som en resurs och en möjlighet. Naturvärden och kulturmiljön ska skyddas för människor och inte från människor.

Utbytet av kunskap, erfarenheter och goda exempel är väsentligt för att förbättra samarbete och förståelse mellan olika aktörer i landskapet: natur- och kulturmiljövårdare, turismfrämjare, regionala utvecklare, näringsliv, ideella organisationer, markägare och boende. Detta har visat sig tydligt i bl.a. i Världsarvsprocessen och Life Nature-projekten.

Landsbygdsprogrammet och miljömål

Landsbygdsprogrammet 2007-2013 innehåller olika åtgärder som syftar till att nå uppfyllelsen för ett flertal miljömål. Miljöersättningarna samt projektstöden för anläggning och restaurering av våtmarker och restaurering av slätterängar och betesmarker har direkta effekter genom att det är ersättningar för utförda åtgärder. Inom *Kompetensutveckling för lantbruket* sker ett pådrivande och förebyggande arbete genom enskild rådgivning, kurser och studieresor, i syfte att öka lantbrukarnas kunskap om och inspiration till miljöförbättrande åtgärder.

Rådgivning och övriga aktiviteter inom *Kompetensutveckling för lantbruket* genomförs i samarbete med, och delvis av, fristående aktörer och organisationer inom lantbruksnäringen.

Inom Landsbygdsprogrammet har Länsstyrelsen varit huvudansvarig för kompetensutveckling till lantbrukare inom miljöområdet. Länsstyrelsen har upphandlat rådgivningstjänster men har även i egen regi bedrivit rådgivning och utbildning med utgångspunkt från miljömålen Ett rikt odlingslandskap, Giftfri miljö, Grundvatten av god kvalitet, Ingen övergödning, Myllrande våtmarker och Hav i balans samt levande kust och skärgård samt målet för ekologisk odling och inom området ökad djurvälstånd.

Samtliga aktiviteter i nedanstående redovisning genomförs inom landsbygdsprogrammet om inte annat anges.

Inom målområde Giftfri miljö, har Länsstyrelsen arbetat med rådgivning och den obligatoriska utbildningen för professionella användare av växtskyddsmedel. Den särskilda satsningen *Greppa näringen* har fortsatt under 2008. Syftet är att förbättra och effektivisera hanteringen av växtnäring på gårdsnivå. Inom *Greppa näringen* ges även enskild rådgivning om användning av bekämpningsmedel. Insatser har även gjorts för att öka jordbrukets omställning till ekologisk produktion, vilket leder till

att användningen av växtskyddsmedel totalt sett minskar.

Inom målområdet Ingen övergödning har Länsstyrelsen arbetat med rådgivning och utbildning inom växtnäringens område. Satsningen *Greppa näringen* utnyttjar flera kompetenser vid rådgivningen, som exempelvis handlar om utfodring, växtnäring, våtmarker och lantbruksbyggnader. Projektstödet används för anläggning av våtmarker och investeringsstöd utnyttjas till åtgärder som ger ökade och förbättrade miljöeffekter inom jordbruket.

Miljömålet Myllrande våtmarker – (beträffande projektstöd, se miljömålet Ingen övergödning). Länsstyrelsen har arbetat med rådgivning för att anlägga och sköta våtmarker. Syftet är att öka andelen våtmarker främst i områden där risken för övergödning är stor, men även att åter skapa och öka den biologiska mångfalden.

Miljömålen Ett rikt odlingslandskap och Hav i balans samt levande kust och skärgård – Länsstyrelsen arbetar med rådgivning och utbildning för att stärka och bevara odlingslandskapets natur och kulturvärden. Särskilda rådgivningsinsatser har riktats till lantbrukare som sökt miljöersättning för skogsbyte, mosaikbyte samt restaurering av slätter och betesmarker. Övrig verksamhet i syfte att bevara och förstärka natur och kulturvärden i odlingslandskapet har gjorts i form av enskild rådgivning, särskilda kurser och byvandringar. Även rådgivningen för att öka den ekologiska produktionen borde leda till ökad hävd av betesmarkerna, främst beroende på att det i ekologisk produktion ställs högre krav på betesdrift. Projektstöd används för restaurering av betesmarker och slätterängar. Genom rådgivning och projektstöd ökar förekomsten av nämnda marker.

För Länsstyrelsen har Leaderinitiativet i landsbygdsprogrammet inneburit en ny arbetsuppgift. Under 2008 har informationsmöten hållits för att initiera och stimulera aktörer i länet att börja arbeta med Leaderprogram. Länet kommer att

ingå i 5 olika Leaderområden och hela länet omfattas därmed av Leaderinitiativet. Inom Leaderprogrammen finns det möjlighet att genomföra aktiviteter som gynnar flera miljömål som t.ex. Ett rikt

odlingslandskap och Myllrande våtmarker m fl. Länsstyrelsens egentliga arbete med Leader, i form av beviljande av stöd för projekt, kom igång under 2008.

Tabell – Finansiella insatser år 2008 (tkr)

Ett rikt odlingslandskap	801,5
Ingen övergödning	4 062,5
Ekologisk produktion	779,5
Begränsad klimatpåverkan	102,5
Projektstöd för anläggning av våtmarker	3 128,6
Investeringsstöd för miljöförbättrande åtgärder	0,0
Projektstöd för restaurering av betesmarker och slätterängar	48,0

Energiomställning och miljömål:

Länsstyrelsens uppgifter enligt regleringsbrevet, så som de beskrivs under Utåtriktat sektorsövergripande arbete mål 4 är att, utöver insatser för att främja vindkraftsbyggnad, verka för att andelen förnybar energi ökar och att allmänt främja energihushållning och energieffektivisering.

En avgörande faktor för att klara miljömålen inom klimatområdet är att ställa om energisystemet från fossila bränslen till förnybara. Kalmar län tillgodoser redan idag mer än hälften av sitt energibehov med biobränsle. Målet för energiomställningen är att till 2030 ersätta fossilt bränsle med förnybar energi så att inget nettoutsläpp av fossil koldioxid sker från länet och samtidigt minska elförbrukningen så mycket som möjligt.

Insatserna sträcker sig från energieffektivisering i vardagen för var och en av oss till rejäla satsningar på att skapa tillgång och efterfrågan på förnybara bränslen såsom biogas och vindkraft, där Kalmar län har särskilda möjligheter.

Länsstyrelsen samarbetar med Regionförbundet i arbetet med att nå En fossilbränslefri region år 2030. Insatser i form av övergripande information, råd och vägledning till kommunerna har genomförts under året. Länsstyrelsen deltar även

tillsammans med Regionförbundet, Landstinget och samtliga kommuner i länet i programmet *Uthållig kommun*. Se vidare återsrapportering under mål 1b Regional tillväxt.

Kalmar län har genomfört ett regionalt energistrategiarbete vilket har resulterat i en promemoria, *Regional strategi för omställning till förnybar energi i Kalmar län* (Dnr 420-8753-08). Strategin har tagits fram i samarbete med Regionförbundet i Kalmar län och dess klimatkommission i dialog och samråd med Energimyndigheten.

Kalmar län har ovanligt bra förutsättningar att minska sin klimatpåverkan. Tillgången på biobränsle från jord- och skogsbruk är god och förutsättningarna att bygga ut vindkraften är mycket bra. Strategin drar upp riktlinjerna för hur arbetet med att styra bort från fossil energi i Kalmar län ska gå till. Huvudpunkterna är

- Effektivisera energianvändningen i syfte att minska förbrukningen
- Konvertera från fossila till förnybara bränslen
- Producera förnybar energi för att i motsvarande grad minska användningen av fossila bränslen inom eller utanför länet

Länsstyrelsen administrerar de statliga stöden till energikonverteringar:

- direktverkande el i småhus och flerbostadshus
- konvertering i lokaler som används för offentlig verksamhet (OFFROT)
- solvärme i bostäder och kommersiella lokaler
- konvertering från oljeuppvärmning till alternativa lösningar i småhus. (avslutades i mars 2007)
- installation av energieffektiva fönster och biobränsleanordningar i småhus

Sammanlagt har under året ungefär 700 ärenden behandlats med bidrag för de nämnda typerna ovan.

Tilldelade medel för byte av energikällor i bostäder har förbrukats redan vid ingången av året. Ansökningar om energiomställningar i offentliga lokaler har ökat väsentligt och särskilt märks ett ökat intresse från kommuner och Landstinget.

När det gäller vindkraftsutbyggnaden har Länsstyrelsen fortsatt agera för att kommunerna tar fram översiktsplaner för lokalisering av vindkraft och påtalat vikten av att söka det särskilda planeringsstödet för vindkraftsplanering. Sålunda har nio av länets 12 kommuner sökt och fått sådant stöd inklusive Länsstyrelsen och Regionförbundet tillsammans med de båda Ölandskommunerna. På detta sätt har nästan 4 mnkr delats ut i länet för sådant arbete vilket motsvarar ca 13 % av den totala ramen årligen för landet. Om stödets andel i genomsnitt är 60 % och resten kommunal finansiering innebär detta att planeringsarbete pågår för 6,5 – 7 mnkr i länet och det är en hög siffra för fysiskt strategiskt planeringsarbete.

Länsstyrelsen har under året medverkat i Energimyndighetens arbete med att utse nya riksintressen för vindkraft på land. Totalt 30 nya områden ingår i länets planeringsunderlag. Härutöver har Länsstyrelsen hållit seminarier för kommunernas planerare och bygg/miljöinspektörer om handläggning av prövningsprocessen

inom vindkraft i syfte att underlätta och snabba på tillståndsprocessen. Länsarkitekten har medverkat med föredrag i ämnet *Fysisk planering för vindkraft* vid den Nationella vindkraftskonferensen den 25 april, Miljöforum Öland 23 sept., samt vid Boverkets och Energimyndighetens kurser, *Vindkraftsdialogen*, vid tre tillfällen under oktober och november. Länsstyrelsen ska under 2009 diskutera Ölandsprojektet som är ett mellankommunalt projekt, med Länsstyrelsen som initiativtagare, för att främja vindkraftsutbyggnaden genom att ta fram ett kvalificerat planeringsunderlag.

Sammantaget har Länsstyrelsen således lagt ned ett mycket aktivt och verkningsfullt arbete för att uppnå målen med förnybar energi och effektivisering av energianvändningen vilket gynnar det regionala tillväxtarbetet.

Miljötillsyn, miljöövervakning och miljömål:

Fram till år 2005 har fem av de mest prioriterade förorenade objekten åtgärdats och länets övriga objekt identifierats. Länsstyrelsen har därmed uppnått de delmål som var ställda till år 2005.

Nästa delmål sträcker sig fram till år 2010 och också dessa ser ut att kunna uppfyllas. Åtgärder har avslutats vid Svartsjöarna under 2007. Två ansökningar om åtgärdsbidrag har inkommit till Länsstyrelsen. Av dessa har Gladhammars gruvor förts in i åtgärdsram medan beslut om Oskarshamns hamnbassäng och Björkshults glasbruk ännu inte tagits av Naturvårdsverket trots påminnelser. Ytterligare tre förorenade områden är klara för åtgärder (Hälgenäs, Rasselbygd, Emnabo). Större undersökningar pågår vid fem objekt varav två med bidragsmedel (Nedsjön och Nötöfjärden) och tre via tillsyn (AB Stabsuecia, Varta Batterifabrik och Södras Impregneringsverk). Utöver detta kommer det nyss avslutade glasbruksprojektet att leda till att flera nya huvudstudier startas. Länet har dessutom flera pågående förstudier för andra projekt.

Resultaten från inventeringar och de prioriterade objekten sprids till alla länets kommuner i form av utdrag ur MIFO-databasen. Resultatet från identifieringen av misstänkt förorenade områden finns än så länge enbart tillgängliga som ett GIS-skikt inom Länsstyrelsen och kommer under år 2009 att göras tillgängligt för kommuner och allmänhet.

För att hitta synergieffekter och effektivisera arbetet med miljömålen och miljöövervakningsprogrammen ingår miljömålsamordnaren på Länsstyrelsen i den grupp av sakkunniga som arbetar med miljöövervakning. I samband med bedömningen av möjligheterna att nå de regionala miljömålen under 2008 samlades önskemål på indikatorer som skulle kunna förbättra bedömningen in. Dessa utgjorde sedan underlag för en bristanalys i samband med revideringen av miljöövervakningsprogrammen.

Kulturmiljövård och miljömål

Arbetet med att utveckla planeringsunderlag för anläggande av våtmarker i odlingslandskapet har utförts av en tvärssektoriell arbetsgrupp. Gruppen har tagit fram och presenterat kulturhistoriskt kunskapsunderlag som kan visa vilka våta naturtyper som funnits naturligt i landskapet före de stora dräneringarna. Detta har bedömts vara en viktig del i planeringsunderlaget för att kunna återskapa "rätt våtmark på rätt plats".

Pilotprojektet om bevarande av limniska miljöer och utvecklingen av samverkan mellan natur-, kultur- och fiskevården (miljömålet Levande sjöar och vattendrag delmål 1) har inkluderat såväl praktiskt arbete i Lillån med markägarkontakter som förslag på nya tvärssektoriella arbetsätt inom Länsstyrelsen för bättre miljömålsuppfyllelse.

Under 2006-2007 bedrev Länsstyrelsen i nära samarbete med berörda kommuner och Skogsstyrelsen ett pilotprojekt med fokus på odlingslandskapet i skogs- och

mellanbygden i Torsås och Emmaboda kommuner. Avsikten var att utarbeta former för lokal förankring av en regional landskapsstrategi enligt regeringsuppdrag i länsstyrelsernas regleringsbrev för 2006.

Under 2008 genomfördes två avslutande återkopplingsmöten med berörda kommuner och intressenter. Det till regeringen slutredovisade materialet presenterades och dialog med intressenterna kring landskapets värden fördes. Möjligheterna till fortsatt landskapsarbete diskuterades och i detta sammanhang lyftes särskilt möjligheterna att inom landsbygdsprogrammet arbeta med landsbygdsutvecklingsfrågor. Samtidigt genomfördes två mycket uppskattade bussexkursioner, dels runt sjön Törn i Emmaboda kommun och dels i Gullabotrakten i Torsås kommun, där områden som under arbetes gång lyfts fram av deltagarna besöktes och presenterades.

Fiskevård och miljömål

Inventeringar och projektverksamhet har legat till grund för årets arbete med länets fiskeresurser. Arbetet har skett inom ramen för det statliga stödet till fiskevårdsåtgärder, 43:9, och insatsområdet - *Skydd och utveckling av akvatiska miljöer* - inom strukturstödet till fiskerinäringen. Rekryteringsstörningar för Kalmarsundsregionens kustbestånd av gädda och abborre har fortsatt varit ett prioriterat område att utreda och åtgärda. Kalmar läns omfattande kustfiskevårdsplan styr det kustnära fiskevårdsarbetet. För att få ytterligare information om var åtgärder ger bäst resultat för kustbundna sötvattensarter, främst gädda, drivs forskningsprojekt tillsammans med Fiskeriverkets Kustlaboratorium och Kalmar Högskola. Resultaten från ett omfattande märkningsförsök visar på ett "homing-beteende" likt laxfiskar vilket antyder att åtgärder först och främst bör göras på platser där vi idag vet att det fortfarande går upp moderfisk. Årliga provfischen de senaste åren har dessutom gett intressanta upplysningar om gäddan

som är en av de mest uppskattade fisketurismarterna.

Under året har anläggande av våtmarker för gäddlek påbörjats vid Lervik norr om Mönsterås samt i Kanalen och Ljungbylundsdiket söder om Kalmar.

I sjöar och vattendrag har flera projektteringar och insatser genomförts för att gynna fiskvandring och skapa en ökad areal reproduktionsbottnar. Fiskevårdsarbetet i Emån har prioriterats, speciellt med avseende på havsvandrande fiskarter. Arbetet i Emån och dess avrinningsområde har bedrivits länsövergripande, i samarbete med Emåförbundet. Detaljprojekteringen av en ny fiskväg, utförd av Jönköpings fiskeribiologi AB, vid Karlshammars kraftstation är klar. Luckorna har under året stått öppna i Emsfors vilket eventuellt kan förklara toppnoteringar av lax och öring som har vandrat förbi i tidigare anlagda fiskvägar runt kraftverken i Finsjö. Miljökonsekvensbeskrivningen för en slutlig utrivning av Emsfors kraftverk ligger klar.

Inledande projektering för en fiskväg förbi Torsrums kraftverk, i Alsteråns nedre delar är inledd, med Mönsterås kommun som huvudman.

Elfiske bekräftar en lyckad uppvandring i Bruatorpsån, Torsås kommun, där en fisk-

väg anlades nära mynningen vid Ådholmens kraftverk 2005.

För att få ytterligare kännedom om malens biologi, beståndsutveckling och utbredning har ett märkningsförsök utförts i Försjön, Oskarshamns kommun, med så kallade PIT-tags. Metoden innebär att malarna blir individmärkta och ger löpande information både på bestånds- och individnivå vid framtida fisken. Resultaten har bevisat att Försjön har ett livskraftigt bestånd vilket antyder att återetablering och utplantering av mal kan lyckas då arten i detta vatten härstammar från en utplantering i början av 1980-talet. Märkningen kommer att ge ytterligare information i det fortsatta arbetet med hotade arter där malen ingår och där åtgärdsprogrammet är under revidering. Projektet uppmärksammades i ett avsnitt av SVT:s Mitt i Naturen som sändes 23:e oktober 2008.

Årets fiskevårdsåtgärder har varit lyckosamma och bidragit till förbättring och skydd för länets fiskarter till gagn för såväl biologisk mångfald och hållbart nyttjande.

Hotade arter och miljömål

Arbetet med Åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP) utförs på uppdrag av Naturvårdsverket. Se vidare återrapportering mål 2 Miljömål.

Mål 2:

Länsstyrelsernas arbete med skydd och skötsel av värdefulla områden och hotade arter ska bedrivas så att biologisk mångfald bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt.

Länsstyrelserna ska särskilt

- verka för att naturvårdsarbetet bedrivs så att friluftslivet främjas och att arbetet bedrivs med stärkt dialog med medborgarna och ökad lokal delaktighet i skydd och skötsel av naturvärden,
- verka för att genomföra den nationella strategin för formellt skydd av skog i samverkan med berörda organisationer och aktörer, samt
- öka användningen av avtalslösningar i naturvårdsarbetet för att på så sätt säkerställa bevarandet av de skyddsvärda produktiva skogar av reservatsklass som identifierats i den nationella strategin för formellt skydd och som hotas av avverkning.

Åtterrapporing

Översiktlig redovisning av viktiga insatser:

Skydd av värdefulla områden (inkl. Natura 2000)

I början av 2006 beslutade Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen gemensamt om en regional strategi för formellt skydd av skog. Den regionala strategin är ett viktigt instrument för arbetet med områdesskydd på skogsmark, se även redovisning under rubriken Skogspolitiken och miljömålen

Enligt den nationella strategin för formellt skydd av skog ska 14 600 ha. produktiv skogsmark i länet ha säkerställts genom områdesskydd senast 2010, varav 10 950 ha. som naturreservat. Inom säkerställandearbetet är därför skog högt prioriterad men verksamheten berör också flera andra miljö kvalitetsmål: Ett rikt odlingslandskap, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt Levande kust och skärgård och Myllrande våtmarker.

Under 2008 har arbetet med naturreservatsbildning omfattande inventeringar, avgränsningar, markägarförankringar samt

upprättande av beslut och skötselplaner bedrivits i 30 områden.

Fyra nya naturreservat har bildats (sammanslagd areal 286 ha. varav 220 ha. utgörs av skogsmark). Därmed omfattas 13 937 ha (2,0 %) av den produktiva skogsmarken i länet av områdesskydd varav 10 089 ha. (1,4 %) har särskilda skyddsföreskrifter för skogen. För ängs- och naturbetesmarker och myr omfattas 13 153 ha. respektive 1 256 ha. (24,3 % respektive 6,0 % av totalarealen i länet) av områdesskydd.

I Kalmar län fanns vid 2008 års slut två nationalparker, 180 naturreservat (inkl. naturvårdsområden), varav 7 är kommunala, 121 djurskyddsområden, varav fyra är salskyddsområden, samt 215 naturminnen. Totalt finns det 61 678 ha. i länet som omfattas av ovan nämnda områdesskydd.

Förvaltning och skötsel av skyddade områden (inkl. Natura 2000)

Förvaltning och skötsel av naturreservat och Natura 2000-områden sker kontinuerligt och verksamheten berör miljö kvalitetsmålen Levande sjöar och vattendrag,

Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar och Ett rikt odlingslandskap. Omfattningen styrs till största delen av medelstildelning från Naturvårdsverket men vissa åtgärder finansieras med stöd av EU-medel, via lokala och regionala myndigheter, ideella organisationer, föreningar och privatpersoner. En viktig finansieringskälla för skötsel av betesmarkerna inom skyddade områden är landsbygdsprogrammets miljöersättningar. Jämfört med andra län har Kalmar en mycket stor areal värdefulla ängs- och naturbetesmarker skyddade som naturreservat och Natura 2000. Stora delar av denna areal utgörs av alvar- och sjömarker på Öland där länet har ett stort internationellt ansvar för att bevara och sköta dessa marker. Stora insatser görs bl.a. genom röjning och stängsling för att underhålla naturbetesmarker eller restaurera och återuppta betet i igenväxta områden.

Även i skogsreservaten krävs ofta aktiva åtgärder för att uppnå syftet med reservatet. Detta gäller i första hand lövskogar men i länet finns också en relativt stor areal barrskogstyper som ska skötas genom naturvårdsbränning. Denna åtgärd kräver omfattande planering och samverkan med bl.a. kommunal räddningstjänst och är resurskrävande men är samtidigt ett viktigt instrument för att bibehålla de mycket höga värden som finns knutna till brandpräglade skogar.

Vid skötsel av de skyddade områdena sker kontakter och samråd med markägare, brukare och andra som kan beröras. Åtgärder genomförs ofta av lokalt upphandlade entreprenörer. Vid vissa typer av åtgärder (t.ex. naturvårdsbränning) eller vid åtgärder i tätortsnära, publika områden informeras allmänheten via press och eller skyltar som upplyser om vilka åtgärder som planeras och varför.

Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder i skyddade områden är viktig för att veta om skötseln är ändamålsenlig och kostnadseffektiv. Naturvårdsverket driver

ett projekt för att lägga grunden till ett uppföljningssystem inom skyddade områden och Natura 2000. Under 2008 har inom Natura 2000-områden gjorts uppföljning av gräsmarker, kärlväxter, samt fågelinventeringar på Öland och i Västerviks skärgård. Med anledning av de kraftigt minskande populationerna av vissa vadare på Öland påbörjades 2007 ett 3-årigt försöksprojekt för att utreda predationens betydelse för vadarfåglars häckningsframgång. Mindre inventeringar har också genomförts för uppföljning av särskilda skötselåtgärder, t.ex. uppföljning av insekter efter naturvårdsbränning. (Se även under rubriken Kunskap och underlag för miljöarbetet/Naturvårdsinventeringar.)

Åtgärdsprogram för hotade arter

Arbetet med Åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP) utförs på uppdrag av Naturvårdsverket. Totalt ska 214 åtgärdsprogram som berör 380 arter tas fram i Sverige. Kalmar län berörs av en stor andel av dessa ÅGP (139 st. = 65 %). Länsstyrelsen i Kalmar har nationellt ansvar för framtagande och genomförande av 14 åtgärdsprogram. Fyra av dessa program är fastställda av Naturvårdsverket; lavdagsvärmare (2004), korthalsad majbagge (2005), spansk fluga (2006) och öländsk tegellav (2006). Under 2008 har ett omfattande arbete gjorts för framtagandet av ÅGP för större ekbock, långbensgroda, hotade larvmördare, storviol, ängshök, hotade bin på salix, väddnätfjäril, svampar i kalkrika ädellövskogar, skärrande gräshoppa och stäppfingersvamp. Samtliga 10 program är i slutfasen och kommer att fastställas senast under 2009.

Arbetet med hotade arter är mycket komplext och kräver en stor del tvärsektoriellt arbete vid Länsstyrelsen samt även externa samarbetspartners som t.ex. Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, Fiskeriverket, länets kommuner samt ett flertal ideella organisationer. Huvudmomenten i arbetet har under året varit:

- inventering,

- uppföljning av åtgärder,
- övervakning,
- inhämtande av ny kunskap,
- biotopvård,
- restaurering och nyskapande av livsmiljöer,
- områdesskydd, t.ex. genom naturvårdsavtal
- omprövning av gällande bestämmelser,
- information och evenemang,
- utbildning och
- rådgivning.

Under året har en restaureringsinsats påbörjats i ett större område i Mittlandets södra del på Öland. Området hyser extremt höga biologiska värden och berör flera åtgärdsprogram; bl.a. storviol, vädndärfjäril, korthalsad majbagge, svartfläckig blåvinge, spansk fluga, stortapetserarbi, svartpälsbi, insekter på stäppartad torräng, stäppfingersvamp, svampar i kalkrika ädellövbärande fodermarker och vildbin på ängsmark. Stora röjningar har utförts, både manuellt och maskinellt, och i flera fall har hägn satts upp och bete har återinförts för att trygga den långsiktiga skötseln. Övriga större restaureringar har bl.a. gjorts inom ramen för veronikanätfjäril och ängshök.

Under 2008 har Länsstyrelsen, utöver de ovan nämnda, arbetat med ytterligare ett 30-tal ÅGP, bl.a. bladfotingar i efemära vatten, gulfläckig igelkottspinnare, sandmarkskopprofager, grönfläckig padda, flodpärlmussla, träd med särskilda natur- och kulturvärden, kronärtsblåvinge, hotade åkerogräs, vildbin på ängsmark, mal, havsörn samt vitryggig hackspett.

Rovdjursgruppen

Länsstyrelsen beslutade 2002 att inrätta en fristående regional rovdjursgrupp. Gruppen består av företrädare för Viltvårdsnämnden, Polismyndigheten, jägarorganisationen, ideella naturvårdorganisationer, tamdjursägare, markägareorganisationer

och Länsstyrelsens besiktningsmän för viltskador på rovdjur.

Rovdjursgruppen har inte haft anledning att hålla några möten under år 2008. All rovdjursinformation som rovdjursansvarig erhållit från bl.a. Naturvårdsverket och Viltskadecenter har via e-post så snabbt som möjligt spridits till gruppen. Detta sätt att sprida information har varit kostnads-effektivt och bra. Viss information sprids även till en större e-postlista där flera av Länsstyrelsens medarbetare finns med, samt flera externa aktörer, intresserad allmänhet, inklusive massmedia.

I februari 2008 fångades och märktes en lodjurshona med unge i Högsbytrakten. Med hjälp av radiosändare kunde man senare under året konstatera att honan fött ytterligare tre ungar. Alla ungar var dock hanar. Ytterligare enstaka lodjur spårades i mellersta och norra delen av länet. Det finns ännu ingen kvalitetssäkrad föryngring av varg, järv, björn eller kungsörn. Inventeringen av rovdjur begränsas till att de förordnade besiktningsmännen och kvalitetssäkrarna spårar i områden där föryngring och stationär förekomst tidigare förekommit. Inventeringen består även i att fältpersonalen kvalitetssäkrar observationer av rovdjur och utför besiktning av rovdjursrivet vilt. Några större områdesinventeringar har inte genomförts eftersom populationen av rovdjur ännu troligen är gles. Eventuellt kommer avrop att göras från befintligt avtal mellan Svenska Jägarförbundet och Naturvårdsverket nästa höst för områdesinventering 2009/2010. En områdesinventering med aktiva jägare och andra intresseorganisationer kan leda till att ett värdefullt rapporteringssystem byggs upp och att intresset för rovdjuren ökar i länet, vilket ger ett bättre inventeringsresultat.

Redovisning av särskilda insatser

Friluftsliv

Förutom direkta insatser för att bevara den biologiska mångfalden används skötselan-

slaget för skyddade områden också till att främja friluftslivet genom byggande och underhåll av fågeltorn, leder, stättor, spänger, informationsskyltar, m.m. I de mest välbesökta reservaten/ djurskyddsområdena finns avtal med lokala entreprenörer som under besökssäsongen ser till anordningar för friluftslivet och att skyltar som upplyser om tillträdesförbud m.m. finns på plats. Under de senaste åren har en extra satsning gjorts för att byta ut äldre informationsskyltar och anpassa dem efter Naturvårdsverkets riktlinjer. Ambitionen är att alla nya naturreservat ska ha en informationsskylt senast 6 månader efter reservatsbeslutet vunnit laga kraft. Informationen om skyddade områden på Länsstyrelsens hemsida uppdateras kontinuerligt. I samband med att anläggningar för friluftslivet i naturreservaten byts ut eller nybyggs arbetar Länsstyrelsen löpande med att tillgänglighetsanpassa dessa. I Trollskogens naturreservat har under 2008 två leder anpassats för att man ska kunna ta sig fram med rullstol och barnvagn. I det utökade Beijershamns naturreservat har arbetet med att tillgänglighetsanpassa lederna som påbörjades 2007 slutförts. I Karums naturreservat har arbetet med att uppföra en lättillgänglig informationsplats som beskriver det gamla odlingslandskapet påbörjats.

I länet finns två Naturum som Länsstyrelsen ansvarar för och förnyelse av informationen i dessa sker kontinuerligt. I Trollskogens Naturum och Ottenby Naturum liksom i Blå Jungfruns nationalpark finns guidepersonal under besökssäsongen. Länsstyrelsen ansvarar också för naturinformation vid Träffpunkt Öland.

Under 2008 har två broschyrer om naturreservaten i länet framställts. Dessa *Utflyktsguider till naturområden* på Öland, respektive fastlandet har distribuerats till samtliga hushåll i länet, samt via turistbyråerna.

Bland de 46 LONA-projekt (Lokal Naturvårdssatsning) som pågått eller slutredovisats under 2008, har majoriteten, 43

stycken, angivit att projektet bidrar positivt till det lokala friluftslivet och därmed gynnas delaktigheten i naturvårdsarbetet.

Skogspolitiken och miljömålen

Länsstyrelsens viktigaste operativa miljömålsarbete inom sektorn skogspolitik bedrivs främst genom att skydda värdefulla naturområden på skogsmark. Skogsstyrelsen har ansvaret för att arealmålet, när det gäller övrigt områdesskydd i form av biotopskydd och naturvårdsavtal, uppnås. För genomförande av andra regionala miljömål som berör skogen, exempelvis ökad mängd död ved, större areal äldre lövrik skog respektive gammal skog, ökat inslag av gamla träd samt skydd av forn- och kulturlämningar i skogen ansvarar Skogsstyrelsen i samarbete med skogsnäringen.

Ett viktigt strategiskt instrument för att uppnå de regionala miljömålen för Levande skogar är den regionala strategi för formellt skydd av skog som Länsstyrelsen utarbetat tillsammans med Skogsstyrelsen. Syftet med strategin är att konkretisera genomförandet av det nationellt fastställda arealmålet för områdesskydd av skog och ange hur prioriteringar skall ske vid urval av områden som kan bli föremål för formellt skydd.

Länsstyrelsen har under året arbetat vidare med genomförande av den regionala skogsstrategin utifrån en objektlista som är upprättad i enlighet med strategins riktlinjer för prioritering. Under 2008 har 655 ha. produktiv skogsmark säkerställt genom naturreservatsbildning (220 ha.) eller uppgörelser om köp/intrångsersättning (435 ha.). Därmed har hittills 6 858 ha. skyddats under miljömålsperioden 1999-2010 vilket innebär att ca 65 % av arealmålet är uppnått.

Länsstyrelsen har under 2008 initierat förhandlingar om naturvårdsavtal inom tre objekt (berör totalt fyra fastigheter) som är prioriterade för områdesskydd enligt den regionala strategin för skydd av skog. I två fall har ärendena aktualiserats som en följd av att anmälningar om föryngringsavverk-

ning har inlämnats till Skogsstyrelsen och i det tredje fallet efter att fastighetsägaren i samband med ett ägarskifte själv väckt frågan om lämplig förvaltning av nyckelbiotoper och andra skogliga naturvärden på fastigheten. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att naturreservat egentligen är den lämpligaste skyddsformen för samtliga dessa objekt men att det i nuläget saknas resurser att starta upp reservatsbildning. För att under en övergångsperiod säkerställa naturvärdena har därför Länsstyrelsen erbjudit berörda fastighetsägare

möjligheten att teckna ett naturvårdsavtal som innebär att de får ekonomisk ersättning för att de avstår att avverka under avtalsperioden. När det sedan är aktuellt att bilda ett naturreservat är avsikten att detta relativt kortsiktiga naturvårdsavtal ska kunna ersättas av en mer långsiktig uppgörelse i form av ett avtal om intrångersättning eller alternativt köpekontrakt. Förhandlingarna med de berörda fastighetsägarna har i nuläget ännu inte lett fram till att någon uppgörelse om naturvårdsavtal har kunnat träffas.

Mål 3:

Länsstyrelsernas arbete med vattenmiljön ska ske på ett samordnat sätt.

Länsstyrelserna ska särskilt verka för att

- arbetet med vattenrelaterade miljö kvalitetsmål, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samordnas och så långt som möjligt sker på ett integrerat sätt,
- delmålet om minst 15 fiskefria vattenområden i varje vattendistrikt nås till 2010,
- delmålet om att minst hälften av de skyddsvärda miljöerna har ett långsiktigt skydd nås till 2010,
- delmålet om att ytterligare 19 marina områden ska vara skyddade som naturreservat nås till 2010, samt
- delmålet om att buller och andra störningar från båttrafik ska vara försumbara nås till 2010.

De länsstyrelser som ingår i Västerhavets, Södra Östersjöns och Norra Östersjöns vattendistrikt ska genom att vidareutveckla sitt arbete med samordning och stödjande insatser förbättra förutsättningarna för kommuner och fastighetsägare att minska utsläppen från enskilda avlopp.

Åtterrapporering

Översiktlig redovisning av viktiga insatser:

Miljöövervakning och uppföljning av miljömålen

Miljöövervakningens uppgift är att följa och beskriva miljö tillstånd och miljöhot samt förse avnämarna med miljöövervakningsdata. Den är också en viktig del av miljömålsuppföljningen. Huvuddelen av den regionala miljöövervakningen sker genom kontrollprogram kopplade till de miljöfarliga verksamheter som bedrivs i länet (recipientkontroll), samt genom övervakning av utomhusluft enligt miljö kvalitetsnormerna. Särskilda organisationer har bildats för detta och Länsstyrelsen deltar aktivt i deras arbete: Emåns vattenförbund, Alsteråns Vattenråd, Ljungbyåns recipientkontrollkommitté, Lyckebyåns vattenförbund, Kalmar läns kustvatten-kommitté och Kalmar läns luftvårdsförbund. Kemi och biologi i vatten övervakas även inom

uppföljningen av kalkningsverksamheten. Genom övervakning av fåglar och groddjur följer den terrestra miljöövervakningen upp förändringar i biotoper och den biologiska mångfalden.

Den regionala miljöövervakningen samordnas med nationell och kommunal miljöövervakning för att utnyttja resurserna så effektivt som möjligt. Under 2008 har en revidering av programmet i samarbete med Naturvårdsverket utförts. Revideringen fokuserar bl.a. på kopplingen till de nationella miljö kvalitetsmålen med respektive delmål.

För att göra uppgifter om miljöförhållandena lätt tillgängliga bygger Länsstyrelsen en regional databas. Databasen utformas i nära anslutning till den länsstyrelsegemensamma databasen för miljöövervakning och naturvård (DMN).

Beredningssekretariatet

Beredningssekretariatet har under året, förutom mer traditionella länsstyrelseupp-
gifter kopplade till miljöövervakning och
recipientkontroll, fortsatt det intensiva
arbetet med att inom ramen för EU:s vat-
tendirektiv statusklassa sjöar och vatten-
drag inom Smålandskustens delområde och
Emån samt länets kustvatten. Sammantaget
är nu 108 sjöar, 255 vattendrag, 56 kustvat-
tenförekomster och 56 grundvattenföre-
komster preliminärt statusklassade. Vidare
är preliminära miljö kvalitetsnormer satta.
Under årets senare hälft har beredningssek-
retariatet arbetat med att ta fram åtgärds-
program för ytvatten (övergödning, miljö-
gifter, hydromorfologi, främmande arter
och försurning) samt grundvatten. Tids-
planerna har varit svåra att hålla för såväl
statliga verk som vattenmyndigheter och
länsstyrelser, eftersom arbetsformer,
metoder och verktyg utvecklas parallellt
med att arbetet utförs. En viktig aspekt av
vattenförvaltningsarbetet är samverkan,
och beredningssekretariatet har försökt
möta upp detta behov från externa aktörer
genom att ta in synpunkter på statusklass-
ning och åtgärdsförslag via bland annat
hemsidan. Beredningssekretariatet har
även medverkat på ett flertal riktade infor-
mationsmöten samt anordnat ett större
samverkansmöte med alla intressenter dit
kommuner, branschorganisationer, mark-
ägare och ideella föreningar var kallade.
Vidare genomfördes ett samrådsmöte
avseende översikt av väsentliga frågor för
förvaltningsplan under våren. Under året
har arbetet med bildande av vattenråd fort-
satt och resulterat i Alsteråns Vattenråd
samt inledande diskussioner angående
bildande av vattenråd i Bruatorpsån
inklusive Grisbäcken samt på Öland.

Redovisning av särskilda insatser:*Skydd akvatiska miljöer*

Under 2008 fortsatte arbetet med att
skydda och bevara limniskt värdefulla vat-
ten genom inventeringar och avgränsningar

i fyra områden. En genomförande beskriv-
ning för två områden har påbörjats. Det
samverkansprojekt mellan natur- och
kulturmiljö som startades våren 2007, har
under 2008 avslutats och redovisats till
Naturvårdsverket. Projektets huvudsyfte
var att utveckla en arbetsmetodik/arbetsätt
för hur Länsstyrelsen på ett konstruktivt
sätt tar fram gemensamma lösningar mel-
lan natur- och kulturmiljövärden i arbetet
med skydda av limniskt värdefulla vatten.

I den marina miljön har kartläggning av
värdefulla grunda sandbottnar med ålgräs-
ängar genomförts.

Kalkning

Framför allt sjöarna och vattendragen i
sydvästra delen av Kalmar län är försurade
av nedfall från luften i kombination med
skogsbrukets inverkan. Sammanlagt kalkas
ca 300 objekt (sjöar, våtmarker och vatten-
drag med doserare) för att upprätthålla ett
pH-värde som möjliggör normalt liv i
vattnet. 5 479 ton kalk till en kostnad av
ca. 4,8 mnkr, var planerat att spridas under
2008 i länet. Detta är ungefär 260 ton
mindre än tidigare planering. Alltså en
minskning med 5 %. Större delen av
kalkningen genomfördes under oktober –
november. Under 2008 har flertalet av
huvudmännens kalkspridningsplaner revi-
derats. Man kan förvänta sig att kalk-
mängderna kan minskas med ca 25-30 %
när samtliga spridningsplaner är revi-
derade.

Resultaten från 2008 års biologiska
effektuppföljning redovisas i början på
2009. Vattenkemisk effektuppföljning sker
under slutet av 2008. Utfallet, som är be-
roende av väderförhållanden, vattenföring,
etc., redovisas från huvudmännen (kom-
munerna) till Länsstyrelsen i februari 2009.

2008 års verksamhet redovisas till Natur-
vårdsverket juni 2009 i *Verksamhets-
berättelse med nyckeltal för budgetåret
2008 för verksamheten kalkning av sjöar
och vattendrag*. Redovisningen omfattar
verksamhetsberättelse, ekonomi, kalk-
mängder, kemisk effektuppföljning samt

genomförd biologisk återställning i kalkade vatten.

Effektuppföljningen för 2007, den senast tillgängliga, visar att de kemiska målen har uppfyllts till 95 % av målvattendragens längd och till 96 % av målsjöarnas areal (88 % av antalet målsjöar).

Biologisk återställning i kalkade vatten

Under 2008 pågår en förnyad omprövning av vattendomen för ett omlöp vid Duveströms vattenkraftverk i Alsteråns huvudfåra. Därmed har byggnationen av omlöpet inte kunnat påbörjas under 2008 vid detta kraftverk.

EU:s miljöfond LIFE Nature har beviljat medfinansiering till ett WWF-projekt där målet är att säkra goda förhållanden för flodpärlmusslan i ett 20-tal vattendrag fördelade över landet. Som partners i projektet deltar länsstyrelserna i Västmanland, Örebro, Västra Götaland och Kalmar län, Skogsstyrelsens regioner i samma områden samt Karlstad universitet och Göteborgs stad. Projektet påbörjades november 2004 och ska avslutas i november 2009. Vattendrag i Kalmar län som ingår i projektet är Nötån, Sällevadsån, Pauliströmsån – alla inom Emåns vattensystem i trakten av Fågelfors/Järnforsen. Hultsfreds kommun har genomfört ett flertal av de planerade åtgärderna inom projektet t.ex. eliminering av ett vandringshinder i Pauliströmsåns nedre del, justering av fiskväg i Sällevadsån, biotoprestaurering i både Sällevadsån och Pauliströmsån. I november 2008 lades lekgrus ut i båda vattendragen. Biotoprestaureringen i Nötån kommer att utföras senast sommaren 2009.

Hultsfreds kommun har restaurerat Ålhusbäcken-Stensjöbäck från Stora Hammarsjön till Emån. Vandringshinder har åtgärdats i två övergivna kvarndammar, Stensjöns utlopp har restaurerats, rensade sträckor har biotopvårdats.

Restaurering av vattendrag

Restaureringar i några av länets värdefulla vattendrag fortsätter med riktade medel från anslaget för Biologisk mångfald (34:3). Objekten finns i Emåns, Viråns och Ljungbyåns avrinningsområde. Åtgärderna syftar till att skapa vandringsvägar för bi definitiva hinder för havsvandrande laxarter och simsvaga fiskarter.

Särskilt kan nämnas restaureringen av nedre delen av Emån i anslutning till Emsfors kraftstation som påbörjades under 2006. Under 2008 har en miljökonsekvensbeskrivning tagits fram för utrivning av kraftverket och byggnation av fiskvägar, vilken har överlämnas till Kammarkollegiet som i sin tur ansöker hos miljödomstolen om förändring av vattendomen samt genomförande av restaureringen. Processerna kring åtgärderna har dragit ut på tiden och restaureringen beräknas vara klar 2010.

Limniska åtgärdsprogram

De nationella strategierna för skydd och restaurering enligt Levande sjöar och vattendrag är sedan ett par år klara och arbetet med att regionalisera dem har påbörjats med utgångspunkt för identifierade och utpekade nationellt värdefulla vatten.

Sammanställning över möten som kansliet för Södra Östersjöns vattendistrikt deltagit/arrangerat i syfte att samordna och integrera vattenmiljöarbetet.

2008-02-28	Möte med Havsmiljöutredningens expertgrupp
2008-03-04	Möte med SAMHAV
2008-03-04	Möte i styrelsen för Stockholms Marina Centra, SMF
2008-03-05/06	Beredningssekretariatsmöte för distriktet
2008-03-06	Visa VISS för NV, Sthlm
2008-03-07	Möte om förvaltningsplan, NV
2008-03-10	Nationell Workshop statusklassning – grundvatten
2008-03-11	Nationell Workshop statusklassning – inlandsvatten, Sthlm
2008-03-11	Referensgruppsmöte i utredningen om NV´s uppdrag
2008-03-11	Referensgruppsmöte Finn de områden... - Jönköping
2008-03-12	Möte om Vattenverksamheter och vattendirektivet, NV
2008-03-12	Möte om NV´s regeringsuppdrag 24, kostnadseffektiva åtgärder, Sthlm
2008-03-13	Möte mellan vattenmyndigheterna ekonomiska grupp (EKA) och SMHI om ekonomisk modell.
2008-03-18	Miniseminarium på Boverket, info om VM´s arbete
2008-03-27	Möte med NV, SGU, VM o lst (SAMVAT)
2008-03-27	Grundvattenmöte Kristianstad
2008-04-04	Möte med skogsägare SBO, Växjö
2008-04-04	Blekingekusten: Samråd Översikt av väsentliga frågor. Växjö
2008-04-04	Nationellt möte GIS-samordnarträff, Kalmar
2008-04-07	Medverkan i NV´s seminarium om handbok Enskilda avlopp, Alvesta
2008-04-09	Workshop statusklassning – Kustvatten, Sthlm
2008-04-11	Möte EKA grp och jordbruksverket om åtgärdslistor
2008-04-14/15	Regeringsuppdrag 51 c enskilda avlopp
2008-04-15	Styrgruppsmöte, restaurering av havsvikar (51b)
2008-04-18	Möte på NV om regional miljöövervakning
2008-04-21/22	Nationellt kanslimöte, Nyköping
2008-04-25	Emån: Samråd Översikt... Eksjö
2008-04-28	Uppstartsmöte Sydkusten, Finn de områden, Trelleborg
2008-05-06	Gotland: Samråd Översikt... ”Borgen”, Visby
2008-05-05 -07	Nordiskt möte vattenmyndigheter
2008-05-08	Möte styrelsen för Stockholms Marina Centra
2008-05-07	Vättern: Samråd Översikt... Ödeshög
2008-05-11/12/13	Delegationsmöte, Helsingfors, erfarenhetsutbyte med Nylands miljöcentral, Västra Finlands miljöcentral och HELCOM
2008-05-15	Workshop planering för en god havsmiljö, Boverket
2008-05-20	Projektstart med DHI, modell för fallstudier i Finn de områden..
2008-05-21	Skåne: Samråd Översikt av väsentliga frågor ,Kristianstad
2008-05-22	Avslutningsseminarie MÖV –projektet lst Skåne,
2008-05-23	Boverket – planeringsportalen – Jönköping
2008-05-27	Smålandskusten: Samråd Översikt av väsentliga frågor , ”Forum”, Oskarshamn
2008-05-28	SMHI besöker VM Södra Östersjön
2008-05-30	Motala ström: Samråd Översikt av väsentliga frågor, ” Linköping
2008-06-02/03	Möte med beredningssekretariaten i distriktet, Alvesta
2008-06-02/ 03	Besök av riksdagens utredningstjänst, Uppföljning av statens insatser inom havsmiljöområdet, Kalmar
2008-06-04	SAMVAT, Sthlm
2008-06-05	Nationell workshop om åtgärdsprogram, kanslier och länsstyrelser
2008-06-12	Nationella datavärdar webbvisning
2008-06-09/10	VISS möte Sthlm
2008-06-11/12	Gemensamt styrelsemöte Marina Centra, Umeå
2008-06-12	Nationella datavärdar webbvisning

På gång

2009-01-22-23	WISE Technical Group – ISPRA Italien
2009-02-05	Nationellt Vattenforum, Stockholm

I övrigt:

- **Nya ledamöter i vattendelag-
tionen för Södra Östersjöns vatten-
distrikt**, Kristian Wennberg, chef för
vattensektionen på Länsstyrelsen i
Skåne, är ny i delegationen liksom
Åsa Odell, LRF Skåne, och Monica
Bengtsson, landstingspolitiker i
Kalmar.
- **Förvaltningsplan** Detta blir ett
sammanfattande beslutsdokument för
hela distriktet som förberetts för
publicering på Internet.
- **Miljö kvalitetsnormer undantag,
KMV** För att tydliggöra denna del av
beslutet kommer särskilt
beslutsdokument att tas fram med
detta underlag
- **Åtgärdsprogram** Länsstyrelserna
har levererat underlag inför det
fortsatta arbetet med åtgärdsprogram.
I en konstruktiv diskussion under vårt
gemensamma distriktsmöte på
Gotland gjordes en första genomgång
av vad som bör sättas som generella
åtgärder och vad som bör riktas. Det
underlag som bearbetats innehåller
dels ett beslutsdokument på
översiktlig distriktsnivå dels
underliggande avsnitt som beskriver
huvudavrinningsområden och i
förekommande fall
vattenförekomster. Strukturen på
åtgärdsprogrammet har tagits fram i
ett gemensamt arbete mellan alla
distrikten.
- **VISS** Ny layout och betydligt fler
funktioner har implementerats. En
”förenklad VISS” släpptes i maj/juni.

VISS hjälpsystem fortsätter att öka i
omfattning och innehåll
(www.visshjalp.se). De nationella
datavärdarna har gått utbildning för
att kunna ajourhålla data i VISS. En
förnyad upphandling pågår med målet
att bl.a. få större möjligheter att
kvalitetssäkra data, få en ännu
stabilare applikation och fler
rapportmöjligheter.

- **Avstämmning** Vattenvårdsdirektörs
och landshövdinge-möten har hållits
mellan de fem ordförandena i
delegationerna och vattenvårdsdirek-
törerna för att komma fram till en
samsyn i ett antal viktiga frågor. Som
ett resultat togs ett PM fram
*Vattenmyndigheterna om samordnat
agerande*. Det återstår en del just-
eringar i den aktuella versionen men
principerna som beskrivs kommer att
gälla.
- **Vattenråd** Arbetet med bildandet
av vattenråd har kommit igång under
hösten. Under sommaren skickades
information ut till alla kommuner,
länsstyrelser och vattenorganisationer
om möjligheten att söka bidrag för
arbetet med vattenråd i distriktet.
Vattenmyndighetens bidrag 2008
ligger på 30 000 - 90 000 kr beroende
på antal berörda kommuner och
invånarantal. Tio vattenråd har bildats
eller är på gång att bildas under
hösten och ett tiotal till är på gång
under våren.
- *Bildade/på gång:* Alsterån, Emån,
Lyckebyån, Kristianstadsslätten,
Gothemsån, Snoderån, Östra Gotland,
Närsån, Norra Gotland, Västra
Gotland (10 st.)

- *På gång nästa år*: Mörrumsån, Sege å, Kävlingeån, Skräbeån, Höje å, Svartån, Vindån, Vättern, Bruatorpsån/Grisebäcken, Skräbeån, Nordvästra Gotland (11 st)
- **Remissvar Översikt väsentliga frågor** Av totalt 253 utskickade remisser har 93 svar inkommit. Remissvaren har sammanställts inom distriktet. Upplägget på remissvaren ska samordnas nationellt och kommer att skickas ut under vecka 46. Som en del av remissvaren fanns möjlighet att lämna synpunkter via en webbenkät. Till Södra Östersjöns vattendistrikt inkom 35 enkätsvar. Resultatet av dessa kommer att presenteras i remissammanställningen.

Regeringsuppdrag

- **Finn de områden som göder havet mest** Upphandlingen av konsult för modelleringsverktyg överklagades till två instanser. Kammarrätten gav inte prövningstillstånd varför projektet startades hösten 2008 med fallstudier i Skånes sydkust och Lyckebyån.
- **Restaurering av havsvikar och kustnära sjöar 51 b** Genom GIS-analys av underlag som dels kommer från projektet *Finn de områden..* och från länsstyrelsernas underlag har en första sortering gjorts av de havsvikar som bedöms som angelägnast att restaurera. Samordning sker med Norra östersjön och med Västerhavets distrikt.

Mål 4:

Länsstyrelserna ska bidra till att delmålen om efterbehandling av förorenade områden nås.

Länsstyrelserna ska särskilt verka för att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ökar.

Åtterrapporering

Fram till år 2005 har fem av de mest prioriterade förorenade objekten åtgärdats och länets objekt identifierats - Länsstyrelsen har därmed uppnått 2005 års delmål.

Nästa delmål sträcker sig fram till år 2010 och även dessa ser ut att kunna uppfyllas. Åtgärder har avslutats vid Svartsjöarna under 2007. Förberedelsearbetena för åtgärder vid Gladhammars gruvor har påbörjats under 2008. En ansökning om åtgärdsbidrag för Oskarshamns hamn lämnades till Naturvårdsverket 2005, men beslut har ännu inte tagits. Ytterligare fyra förorenade områden är klara för åtgärder (Björkshults glasbruk, Hälgenäs, Rasslebygd och Emnabo). Större undersökningar pågår vid fem objekt varav två med bidragsmedel (Nedsjön och Nötöfjärden) och tre via tillsyn (AB Stabsuecia, Varta Batterifabrik och Södras Impregneringsverk). Länet har även flera pågående förstudier.

När det gäller målet för akuta objekt ser Länsstyrelsen det som viktigast att åtgärder tillämpas för att minimera riskerna för direktexponering av arsenik vid de aktuella glasbruksobjekten.

Under år 2008 avslutades sågverksinventeringen där 96 stycken har bidragit med miljöpåverkan genom doppning eller tryckimpregnering. Ungefär hälften av de

inventerade objekten är nedlagda anläggningar som riskklassades vid inventeringens slut. Inventering av kem-tvättar påbörjades under 2008 och har resulterat i att 22 kem-tvättar har riskklassats.

I den kommunala planeringen beaktas redan nu problemen med förorenade områden och har i de senaste översiktsplanerna arbetats in som beslutsunderlag.

Länsstyrelsen har i samband med tillståndsprovning, vid tillsyn, när företagen själv har påkallat undersökningar, vid företagsnedläggelse, vid fastighetsförsäljning och vid exploatering verkat för att informella nätverk skapas mellan olika aktörer. Detta medför en ökad förståelse och legitimitet för efterbehandlingsarbetet. Det innebär också en ökad effektivitet för Länsstyrelsen och kommunerna som tillsynsmyndighet. Rollen blir mer av att granska än att utarbeta förslag, som tar tid och resurser i anspråk. I takt med att förståelsen ökar blir det också lättare för att få privatfinansierade projekt utförda.

När det gäller prioriterade efterbehandlingsprojekt har frivilliga överenskommelser gjorts tidigare (t.ex. Svartsjöprojektet) eller kan vara på gång. Länsstyrelsen och några kommuner i länet driver också frågan om åtgärder via förelägganden.

Verksamhetsområde Tillsyn och vägledning

Mål 1

Genom att bedriva tillsyn ska länsstyrelsen säkerställa efterlevnaden av de föreskrifter som riksdag och regering beslutat.

Åtterrapporing

Inom samtliga verksamhetsområden finns tillsynsplaner. Tillsynsplanerna är i huvudsak av två olika typer;

- dels sådana som är löpande, dvs. inte uppdateras varje år utan endast då det finns skäl att ändra i dem,
- dels tillsynsplaner som upprättas för varje år, där i allmänhet tillsynens inriktning och inriktning ändras från år till år och där årlig revidering regleras i lag och förordning. Med hänsyn till verksamhetens art och omfattning varierar tillsynsplanernas omfång och innehåll.

Generellt sett prioriterar Länsstyrelsen, vid medelsbrist på förvaltningsanslaget, tillståndsärenden framför tillsyn. Detta har blivit särskilt viktigt under arbetet med samordningsuppdraget mot varsel under 2008.

De mest omfattande bristerna i Länsstyrelsens egeninitierade tillsyn är främst beroende på medelsbrist. Länsstyrelsen har därför under året påbörjat planering för en effektivisering av tillsynen genom att strukturellt samordna uppföljningen på Länsstyrelsen. Syftet är att kompetens-

utveckla personal med tillsynsuppgifter och att generella erfarenheter av icke föranmäld tillsyn ska spridas inom olika verksamhetsområden.

Kompetensutveckling sker bl.a. genom deltagande i tillsynsutbildning vid Göteborgs Universitet. I Tillsynsforums årliga konferenser och i de nationella samverkansprojekten Miljösamverkan Sverige och Socialsamverkan Sverige. De tematiska tillsynskampanjer som har skett inom Miljösamverkan Sydost ger ett gott resultat både vad avser lagefterlevnad i verksamheten och för tillsynspersonalens kunskap om det aktuella verksamhetsområdet.

Länsstyrelsen har bidragit med underlag, främst vad avser Seveso-tillsyn, till länsrådet Magnus Holgerssons utredning om länsstyrelsernas tillsyn. Länsstyrelsen har haft ett särskilt seminarium (6 nov. 2008) med miljöåklagaren och utredande polis med ansvar för bl.a. miljöbrott i Kalmar län. Syftet med seminariet var att tydliggöra hur dokumentationen vid tillsyn kan förbättras så att utredning och åtal av brott underlättas.

Verksamhetsgren Social tillsyn

Tabell 2.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2008 för verksamhetsgren social tillsyn

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår (dvs. 2008).

Kostnader och årsarbetskrafter för VG Social tillsyn	Kostnader tkr	Årsarbets- krafter
Totala kostnader VG Social tillsyn (exkl. OH)	3 559	6,0
<i>varav</i> Tillsyn och rådgivning m.m. (701, 709)	2 522	4,4
<i>varav</i> Enskild vårdverksamhet (702)	311	0,5
<i>varav</i> Individärenden (703)	16	0,0
<i>varav</i> Fördelning av statsbidrag (704)	124	0,2
<i>varav</i> Alkoholärenden (705)	585	0,9
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	1 103	
Totala kostnader VG Social tillsyn (inkl. OH)	4 662	

Tabell 2.2 - Social tillsyn – fördelning av tillsynsinsatser

Tillsynsinsats	Äldreomsorg	Stöd och service till funktionshindrade	Individ- och familjeomsorg ⁴
Granskning ¹	43	47	80
Rådgivning, information ²	43	47	20
Kartläggningar m.m. ³	14	6	0
Summa	100%	100%	100%

Definition till tabell 2.2

- 1) Med granskning avses inspektioner, kontroller och liknande som genomförs i syfte att se till att verksamheter bedrivs målinriktat, lagenligt, med god kvalitet och framförhållning i planeringen där granskningen resulterar i ett beslut eller en rapport där verksamheten bedöms. Återföringen av resultatet är en del av denna tillsyn liksom uppföljningar av brister.
- 2) Med rådgivning och information avses insatser som genomförs i syfte att främja socialtjänstens arbete och som inte är en del av någon granskning, t.ex. nätverksarbete, informationsinsatser, seminarier, konferenser där inte granskningsresultat redovisas etc.
- 3) Kartläggningar och liknande som inte är en del av en granskning samt annan tillsynsverksamhet som inte är granskning eller rådgivning och information.
- 4) Med IFO avses barn- och familj, missbruk, ekonomiskt bistånd samt familjerätt

De viktigaste rådgivande tillsynsinsatserna under året

Rådgivning och information via telefon och hemsida:

Länsstyrelsen har en omfattande telefonrådgivning till allmänhet, brukare, organisationer, socialtjänsten i länets kommuner, landstingets habiliteringsorgan samt till personal och ansvariga för enskild verksamhet. Socialkonsulenter besvarar ca 2 000 samtal per år och är i stort tillgängliga varje arbetsdag. Vidare besvaras ett stort antal frågor via e-post. På Länsstyrelsens hemsida finns omfattande information om Länsstyrelsens verksamhet.

Möten med brukare:

Länsstyrelsen har regelbundna träffar med företrädare för pensionärsorganisationer, anhörigföreningar och handikapporganisationer. Länsstyrelsen medverkar bl.a. i Länshandikapprådet för utbyte av information mellan olika huvudmän och organisationer. Länsstyrelsen medverkar i utbildningar för förtroendevalda inom pensionärsorganisationerna.

Informationsinsatser:

Länsstyrelsen ger ut information via Sociala Bladet till socialtjänsten i länet, enskilda verksamheter och andra intressenter via e-post tre gånger per år. Bladet innehåller information om lagstiftning, rättsfall, statsbidrag, allmänna råd och föreskrifter, konferenser, seminarier m.m.

Möten med politiker och förvaltningsledningar har skett i samband med tillsynsärenden samt information om ny lagstiftning och nya föreskrifter under året. Länsstyrelsen genomför årligen s.k. samlad tillsyn av hela socialtjänsten i någon eller några kommuner. Vid dessa tillfällen är dialog och informationsutbyte med politiker i facknämnder, kommunstyrelser och förvaltningsledningar en del av metoden. Under året har uppföljning av samlad tillsyn genomförts i en kommun

(Västervik) samt tillsyn genomförts i en kommun (Mönsterås).

Förvaltningschefer har varit särskilt inbjudna för informationsutbyte bl.a. i samband med införande av nya datarutiner för uppföljning av icke verkställda domar och beslut. Samtliga kommuner har besökts i samband med verksamhetstillsyn och tillsyn i individärenden.

Konferenser, seminarier och utbildningsdagar:

Länsstyrelsen har själv och i samverkan med andra ordnat ett flertal konferenser, seminarier och utbildningsdagar. Dessa har bl.a. handlat om ledningssystem för kvalitet i socialtjänsten, sociallagstiftning, hedersrelaterat hot och våld, medlingsverksamhet, kvinnofrid, sexuell exploatering av barn, barn som växer upp i vålds- och missbruksmiljöer, alkohol- och drogfrågor. Varje år genomförs en ungdomsarbetskonferens under två dagar med ca 150 deltagare i samarbete med länsamrådsgruppen för alkohol- och drogfrågor. Utbildning i handläggning och dokumentation och om lagstiftning och praxis har genomförts vid flera tillfällen. Utgångspunkten har i flera fall varit brister som Länsstyrelsen funnit vid tillsyn. Två av Länsstyrelsens socialkonsulenter har slutfört studier i *Tillsyn i teori och praktik* vid Göteborgs universitet.

Nätverk för insatser till barn i missbruksmiljöer (BIM)

Länsstyrelsen i Kalmar har startat ett nätverk för länets kommuner i syfte att uppmärksamma och erbjuda insatser till barn som lever eller har levt i en familj med missbruks- och våldsmiljöer. Målsättningen är att alla länets kommuner skall kunna erbjuda dessa barn/ungdomar relevant hjälp. Nätverksträffarna skall bidra med kunskap, aktuellt forskning stöd och erfarenhetsutbyte. Samtliga kommuner deltar i nätverket. Under 2008 finns BIM-grupper i 10 av länets 12 kommuner. Med hjälp av statsbidrag kommer en av kom-

munerna under 2009 att arrangera vidareutbildning för BIM-ledare med möjlighet för samtliga kommuner att delta och vidareutveckla verksamheten.

Nätverk för länets medlingsverksamheter

Tillsammans med länets kommuner och polisen drivs ett nätverk för stöd, erfarenhetsutbyte och utveckling av kommunernas medlingsverksamhet. Det finns behov av att utveckla verksamheten regionalt då Brottsförebyggande rådet vid årsskiftet överlämnade samordningsrollen till Socialstyrelsen. Kommunerna har skyldighet att från och med 2008 erbjuda medling vid brott.

Ensamkommande barn och ungdomar

Länsstyrelsen har under året genomfört en konferensdag avseende mottagandet av till länet ensamkommande barn och ungdomar. Deltagare i konferensen var huvudsakligen tjänstemän från överförmyndarnämnderna och socialtjänsten. Som medverkande deltog bl.a. representanter från Migrationsverket och landstingets hälsovård för asylsökande. Länsstyrelsen har vid ett kommunbesök givit råd angående gruppboende för barn/ungdomar som kommunen enligt avtal med Migrationsverket tar emot.

Projektmedel

Länsstyrelsens uppdrag att förmedla statsbidrag för att på olika sätt utveckla socialtjänsten i länets kommuner är en viktig del av det förebyggande arbetet. Detta gäller inom alkohol- och drogförebyggande området, hedersrelaterat hot och våld, våldsutsatta kvinnor i övrigt och deras barn. Projektmedel har under 2008 även betalats ut till två projekt i länet, Vingen och Spirea, som avser våld i nära relationer och samordning kring dessa frågor. Projekten

är samarbetsprojekt mellan sju respektive tre kommuner i länet och vänder sig till våldsutsatta kvinnor, barn som bevittnat våld samt i ett av projekten även till förövare. Länsstyrelsen förmedlar också medel till att förebygga s.k. hedersrelaterat våld och för att stödja kommunerna i deras insatser för psykiskt funktionshindrade genom personliga ombud. Länsstyrelsen förmedlar medel till kommunernas arbete med att stödja anhörigas insatser för äldre och funktionshindrade.

Folkhälsofrågor

Länsstyrelsen har fått i uppdrag att i samråd med Statens Folkhälsoinstitut utveckla metoder för bedömning av hälsokonsekvenser för insatser inom tre olika verksamhetsgrenar. Syftet med studien var att studera samhällsservicens betydelse samt göra en bedömning av konsekvenserna för äldre och deras hälsa av att servicen bibehålls alternativt försämras. Länsstyrelserna i Kalmar och Kronobergs län valde att samverka i detta arbete. Två orter i Kalmar län valdes ut till denna studie, där man lyckats bibehålla servicen i stor utsträckning. I Kronobergs län valdes två orter där servicen försämrats bl.a. genom att lanthandeln lagts ner. I Kalmar län gjordes intervjuer med två pensionärsgrupper och med omkring åtta pensionärer med hemtjänstinsatser. Studien visade att hälsoaspekter är viktiga att beakta vid förändringar av servicen på landsbygden. Att vara oberoende av andra är en drivkraft hos många av de intervjuade. Det framkommer tydligt att den lokala lanthandeln på många orter utgör en mötesplats och ger en social trygghet för invånarna på orten. Lanthandeln bidrar till att äldre har möjlighet att leva ett självständigt liv och ger ökad trygghet.

Tabell 2.3 - Social tillsyn – antal tillsynsobjekt

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering avseende verksamhetsgren Social tillsyn. Observera att det är antal inspektioner som skall anges - inte antalet tillsynsobjekt. Kommuner avser kommuner där länsstyrelsen mer ingående granskat ett eller flera områden.

Genomförda granskningar		Med inriktning barn och unga	Med inriktning missbruk	Med inriktning psykosociala problem
Antal granskade hem för vård eller boende (HVB)	Privata	11	4	3
	Offentliga	3	0	0
	Oanmälda besök ¹	4	0	1
Genomförda granskningar		Äldre	Funktionshindrade	varav psykiskt funktionshindrade
Antal granskade särskilda boendeformer	Privata	0	5	3
	Offentliga	10	5	2
	Oanmälda besök ¹	1	0	0
Antal granskningar	Hemtjänstenheter	2	0	0
	Boendeserviceenheter	0	3	3
	Missbruk	Barn och unga	Äldreomsorg	Stöd och service till funktionshindrade
Antal granskade kommuner	3	1	6	6
Antal granskade kommundelar	0	0	0	0

¹Under oanmälda besök anges antal oanmälda besök, inte antal HVB eller särskilda boendeformer där man gjort oanmälda besök

Kommentar: Jämfört med 2007 var ett lägre antal tillsynsobjekt föremål för verksamhetstillsyn inom äldreomsorgen. Anledningen är att resurser prioriterats om till barn- och familjeområdet med anledningen av den stora satsningen som skedde inom Barnuppdraget.

Tabell 2.4 - Social tillsyn – antal inspektioner/kontroller/genomförda granskningar

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet ¹	Antal tillsynsobjekt av dessa som varit föremål för någon form av verksamhetstillsyn	Antal tillsynsobjekt där ist lämnat kritik i verksamhetstillsynen	Antal ggr när ist beslutat om en tidsplan för när påtalade brister ska vara åtgärdade
Äldreomsorg	193	10	4	0
Handikappomsorg	353	19	3	4
Individ och familjeomsorg	97	39	14	9
varav – barn och familj	35	31	12	9
– missbruk	27	7	2	0
– ekonomiskt bistånd	14	0	0	0
– familjerätt	13	1	0	0
– familjerådgivning	8	0	0	0
Summa:	643	68	21	13

Definition till tabell 2.3

1) Med ett tillsynsobjekt avses t.ex. en institution (HVB), en särskild boendeform, en daglig verksamhet eller en öppenvårdsverksamhet i offentlig eller privat regi som länsstyrelsen har tillsyn över, oavsett om verksamheten står under löpande tillsyn av socialnämnden i den kommun där verksamheten bedrivs. Med ett tillsynsobjekt avses även myndighetsutövningen inom ekonomiskt bistånd, missbruk, familjer och barn samt familjerätt inom området individ- och familjeomsorg inom en kommun, en kommundel eller en stadsdel. Dessutom avses myndighetsutövningen inom handikappomsorg eller äldreomsorg i en kommun, en kommundel eller en stadsdel som ett objekt. Men inom de olika omsorgsgrenarna räknas verksamheter som egna objekt. Varje äldreboende är ett objekt, varje gruppboende ett objekt, hemtjänsten i en kommun eller en kommundel ett objekt, ekonomiskt bistånd i en kommun ett objekt o.s.v. Med tillsynsobjekt avses däremot inte ett individärende.

Kommentar: Jämfört med 2007 skedde ett lägre antal inspektioner inom äldreområdet. Anledningen är att resurser prioriterats om till inspektioner med inriktning mot HVB för barn och unga med anledning av den stora satsningen som skedde inom Barnuppdraget.

Tabell 2.5 - Social tillsyn – Ärenden enligt 16 kapitlet 1 § SoL

Antal ärenden 2008	varav barn upp till 18 år	Antal ansökningar som beviljas	Antal ansökningar som avslås
1	0	0	1

Tabell 2.6 - Social tillsyn – Personal som arbetar med tillsyn, rådgivning, information och tillstånd inom de olika områdena

	Ekonomiskt bistånd	Missbruk	Barn och unga	Familjerätt	Äldreomsorg	Stöd och service till funktionshindrade
Antal personal	1	2	3	1	3	3
varav antal på heltid	0	0	1	0	1	2
varav antal mer än 50 procent	0	2	2	0	1	1

Mål 1

Länsstyrelserna skall tillse att socialtjänstens arbete bedrivs målinriktat, lagenligt samt med god kvalitet och framförhållning i planeringen. De brister och missförhållanden som påtalas i huvudmännens verksamhet skall åtgärdas enligt en tidsplan som beslutas och följs upp av länsstyrelsen.

Återrapportering***Brister och missförhållanden***

De brister och missförhållanden som uppmärksammas i tillsynen åtgärdas inom fastställda tidsramar. Länsstyrelsen har som rutin att alltid följa upp ärenden där Länsstyrelsen riktar allvarlig kritik mot kommunens socialtjänst eller enskild verksamhet. I de ärenden där Länsstyrelsen riktar enbart kritik görs ofta också en uppföljning.

Kravet på återrapportering har visat sig vara en effektiv metod för att få till stånd en förändring eller utveckling av den verksamhet som Länsstyrelsen riktat kritik mot. För att säkerställa att förändringen verkligen genomförts förutsätter metoden en uppföljning av ärendet genom oanmälda tillsynsbesök eller genom rapport om förändringar. Tidsplanen för uppföljningen kan variera beroende på omfattningen av de åtgärder som kommunen skall vidta för att rätta till bristerna i verksamheten. Länsstyrelsens uppfattning är att arbetssättet med uppföljning ger god effekt.

I samband med genomförandet av det s.k. barnuppdraget har efter avslutad tillsyn av hem för vård och boende (HVB) återrapportering krävts inom viss tid, över de åtgärder som vidtagits som följd av Läns-

styrelsens tillsynsbeslut. Länsstyrelsens erfarenheter är att tillsynsobjekten är lyhörda för Länsstyrelsens åsikter och åtgärdar regelmässigt påtalade brister.

Sammanfattning av de tre tillsynsinsatser inom social tillsyn som bedöms givit bäst effekt.

Generellt och övergripande har Länsstyrelsen under flera år genomfört s.k. samlad tillsyn i länets kommuner. Under 2008 genomfördes samlad tillsyn i Mönsterås kommun och uppföljning av tidigare års tillsyn i Västerviks kommun. En av fördelarna med samlad tillsyn är mötet med politiker och chefstjänstemän vid både genomförande av tillsynen och vid återredovisning av beslut. I dialogform ges tillfälle att diskutera starka sidor i socialtjänstens verksamhet och tydliga förbättringsområden. Då Länsstyrelsen genomför samlad tillsyn med granskning av samtliga verksamheter inom socialtjänsten i en kommun, ska socialnämnden inom tre månader återrapportera vilka åtgärder som vidtagits som följd av tillsynsbeslutet. Då åsyftas alla åtgärder som skett efter uttalad kritik, allvarlig kritik, påpekanden eller lämnade synpunkter från Länsstyrelsens sida. Erfarenheterna av den samlade till-

synen är generellt mycket positiva. Utöver detta vill Länsstyrelsen framhålla följande tillsynsinsatser.

Barnuppdraget

Tillsynen av enskilda verksamheter, HVB-hem, enligt barnuppdraget har fortsatt även under 2008. Under året har 9 HVB-hem inkommit med åiterrapporteringar om vidtagna åtgärder efter genomförd tillsyn. Samtliga vidtagna åtgärder i de 10 verksamheterna har inneburit förbättringar och kvalitetsförstärkning för de boende. Två av länets samtliga HVB-hem för barn och ungdomar har efter tillsyn valt att avsluta sin verksamhet.

Samtliga tre kommuner som 2007 granskades inom barnuppdraget avseende sitt arbete med familjehemsplacerade barn har åiterrapporterat vidtagna förbättringsåtgärder som gällt dokumentation, övervägande om vårdnads-överflyttning av barn till familjehems-föräldrar, reviderade vårdplaner samt samråd innan placering.

Som en del av barnuppdraget har tre kommuners handläggning av anmälningar, som medfört att socialtjänsten inte inlett utredning, granskats. Tillsynen visade på flera brister, bl.a. att kommunerna inte i tillräcklig omfattning pratar med barnen. Resultatet av tillsynen är att granskade kommuner ändrat rutiner och förbättrat beslutsunderlag inför beslut om att inleda utredning eller ej efter anmälan.

Inom ramen för barnuppdraget har samtliga kommuner tillfrågats om erfarenheter och förväntningar på samverkan mellan individ- och familjeomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättningar. Samtliga tolv kommuner har gett uttryck för positiva erfarenheter/förväntningar på utökade möjligheter till helhets-syn på barnet och familjens behov, bättre samordning av mål och åtgärder och generering av ny funktionsövergripande kunskap. Som hinder för samverkan påtalas av majoriteten att rutiner för samverkan saknas, att kunskapen brister om varandras kompetens samt organisatoriska hinder.

Erfarenheter och förväntningar är identiska inom individ- och familjeomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättningar. Initiativ för att underlätta samverkan, såsom organisatoriska förändringar och möjlighet till auskultation har tagits i vissa kommuner.

Tillsyn av insatser för personer med psykiska funktionshinder

Länsstyrelsen har genomfört tillsyn av socialtjänstens verksamhet för personer med psykiska funktionshinder i samtliga länets 12 kommuner. Vid tillsynerna har framkommit avsevärda brister i socialtjänstens stöd till den här målgruppen, bl.a. brister i rättssäkerheten, bristande planering och avsevärda brister när det gäller utbudet i stödet. Det saknas särskilt anpassat boende i flera kommuner, utbudet av samsättningsverksamhet för målgruppen är mycket begränsat i flera kommuner och de flesta kommuner i länet har haft bristande kunskap om vilka personer i kommunen som tillhör målgruppen och deras behov av socialtjänstens stöd. Därmed har kommunerna saknat adekvat kunskap för sin planering av verksamheten. Många sociala nämnder har heller inte beslutat om mål för verksamheten.

Efter genomförda tillsynsinsatser har flera nämnder antagit mål för verksamheterna, boendestandarden har förbättrats och flera kommuner har under åren 2007-2008, i samarbete med länets FoU-enhet Fokus, genomfört kommunvisa inventeringar av de psykiskt funktionshindrades behov. Därmed förbättras möjligheten för kommunen att planera på ett adekvat sätt och den uppsökande verksamheten kan genomföras mer målinriktat än tidigare. Länsstyrelsen har under 2008 haft ett stort antal råd- och stödinsatser till kommunerna i deras förändrings- och förbättringsarbete för att förbättra stödet till personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Tillsyn inom äldreomsorgen med rätts-säkerhet i fokus

Ett flertal tillsynsärenden inom äldreomsorgen har gällt rättssäkerhetsfrågor, vilket fått till följd att Länsstyrelsen i sin verksamhetstillsyn under 2008 har fokuserat på dessa frågor.

Länsstyrelsen har genomfört en verksamhetstillsyn av rättsäkerheten på särskilda boenden i två av länets kommuner.

Granskningen har gjorts genom intervjuer med personer boende på särskilt boende, personal och genom granskning av biståndsbeslut samt genomförandeplaner.

Syftet med tillsynen var att granska den enskildes rättsäkerhet, inflytande och självbestämmande. (Se Rapport: *Vem bestämmer? Om rättssäkerhet, inflytande och självbestämmande på äldreboenden*, ISSN 2009:1)

När det gäller de två granskade kommunerna är det framförallt tre förbättringsområden som är aktuella och som Länsstyrelsen anser att kommunerna behöver åtgärda.

- Utbildning och information till personal och chefer vad gäller innehåll och upprättande av genomförandeplaner brister liksom information till den boende, som oftast inte har någon kunskap om vad som är syftet med en genomförandeplan.
- Brister i rättsäkerheten. Den enskilde har oftast ingen kunskap om vad hon/han har för rättigheter till hjälp. Detta framgår varken i biståndsbeslutet eller i genomförandeplanen.
- Utvecklingen av kvalitetssäkringssystem. Några rutiner för uppföljning av genomförandeplaner finns oftast inte. Ibland följer man upp planerna vid behov men ofta inte alls.

Länsstyrelsens tillsyn har medfört att boende och personal på särskilda boenden fått en större kunskap om den enskildes rättssäkerhet. Personalen har blivit informerad om syftet med en genomförandeplan, vilket har gett personalen en ”aha-

upplevelse”. Länsstyrelsens tillsyn har även medverkat till att kommunernas kvalitetssäkringssystem förbättrats.

Iakttagelser och bedömning av olika personalkategoriernas kompetens, utbildning, utbildningsbehov samt personalkontinuitet.

I mindre kommuner i Kalmar län har i princip all personal som arbetar med psykiskt funktionshindrade adekvat kompetens och personalomsättningen är låg. Endast ett fåtal av länets kommuner har som helhet planer för kompetensutveckling. Länsstyrelsen har vid tillsyn inom olika delar av kommunernas verksamheter riktat kritik mot bristande kompetens. Ett arbete med att ta fram kompetensplaner har påbörjats. Länsstyrelsen har bl.a. i nätverksmöten utbildat chefer och personal om kunskapsbrister, som framkommit i tillsyn av socialtjänsten.

Vid tillsyn av enskilt drivna verksamheter har ofta påtalats att kompetensen varit bristfällig och att behov finns av kompetensutveckling. I kommunerna har under året ett stort antal nyrekryteringar skett till chefstjänster.

Personal inom äldreomsorgen har till övervägande del inte fått någon utbildning i dokumentation av t.ex. genomförandeplaner. Det finns ingen specifik tid avsatt för dokumentation eller samtal. Personalen anser att det ingår i det löpande arbetet och upplever att de hinner med sin uppgift.

Med stöd av FoU-enheten Fokus i Kalmar har flera utbildningsprojekt riktad till bl.a. biståndshandläggare inom omsorgen om äldre- och handikappade genomförts.

I enskilda tillsynsärenden har kompetensbrister konstaterats. Socialtjänsten har vid uppföljning åtgärdat de påtalade bristerna eller påbörjat ett utvecklingsarbete.

Vad gäller personalkontinuitet kan konstateras att länets kommuner generellt har en låg personalomsättning. Det stora rekryteringsbehovet till följd av pensions-

avgångar har emellertid medfört att några kommuner tagit fram rekryterings- och personalförsörjningsplaner. Det finns ett starkt behov av att i ett längre perspektiv öka utbildningstakten i grundutbildningen av vårdpersonal inom omsorgen om äldre och funktionshindrade.

Länsstyrelsen har i sin tillsyn av omsorgen om personer med funktionsnedsättning funnit att arbetsledningen i flera fall har allt för omfattande geografiska områden och allt för många personer och verksamheter att ansvara för. Arbetsledarna har därför inte möjlighet att bedriva ett aktivt ledarskap.

Mål 2:

Samverkan mellan länsstyrelserna och Socialstyrelsen samt mellan länsstyrelserna ska leda till ökad samordning av tillsynen över socialtjänsten och hälso- och sjukvården samt till att tillsynen bedrivs på ett mer likvärdigt sätt över hela landet.

Åtterrapporering

Områden för samordning av social tillsyn och tillsyn av hälso- och sjukvård.

Länsstyrelsen i Kalmar län har under 2008 främst arbetat med främjande tillsyn i samverkan med Socialstyrelsen och hälso- och sjukvården.

På nationell nivå samverkar länsstyrelserna med Socialstyrelsen i Samverkansgruppen bl.a. med syfte att främja samordningen av den gemensamma tillsynen. Arbetet leds av ett länsråd och en avdelningschef på Socialstyrelsen. I gruppens arbete deltar tre socialdirektörer. Inom ramen för detta samarbete har en rad uppdrag från regeringen genomförts. Arbetet redovisas mer utförligt i Socialstyrelsens årsredovisning.

Landets socialdirektörer har under året haft åtta gemensamma överläggningar med syfte att bl.a. öka samsynen inför möte med samverkansgruppen som finns mellan länsstyrelserna och Socialstyrelsen. I arbetet har Socialstyrelsen delvis deltagit för att skapa samsyn kring de gemensamma tillsynsuppdragen.

Länsstyrelsen i Kalmar län har ett särskilt uppdrag att tillsammans med Socialstyrelsen leda utvecklingen av verksamheter med personliga ombud. Uppdraget

medför bl.a. utbildningsinsatser och stöd till ombuden och utbetalning av medel till kommuner som inrättat tjänster som personliga ombud. Arbetet att främja samverkan mellan personliga ombud och psykiatri har utvecklats under året.

Länsstyrelsen har givit ekonomiskt och personellt stöd till ett samarbetsprojekt mellan Länsstyrelsen Kalmar län, Landstinget i Kalmar län samt Regionförbundet i Kalmar Län för framtagande av kompletterande praktiska anvisningar till Socialstyrelsens handbok gällande anmälningskyldighet om missförhållanden som rör barn och strategi för samverkan kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. Handboken som blev färdig i maj 2008 vänder sig i första hand till länets familjecentraler men kan även användas av andra som inom sitt arbete möter dessa problem. En konferens anordnades för socialtjänst samt hälso- och sjukvård för att föra ut kunskapen om de nya riktlinjerna.

En ny enhet för missbruks- och beroendevård har tillkommit under 2008 delvis med statliga medel, gemensam för länets sju södra kommuner i samverkan med landstingets hälso- och sjukvård.

Omfattning av social tillsyn och tillsyn av hälso- och sjukvård

Den operativa tillsynen i samverkan mellan Socialstyrelsen och Länsstyrelsen har under 2008 begränsats till ett antal enskilda tillsynsärenden inom främst äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade. Någon samordnad verksamhetstillsyn med Socialstyrelsens regionala tillsynsmyndighet i Jönköping har inte genomförts beroende på att Socialstyrelsen lämnat återbud till planerad tillsyn.

Inom missbruksområdet har samordning skett av tillsynen inom ramen för det pågående missbruksuppdraget.

Insatser för mer likvärdig tillsyn över landet

För att utveckla och fördjupa samverkan mellan länsstyrelserna vad gäller samsyn kring bedömningskriterier, begrepp, metoder m.m. har, efter beslut i länsrådsgruppen, ett tvåårigt projekt Socialsamverkan Sverige inletts. Alla länsstyrelser deltar i detta arbete. Åtterrapporing sker successivt till länsråden. Effekten av detta arbete är bättre möjligheter att ge nationella bilder av socialtjänstens läge inom olika områden. En samsyn kring beslut,

bedömningskriterier, begrepp och metoder har skapats. En successiv implementering sker på länsstyrelserna.

På initiativ av länsstyrelsernas socialdirektörer har den gemensamma tillsynen av socialtjänstens insatser för barn (barnuppdraget) samordnats, genomförts och redovisats under 2008. Detta arbetssätt att för länsstyrelsegemensamma uppdrag skapa en projektorganisation med ledning och arbetsgrupper har tjänat som modell för andra gemensamma uppdrag t.ex. missbruksuppdraget, som påbörjades 2008.

Likvärdig hantering och bedömning av särskilda avgifter (sanktionsavgifter)

För att underlätta och stödja handläggningen av uppgiften för länsstyrelserna att följa upp kommunala beslut och domar, som inte verkställts, har ett gemensamt datasystem Kilen utvecklats i samverkan mellan Socialstyrelsen och länsstyrelserna. Datasystemet togs i bruk under 2008. Systemet medför att begrepp definierats och en likvärdig hantering skapas. Effekten av detta blir förenklad handläggning och gemensamma rutiner.

Mål 3

Den operativa tillsynen inom missbruksområdet ska öka jämfört med 2007.

Åtterrapporing

Under 2008 fattades beslut i 13 tillsynsärenden inom missbruksområdet. Därav gällde två beslut verksamhetstillsyn och 11 beslut individuell tillsyn. Verksamhetstillsyn skedde under året i en kommun (samlad tillsyn) och i två kommuner inom ramen för missbruksuppdraget. Dessutom skedde fyra verksamhetstillsyner av enskilt drivna verksamheter. Två av dessa gällde konsulentstödda familjehemsverksamheter. Rutiner utvecklades för kartläggning av

dessa verksamheter med anledning av den utökade tillståndsplikten 2008-04-01 då all öppenvård blev tillståndspliktig oavsett om verksamheterna har en fast lokal eller inte. Under 2007 fattades beslut i 10 ärenden inom missbruksområdet varav tre avsåg verksamhetstillsyn och sju individtillsyn. Under 2007 skedde verksamhetstillsyn i en kommun och i tre enskilt drivna verksamheter.

Inom ramen för missbruksuppdraget har två operativa tillsyner påbörjats 2008. Granskningen har gällt hur kommunerna hanterar anmälningar från närstående eller andra om att personer behöver hjälp för sitt missbruk. Tillsynen har innefattat såväl intervjuer av tjänstemän som tillsyn över dokumentationen i de så kallade ”slaskpärmarna”. Brister i hanteringen har upp-

täckts. Länsstyrelsen kommer att göra uppföljning i de områden där brister uppdagats.

Länsstyrelsen har deltagit i planeringen för genomförandet av regeringens missbruksuppdrag. En plan för arbetet i Kalmar län har utarbetats.,

Mål 4

Länsstyrelserna ska se till att den kommunala tillsynen enligt såväl alkohollagen (1994:1738) som tobakslagen (1993:581) skärps och därigenom bidrar till en ökad samordning i tillsynen enligt dessa två lagar. Länsstyrelsernas samarbete med Statens folkhälsoinstitut (FHI) ska utvecklas.

Åtterrapporering

Utveckling av metoder för tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen.

Länsstyrelsen har samverkat med flera länsstyrelser för att utveckla metoden VisaLeg.nu. Metoden erbjuder egen-tillsynsprogram och informationsmaterial till butiker som säljer öl och/eller tobak. Butikerna förbinder sig att medverka vid provköp för ålderskontroll.

Länsstyrelsen har samverkat med flera länsstyrelser vid konferenser där kommuner har inbjudits till föreläsningar om möjligheter till samordning av tillsynen av alkohollagen och tobakslagen. Föreläsare kring aktuell lagstiftning har varit representanter från Statens Folkhälsoinstitut och Konsumentverket.

Länets kommunala alkoholhandläggare har vid fyra tillfällen varit inbjudna för informationsutbyte kring samordning av tillsyn av alkohollagen och tobakslagen.

Sedan flera år ger Länsstyrelsen tillsammans med Regionförbundet i Kalmar län ut en länsrapport gällande det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet samt tillämpningen av alkohol- och tobakslagen. (Se Länsstyrelsens meddelande 2008:17).

Tillsyn över tobakslagens bestämmelser samt länsstyrelsens stödinsatser

Länsstyrelsen har i samband med länsrapporten för alkohol- och narkotikaförebyggande arbete skickat med extrafrågor där kommunerna har redogjort för sin verksamhet i att kontrollera regler om 18 års åldergräns vid köp av tobak. Av svar framgår att 9 av länets 12 kommuner bedrivit en aktiv tillsyn enligt tobakslagens bestämmelser. Rökning på restauranger är inte något problem.

Länsstyrelsen har i sina kontakter med kommunerna fortlöpande följt den tillsynsverksamhet som kommunerna bedrivit. På träffar med länets alkoholhandläggare, som också har ansvar för tobakstillsyn, har kommunernas tobakstillsyn behandlats. Rapport om läget för tobakstillsynen har behandlats och delgivits kommunerna. (Jfr Länsstyrelsens Meddelande 2007:02)

Länsstyrelsens tillsyn enligt alkohollagens bestämmelser

Länsstyrelsen har genomfört tillsyn av två kommuners handläggning av serveringstill-

stånd samt tillsynsverksamhet under 2008. Brister och påpekanden har efter uppföljning åtgärdats.

Vidare har Länsstyrelsen i samband med kartläggning av det alkohol- och drogföregbyggande arbetet i länet ställt ett antal frågor om samtliga kommuners tillsynsverksamhet. I de träffar som varit mellan kommunernas alkoholhandläggare och Länsstyrelsen har tillsynen behandlas.

Länsstyrelsen har medverkat vid operativ tillsyn enligt alkohollagen i samband med projektet *Ansvarsfull alkoholservice* i flera kommuner.

Länsstyrelsens stöd till kommunerna med råd för att motverka diskriminering

Länsstyrelsen har i samband med träffar med alkoholhandläggare informerat och diskuterat frågeställningar kring diskriminering samt hur problemen kan förebyggas. Alkoholhandläggarna har lagen mot

diskriminering aktuell i samband med sina tillsynsbesök på serveringsställen. Länsstyrelsen har ställt frågor om diskriminering i samband med verksamhetstillsyn i kommunerna. Även tillgänglighetsaspekterna i handikappolitiken har berörts. Några kommuner uppger att man i samband med bygglovsprövningar och i samband med kurser för krögare m.m. beaktar tillgänglighetsaspekterna på serveringsställena. Frågorna har gällt problem och vilka rutiner som finns i kommunerna. Några större problem kopplade till lagen mot diskriminering har inte framkommit.

Länsstyrelsens åtgärder för att införa riktlinjer för egentillsynsprogram inom detaljhandeln eller servering

Kommunerna i Kalmar län arbetar med metoden VisaLeg.nu. Detta program innehåller ett egentillsynsprogram för handlare i länet som säljer öl och tobak.

Mål 5

Länsstyrelserna ska verka för att metoden Ansvarsfull Alkoholservice eller annan likvärdig evidensbaserad metod sprids i kommunerna i respektive län så att arbetet ska kunna ingå i kommunernas ordinarie arbete.

Återrapportering

Metoden ansvarsfull alkoholservice

Länsstyrelsen arbetar med projektet Ansvarsfull alkoholservice i länet. Arbetet har under 2008 varit inriktat på ökad effektivitet i tillsynen enligt alkohollagen. Både kommunerna och polismyndigheten har varit målgrupper i arbetet. Arbetet har också varit inriktat på utbildning i *Ansvarsfull alkoholservice*. Länsstyrelsen har varit delaktig i flera utbildningstillfällen där restaurangpersonal och ägare deltagit.

Länsstyrelsen har också fortsatt att arbeta för en djupare implementering av metoden i kommunerna. Målet har varit att Ansvarsfull alkoholservice skall ingå i alla kommuners ordinarie struktur. Bedömningen är nu att samtliga 12 kommuner i länet arbetar helt eller delvis med *Ansvarsfull alkoholservice*. Därmed övergår det fortsatta arbetet med *Ansvarsfull alkoholservice* som metod till kommunerna. Länsstyrelsen kommer att ge fortsatt stöd vid träffar med kommunernas alkoholhandläggare.

Verksamhetsgren Miljötillsyn

Tabell 2.7 – Tillsyn inom naturvård och miljöskydd

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet ¹⁾	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ²⁾
Naturvård och miljöskydd totalt (5)	*****	*****	*****
<i>varav</i> tillsyn av områdesskydd (515)**	506	1	0
<i>varav</i> tillsyn av vattenskyddsområden (516)	81	0	0
<i>varav</i> tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)***	X*	26	1
<i>varav</i> tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)	X*	0	0
<i>varav</i> tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (528)	X*	0	0
<i>varav</i> tillsyn av vattenverksamhet (535)****	756	22	2
<i>varav</i> tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	X	X	X
<i>varav</i> tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer (565)	0	0	0
<i>varav</i> tillsyn av avfall och producentansvar (566)	X	X	0
<i>varav</i> tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd (567)	X	X	0
<i>varav</i> tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	ca 1 700	8	0
Summa	ca 3 043	57	3

Definitioner till tabell 2.2.1:

1) med tillsynsobjekt avses verksamheter, produkter eller anläggningar, dvs. de enheter som är föremålet för tillsyn enligt av staten fastställda normer. I de fall där tillsyn görs över andra tillsynsorgan (vanligtvis kommuner) kan tillsynsobjekt avse kommun. I övriga fall skall tillsynsobjekt EJ avse kommun eller kommundel, då denna är att betrakta som objektansvarig, dvs. den som ansvarar för att tillsynsobjektet uppfyller statens krav

2) brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i tillsynen där länsstyrelsen beslutat förelägga om rättelse.

Kommentarer:

*) Det är omöjligt att beräkna antalet tillsynsobjekt för t.ex. strandskydd och biotopskydd.

***) Ett stort antal besök görs i länets naturreservat, men då de inte är finansierade av Länsstyrelsen ska det enligt Naturvårdsverket inte klassas som tillsyn utan uppföljning/fövaltning.

****) Kolumn C anger inkomna ärenden och kolumn D anger åtal och föreläggande.

*****) Ca 225 dammar och kraftverk samt 500 anlagda våtmarker, kolumn C anger inkomna ärenden och kolumn D föreläggande och åtal.

*****) Uppgiften är inte tillgänglig enligt första *-kommentaren

Mål 1

Länsstyrelsernas tillsynsarbete ska bidra till att nå miljökvalitetsmålen och till att miljöskador inte uppkommer. Genom en effektiv tillsynsvägledning ska länsstyrelserna förbättra förutsättningarna för det operativa tillsynsarbetet hos kommunerna. Länsstyrelserna ska i samråd med kommunerna bidra till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan (Naturvårdsverket, dnr 190-1891-06 Rt). Senast den 31 december 2008 ska det finnas en plan för länsstyrelsens tillsynsvägledning för år 2009-2012 för att förbättra miljöbalkens tillämpning hos kommuner och länsstyrelser. Arbetet med tillsynsvägledning ska bland annat ske genom regional miljösamverkan.

Återrapporering

Tillsynsvägledning

Länsstyrelsens har i sin tillsynsvägledning aktivt deltagit och varit stödjande i projektet *Miljösamverkan Sydost*. Projektet har pågått sedan 2003 och stöds ekonomiskt av Länsstyrelsen i Kalmar län, Regionförbundet i Kalmar län och länets samtliga kommuner. Sedan ett par år tillbaka är även Länsstyrelsen på Gotland och Gotlands kommun deltagare och medfinansierare i projektet.

Länsstyrelsen i Kalmar ser *Miljösamverkan Sydost* som en viktig del av Länsstyrelsens egen tillsynsvägledning och deltar såväl i projektets styrgrupp som i dess referensgrupp. I den senare förs regelbundet en dialog med kommunerna om aktuella frågor. *Miljösamverkan Sydost* arbetar främst med att anordna gemensamma informations- och tillsynsprojekt, ta fram handlednings-, informations- och underlagsmaterial i olika aktuella frågor samt att anordna kurser och seminarier.

Länsstyrelsen deltar som regel alltid med en representant i de tre årliga projekt som *Miljösamverkan sydost* tar fram. Valet av projekt sker årligen utifrån kommunernas och länsstyrelsernas behov, vilket medför ett aktivt deltagande i projekten hos samtliga parter.

Länsstyrelsen har deltagit i två av årets projekt. Miljömålet Giftfri miljö, har varit utgångspunkten för det ena projektet som

handlat om *Kemikalier på företag*. Det andra projektet, *Miljömålstillsyn* har handlat om att ta fram en metod för att kunna prioritera tillsynen utifrån miljömålen. Länsstyrelsens roll i dessa projekt har varit att bistå med kunskap såsom tillsynsvägledande myndighet.

Förutom tillsynsvägledningsarbetet genom *Miljösamverkan Sydost* har Länsstyrelsen kallat samman berörda kommuner till två handläggarträffar inom vardera områdena berg- och grustäkter, avfall, lantbruk samt ett inom området hälsoskydd. Syftet med träffarna har varit att skapa samsyn samt att ge råd och vägledning.

I syfte att bidra till genomförande av Naturvårdsverkets tillsynsvägledningsplan har Länsstyrelsen bistått Naturvårdsverket med de uppgifter verket behöver i vägledande och uppföljande syfte. Länsstyrelsen lämnar vidare den information till kommunerna som Naturvårdsverket tar fram och bidrar även på detta sätt till genomförande av verkets tillsynsvägledningsplan.

Länsstyrelsen har informerat länets kommuner om de ändringar som trädde i kraft i och med att bilagan till den nya förordningen om miljöfarligt verksamhet och hälsoskydd började gälla vid årsskiftet. Detta skedde genom att ett seminarium hölls för länets kommuner där även Naturvårdsverket deltog.

Allmänt kan sägas att underhandskontakter och informationsutbyte sker kontinuerligt mellan länsstyrelsen och länets kommuner.

Tillsyn av miljöfarlig verksamhet

Länsstyrelsen lägger normalt stor vikt vid granskning av de årliga miljörapporterna. I år har granskningen nedprioriterats. Alla miljörapporter har dock gått igenom och särskild uppmärksamhet har riktats på att villkoren i tillståndsbesluten uppfyllts. Påpekanden har skett i de fall miljörapporten redovisat avsteg från villkorsuppfyllnad.

Kontrollinsatser i övrigt sker till stor del i form av reaktiv tillsyn. Exempel på detta är anmälningsärenden avseende mindre ändringar av verksamheter som inkommer till Länsstyrelsen. Granskningen av dessa anmälningar är prioriterade. Totalt har under året har 134 stycken anmälningar om farligt avfall, 61 miljörapporter, 45 anmälningsärenden och 110 övriga tillsynsärenden handlagts. Egna initiativ i form av rena tillsynsbesök utan särskild anledning har varit sällsynta.

Under 2008 har analys gjorts för att belysa vid vilka tillsynsobjekt tillsynen ska prioriteras utifrån miljömålen. Analysen bygger på den så kallade TIM-modellen som Naturvårdsverket tagit fram. Resultatet av detta har legat till grund för årets tillsynsplanering.

Tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden

Tillsyn av förorenade områden enligt kapitel 10 i miljöbalken bedrivs av Länsstyrelsen och kommunen. Länsstyrelsen har verkat för att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ska öka. Detta sker t.ex. när företagen själv har påkallat att det ska ske undersökningar, vid företagsnedläggning, vid fastighetsförsäljning och vid exploatering. I första hand prioriteras de förorenade områden som har en hög riskklass.

Länsstyrelsen har sedan tidigare en policy att alltid beakta efterbehandlingsfrågor i prövningsärenden vilket gör att frågan om eventuellt förorenade områden aktualiseras.

Många av de prioriterade objekten i länet är glasbruk. Inom Glasbruksprojektet har undersökningar motsvarande förstudie genomförts på samtliga objekt. Tillsynen av glasbruksobjekten inom det s.k. Glasbruksprojektet sker fortsatt i huvudsak som en gemensam och samordnad tillsyn mellan de berörda länsstyrelserna och kommunerna i Kalmar och Kronobergs län och innehåller således inslag av såväl tillsyn av länsstyrelsens tillsynsobjekt som tillsynsvägledning. I länet har sju förorenade områden som är prioriterade efterbehandlats. Rassebygd's avfallstipp är klar för sanering och tre större utredningar inom prioriterade objekt pågår (AB Stabsuecia i Södra Vi, Södras Impregneringsverk i Hultsfred och Varta Batterifabrik i Hultsfred).

Tillsyn av vattenverksamhet

Länsstyrelsen utför besiktning vid anmälda markavvattningsärenden och dikningsföretag i enlighet med Miljöbalken, kap. 11 § 9 samt utövar tillsynsvägledning och bistår bl.a. lantbrukare, kommuner, andra statliga myndigheter med expertmedverkan beträffande markavvattnings- och bevattningsfrågor. Sedan den 15 maj 2007 får vissa mindre vattenverksamheter anmälas till Länsstyrelsen. Prövningen av dessa ärenden är mera omfattande än tidigare samrådsprövning med utökat remissförfarande, avgiftshantering m.m.

Antalet ärenden har ökat med ca 100 % i jämförelse med 2006. Antal inkomna anmälningsärenden under 2008 har varit 172 stycken och 158 stycken har avslutats under året. Tillsynsinsatserna medför i övrigt en minskad påverkan på miljön och egendom på grund av verksamhet i vatten. Insatserna har bidragit till att nå miljökvalitetsmålen för Levande sjöar och

vattendrag, Myllrande våtmarker, Grundvatten av god kvalitet och Hav i balans.

Övrig tillsyn av vattenverksamheter har nästan uteslutande skett efter klagomål.

Tillsyn och kontroll inom lantbruksområdet

Länsstyrelsen arbetar inom området tillsyn och kontroll på olika sätt för att påverka lantbrukare att minska växtnäring förluster och hantera kemiska bekämpningsmedel på ett säkert sätt. År 2006 trädde Jordbruksverkets föreskrifter SJVFS 2004:62 i kraft, och ersatte därmed SJVFS 1999:79.

Den i många avseenden snåriga lagstiftningen beträffande gödsellagring och gödselhantering gör att de kommunala tillsynsmännen behöver söka råd då tveksamheter uppstår. Länsstyrelsen har tillsynsvägledning till kommunala tjänstemän, främst i form av kontinuerlig telefonkontakt. En kurs om handläggning av tillståndspliktiga företag för miljöinspektörer genomfördes under 2008. På kursen diskuterades även handläggning av anmälningspliktiga verksamheter.

Länsstyrelsen ansvarar för och genomför behörighetsutbildning genom grundkurser och fortbildningskurser för hantering av kemiska bekämpningsmedel. Kurserna avslutas med skriftliga prov. Under 2008 har 128 elever erhållit behörighet efter genomgången kurs (grund- och fortbildningskurs).

Länsstyrelsen har till uppgift enligt Bisjuddomsförordningen (SFS 1974:212) att utse och utöva tillsyn över länets bitillsynsmän. För närvarande finns inom länet 23 bitillsynsmän i 29 olika distrikt. Under 2008 genomfördes en fortbildningskurs för bitillsynsmännen anordnad av Länsstyrelsen. Tillsynsmännen avrapporterar sina tillsynsbesök till Länsstyrelsen som i sin tur vidare rapporterar uppgifter från bitillsynen till Jordbruksverket.

Insatser för att verksamhetsutövaren ska iaktta Naturvårdsverkets föreskrifter avseende avloppsreningsverk för att minska kväveutsläpp, samt resultat av dessa insatser

Kalmar län har två avloppsreningsverk som räknas upp i Naturvårdsverkets lista över tätorter med teknik för kväverening som inte fullt ut uppfyller föreskrifterna vad avser kväverening. Dessa två avloppsreningsverk är Färjestadens avloppsreningsverk som Länsstyrelsen har tillsynen över samt Lucerna (Västerviks) avloppsreningsverk som miljönämnden i Västerviks kommun har tillsynen över.

Färjestadens avloppsreningsverk byggdes om under 2007 vilket bland annat hade till syfte att förbättra kvävereduktionen. Sista kvartalet 2007 låg utgående halter klart under 15 mg/l vilket innebar en positiv trend men årsmedelvärdet låg över.

Under 2008 har inkomna kvartalsrapporter bevakats och en dialog förts med verksamhetsutövaren. Verksamhetsutövaren bytte i början av 2008 fällningskemikalie. Kvartalsmedelvärdet 1 kvartalet 2008 låg under 15 mg/l men vid turistbelastningen under sommaren steg utgående halter av kväve och utgående halter låg över 15 mg/l under kvartal 2 och 3. Verksamhetsutövaren meddelade efter sommaren att de går tillbaka till den ursprungliga fällningskemikalien. Eftersom det nyligen skett en ombyggnad och verksamhetsutövaren vidtar åtgärder för att komma tillrätta med de höga utgående halterna avvaktar Länsstyrelsen resultatet av kvartalsrapport nr 4. Om halterna är fortsatt höga och årsmedelvärdet på 15 mg/l inte klaras så får Länsstyrelsen ta ställning till vilka åtgärder förhoppning om att som kan vara aktuella. För närvarande finns fortfarande ombyggnaden har gett resultat och att inga ytterligare åtgärder ska behöva vidtas.

Rapporter från Lucerna avloppsreningsverk i Västervik visar att årsmedelvärdet under 2007 enligt miljörapporten låg på under 15 mg/l dvs. kvävekravet klarades. I oktober 2008 hade Länsstyrelsen muntlig

kontakt med kontaktpersonen för reningsverket på tillsynsmyndigheten och informerade om kvävekravet. Då låg medelvärdet över 15 mg/l. Länsstyrelsen har även tagit del av 2008 års resultat fram till v 40. Från v 23 till och med v 40 så såg resultaten bra ut. I dagsläget är det oklart om Lucerna

även 2008 klarar ett årsmedelvärde på under 15mg/l.

Under 2007 har ett samråd genomförts gällande Lucerna avloppsreningsverk och en tillståndsansökan ska lämnas in till Länsstyrelsen. I samband med provningen kan det komma att ställas krav på förbättrad kväverening.

Mål 2

Länsstyrelserna ska inom sitt verksamhetsområde ta initiativ till omprövning av tillstånd för att se till att villkoren för miljöfarliga verksamheter är anpassade till miljöbalkens krav. Alla tillstånd som meddelats med stöd av miljöskyddslagen (1969:387) ska, om de är av särskild betydelse ur miljösynpunkt, vara anpassade till miljöbalkens krav senast 2009 och i övrigt senast 2015.

Åtterrapporering

Länsstyrelsen har inte tagit initiativ till omprövning enl. 24 kap. miljöbalken. Ärendegruppen har prioriterats ned under 2008. För att ompröva alla verksamheter som idag har tillstånd enligt miljöskyddslagen till nytt tillstånd enligt miljöbalken har Länsstyrelsen gjort beräkningar att

detta skulle kräva motsvarande 14 årsarbetskrafter

Länsstyrelsens prioriteringar av provning utgår till stor del från vilka verksamheter som behöver tillstånd för att kunna utöka eller nyetablera verksamhet.

Mål 3

Tillsynen över naturreservat, strandskyddsområden, kulturhistoriskt skyddade områden och andra skyddade områden ska bidra till bättre regelefterlevnad och till att miljö kvalitetsmålen nås. Tillsynen över kulturhistoriskt värdefulla miljöer, byggnader och fornminnen m.m. ska bidra till bevarandet samt förbättrade förutsättningar för hållbar förvaltning av kulturarvet

Åtterrapporering

Viktiga insatser i vägledande syfte

Tillsynsvägledning inom naturvårdsområdet har under året skett genom kontinuerlig dialog med Skogsstyrelsens handläggare och med företrädare på kommunerna. Det finns fortsatt behov av att kontinuerligt sprida kunskapen om lagstiftningen som berör Natura 2000 och artskyddet. Vägledning till kommunerna, både beträffande naturvårds- och

kulturmiljöhänsyn, sker kontinuerligt vid plansamråden på Länsstyrelsen.

Underhåll och uppdatering av skyltar som upplyser om gällande föreskrifter i naturreservat och fågelskyddsområden sker löpande. Information finns också på Länsstyrelsens hemsida. Under 2008 har Länsstyrelsen producerat två broschyrer om de mest besöksvärda naturreservaten i länet. I broschyrerna finns även information om vad olika former av naturskydd

och allemansrätten innebär. Broschyerna har distribuerats till samtliga hushåll i länet.

Vid förändringsarbeten i kyrkor har Läns-museet svarat för de antikvariska kontrollerna.

Vid byggnadsarbeten med statsbidrag i kulturhistoriskt värdefull bebyggelse har upphandling skett för kontrollerna. Läns-museet har efter ramavtal och avrop utfört de antikvariska kontrollerna för 2008. Under 2008 har regelbundet återkommande samrådsmöten hållits mellan Länsstyrelsens tillsynsansvariga och museets fältpersonal, bl.a. i syfte att följa upp och samordna den operativa fältverksamheten.

I vägledande syfte har Länsstyrelsen medverkat i en partssammansatt samverkansgrupp för världsarvet Södra Ölands odlingslandskap

Länsstyrelsen har även medverkat i regionala samrådsgrupper för det kyrkliga kulturarvet i Linköpings och Växjö stift.

Effekter av tillsynsarbetet

Tillsyn av områdesskydd (exklusive vatten-skyddsområden)

I början av 2008 fanns 2 nationalparker, 176 naturreservat, 121 djurskyddsområden och 214 naturminnen i länet. I Borga hage naturreservat (Öland) finns en naturvårdsvakt anställd för att tillse att reservatets föreskrifter efterlevs. I de mest välbesökta naturreservaten/djurskydds-områdena finns avtal med lokala entreprenörer som under besökssäsongen ser till anordningar för friluftslivet och att skyltar som upplyser om tillträdesförbud m.m. finns på plats. På grund av otillräckliga resurser utgörs tillsynen av naturreservaten/djurskydds-områdena för övrigt av enstaka besök i samband med genomförda skötselåtgärder.

Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

Före miljöbalkens tillkomst låg antalet inkomna samråd kring 70-80 per år. År

2000, året efter miljöbalkens tillkomst var antalet samråd kring 200. Två år senare hade antalet samråd ökat till 457 stycken. En stor del av ökningen under 2002 – 2004 avsåg telemaster för 3G-mobilnätet. Antalet inkomna samråd under 2008 var 160 stycken. Det kan jämföras med situationen 2005, 2006 och 2007 med 216, 231 respektive 197 inkomna samråd. Minskningen av antal samråd kan till en viss del bero på att sedan den 15 maj 2007 får vissa mindre vattenverksamheter anmälas till Länsstyrelsen. Dessa ärenden registreras istället som vattenverksamhet. Effekterna av denna relativt omfattande tillsynsverksamhet är att skadan på natur- och kulturmiljön blir så liten som möjligt. Ytterligare en effekt är att prövningspliktiga verksamheter fångas upp, t.ex. schaktningar inom områden med strand- och landskapsbildsskydd, samt inom fornlämningsområden.

Under året inkom 13 samråd angående husbehovstäkt. Rekommendationer lämnas, om hur efterbehandlingen ska utföras i varje ärende. Samråd enligt miljöbalken 12:6 är en process Länsstyrelsen valt ut att förbättra i sitt kvalitetsutvecklingsarbete.

Tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd

Antalet tillsynsobjekt är omöjligt att uppskatta. Här ingår det generella biotopskyddet, strandskyddet, skyddade områden och vilthägn. Signaler tyder på att det sker en omfattande olaglig verksamhet, framförallt när det gäller borttagande av biotopskyddade stenmurar och odlingsrösen. Tillsynen har under 2008 varit starkt begränsad och händelsestyrd. Antalet anmälningar var år 2008 26 stycken. De flesta anmälningar var anonyma, vilket gör bevisbördan svår. Ärendena är ofta tidskrävande och det kan vara svårt att utreda vad som verkligen skett, vilket gör att många ärenden avskrivs.

Antalet strandskyddsdispenser som handlagts har ökat under de senaste åren. År

2001 inkom totalt 107 dispensansökningar och under 2008 har 161 st inkommit (inkl. fastighetsbildning inom strandskyddat området). Detta trots att alla inlandskommuner nu har beslutsrätten på delegation. Därtill har 12 ärenden avseende tillsyn inkommit. Signaler tyder på att det sker omfattande olovliga åtgärder inom strandskyddat området framförallt om ändrat användningssätt av sjöbodar/uthus till fritidsboende. Tillsynsärendena är ofta resurskrävande och tillsynen därför eftersatt.

Länsstyrelsen har gjort 8 besiktning- och tillsynsresor i länet under 2008 varav 20 besiktningärenden och 10 tillsynärenden besökts.

Tillsyn av kulturmiljö

Fornminnen

Antalet fornminnesärenden enligt 2 kap. kulturminneslagen har ökat kraftigt under de senaste åren, från 185 år 2001 till 420 år 2008. Operativ tillsyn för att mera generellt följa upp bevarandestatus hos länets fornlämningar har inte kunnat utföras under året. Tillsyn sker kontinuerligt som en del av handläggningen i ärenden där beslut fattats om arkeologisk undersökning, under 2008 12 besök. Av Länsstyrelsen initierade vårdarbeten utförs i 94 fornlämningsområden, varav tillsyn skett i samtliga. Ställd i relation till den totala mängden lagskyddade fornlämningar i länet, cirka 30 000, och den ökande mängden förvaltningsärenden, är den beskrivna tillsynsvolymen förstås helt otillräcklig. Kunskapen om fornlämningarnas tillstånd är i paritet härmed likaledes otillräcklig. En effekt av den bristfälliga tillsynen, som i sin tur är relaterad till Länsstyrelsens resurssituation, kan förmodas vara en ökande mängd medvetet eller omedvetet skadade fornlämningar.

Den arkeologiska verksamheten har under senare år varit relativt låg, men har under 2008 ökat markant. Detta är en effekt av en ökande exploateringstakt i länet.

De nya föreskrifterna till 2 kap. kulturminneslagen innebär bl.a. krav på upphandling, vilket gjort handläggningsprocessen längre. Inom ramen för en allt mer utvecklad tvärsektoriell beredning av Länsstyrelsens inkommande ärenden inom olika sakområden, kan olämpliga etableringar i viss utsträckning ”styra bort” från fornlämningsmiljöerna i ett så tidigt skede av planeringsprocessen att omlokaliseringar av arbetsföretagen kan ske och intrång i fornlämningsområden med åtföljande borttagande och arkeologisk undersökning kan undvikas.

Byggnadsminnen

I Kalmar län finns 132 byggnadsminnen med skyddsföreskrifter efter beslut enligt 3 kap kulturminneslagen. Länet samtliga tolv kommuner har nu byggnadsminnen registrerade.

Antalet ärenden rörande ändring m.m. av byggnadsminnen har under senare år hållit sig på en över åren varierande nivå; 79 st år 2004 och en minskning till 49 st ärenden under 2008.

Sammanlagt 15 tillsynsbesök har genomförts under 2008. Effekter av tillsynen förväntas vara ett bättre omhändertagande av byggnadsminnena från förvaltarnas/ägarnas sida. En effekt av att årlig tillsyn nästan uteslutande bedrivs händelsestyrt, är omvänt att byggnadsminnena i allt större utsträckning förändras på olämpligt sätt med hänsyn till utfärdade skyddsföreskrifter.

Kyrkliga kulturminnen

I länet finns ca 150 lagskyddade kyrkomiljöer. Från 2001 till 2003 minskade antalet inkommande ärenden från 169 till 109, för att under 2004 återigen öka med nästan 25 % till 133 registrerade ärenden, under 2005 till 153, under 2006 till 158 ärenden och under 2008 till 177 samråd- och tillståndsärenden. Trenden är således tydligt ökande och denna utveckling kommer sannolikt att ytterligare förstärkas under följande år med anledning av den

ökande mängden ärenden rörande kyrkoantikvarisk ersättning, samt vård- och underhållsplaner för den kyrkliga miljön. En utveckling under de senaste åren är dessutom fler kyrkoärenden som innebär komplicerade avvägningar och ställningstaganden mellan liturgiskt och funktionellt betingade förändringsönskemål och bevarandevärden. Beträffande kyrkogårdarna märks en ökande förståelse för deras kulturhistoriska kvaliteter och en därmed sammanhängande ökande acceptans för kraven på en varsam förvaltning av värdena. Tillsyn har på grund av resursbrist under 2008 (vilket också påpekats av Riksrevisionen i RiR 2008:2) inte kunnat utföras i önskad omfattning. Endast 13 kyrkor och 18 kyrkogårdar har haft dokumenterade tillsynsbesök, samtliga händelsestyrda. En effekt av utebliven

tillsyn är att kunskapen om tillståndet för kulturmiljövärdena i den kyrkliga miljön kontinuerligt minskar och att risken för oönskade förändringar i takt därmed ökar.

Byggnadsvård

Länsstyrelsen har under 2008 lämnat bidrag till vård av 30-tal kulturhistoriskt värdefulla byggnader eller bebyggelsemiljöer. I samtliga dessa ärenden har antikvarisk medverkan utförts av Kalmar läns museum efter avrop på ramavtal. Denna antikvariska medverkan kan ses som en förlängning av Länsstyrelsens tillsynsansvar. Bidragen, och den därmed sammanhängande tillsynen, innebär vissa positiva effekter för miljömålen God bebyggd miljö och Levande kust och skärgård.

Verksamhetsgren Djur- och livsmedelskontroll

Tabell 2.9 - Länsfakta inom Djur och livsmedelstillsyn

Länsfakta för verksamhetsgrenen	2008-12-31		2007-12-31		2006-12-31	
Antal statligt anställda veterinärer	21*		19		20	
varav män/kvinnor	10	11	10	9	11	9
Antal inspektörer inom djurskyddstillsynen, st/åa	18	9,29	19	9,54	17	8,35
varav män/kvinnor	5	13	5	14	7	10

*avser veterinär anställda som distriktsveterinärer (SJV), officiella veterinärer på slakteri (SLV) samt länsveterinär (Lst)

Verksamhetsgren Samhällets beredskap, tillsyn över plan- och byggnadsväsendet samt övrig tillsyn

Tabell 2.10 - Tillsyn enligt plan- och bygglagen (PBL)

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ¹⁾
Tillsyn över planväsendet enligt PBL (404)	12	1	0
Tillsyn över byggnadsväsendet enligt PBL (404)	12	4	0
Summa	24	5	0

Definitioner till tabell 2.10

1) brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i tillsynen där länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.

Kommentarer: Med tillsynsobjekt förstås länets 12 kommuner.

Mål 1

Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området skydd mot olyckor, ska bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen, de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor skall inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som ska ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Sveriges kommuner och landsting.

Återrapportering

Länets kommuner har en väl fungerande räddningstjänst och driver ett arbete som ligger i linje med de intentioner som finns i Lagen om skydd mot olyckor. Länsstyrelsen för en kontinuerlig dialog med länets räddningstjänster. Under året har Länsstyrelsen utövat tillsyn på fyra av länets kommuner. Arbetet med beslut enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) 2 kap 4 pågår i samråd med kommunerna. Under året har också flera möten med räddningschefer och beredskapssamordnare anordnats. Länsstyrelsen deltar även på räddningschefssamråd.

Samtliga kommuner i länet har ett fastställt handlingsprogram enligt LSO. Länsstyrel-

sens anser att handlingsprogrammen successivt utvecklas men att ytterligare förbättringar krävs när det gäller bl.a. formuleringar av mål samt uppfyllelsen av dessa. Även kommunens tvärspektoriella risk- och sårbarhetsanalys – där skydd mot olyckor är den del – behöver utvecklas och fördjupas. Handlingsprogram för mandatperioden 2007-2010 har fastställts i sex av länets kommuner. Vidare kan nämnas att Länsstyrelsen bedömer att kommunerna inom området skydd mot olyckor har ett mycket nära samarbete. Detta gäller såväl planeringsmässigt som operativt under händelser.

Verksamhetsområde ärendehandläggning

Mål 1

Länsstyrelsernas verksamhet skall kännetecknas av en enhetlig rättstillämpning, god service och information samt en snabb och korrekt handläggning.

Åtterrapporering

Länsstyrelsens insatser för att utveckla service, information och handläggning av ärenden

Service:

I ett länsstyrelsegemensamt projekt har det utvecklats elektroniska tjänster som stöd för handläggningen inom fyra specifika områden (väktare, körkortstillstånd, yrkesmässig trafik och stiftelseärenden). Tjänsterna gör det möjligt för länsstyrelsens kunder att via Internet ansöka om tillstånd, inge redovisningar m.m. samtidigt som länsstyrelsens handläggare förfogar över en mötande inre plattform med ett utvecklat stöd för handläggningen. Inom det sociala området har utvecklats ett länsstyrelsegemensamt elektroniskt stödsystem (Kilen) för att bl.a. rationalisera kontakt-erna med kommunerna och förenkla kommunernas rapportering till länsstyrelsen. De nu nämnda tjänsterna har lanserats fullt ut under 2008 och arbetet med att ”koppla på” ytterligare tjänster pågår.

Information:

Länsstyrelsen har en mycket bred verksamhet med många olika kundkategorier i länet. Det är därför viktigt att länsstyrelsen uppfattas som en kunnig, pålitlig och tillgänglig myndighet. Vid all kommunikation med kunder och andra intressenter är det viktigt att mottagaren får en tydlig signal om att det är länsstyrelsen som står bakom innehållet i det som kommuniceras. För att tydliggöra detta har Länsstyrelsen arbetat fram ny grafisk profil. Grunden i det grafiska profilprogrammet är en enhetlig logotyp samt att enhetliga färger, typsnitt

och dekorelement används på länsstyrelsens trycksaker, informationsmaterial, webbsidor, visitkort, platsannonser m.m. En enhetlig tillämpning av den grafiska profilen kommer att underlätta identifikationen av länsstyrelsen som statlig regional förvaltningsmyndighet.

För att omsätta detta i praktiken har även ett omfattande arbete inletts med att ta fram erforderliga mallar för de vanligaste användningsområdena i ärendehandläggning och trycksaksproduktion. Som ytterligare stöd till Länsstyrelsens olika tjänstemän i informationsfrågor finns sedan årsskiftet 2007/08 en organisatoriskt samlad informationstjänst ledd av en informationschef (tidigare var informationstjänsten splittrad på skilda organisatoriska enheter).

Handläggning av ärenden:

Länsstyrelsen har fastställt en ändrad arbetsordning för myndigheten att gälla från och med den 1 januari 2008. Arbetsordningen har processats i hela organisationen och då inte minst i chefskollektivet. I arbetsordningen har ett reviderat avsnitt tagits in om ärendehandläggning där den enskilde handläggarens och föredragandens ansvar stramas upp och förtydligas. För varje handläggare gäller exempelvis att denne redan när ett ärende kommer in, i samråd med närmaste chef, ska ta ställning till följande frågeställningar:

- Har ärendet kommit rätt? Skall det handläggas av något annat sakområde eller annan myndighet.

- Ärendets svårighetsgrad. Vilken ambitionsnivå behöver tillämpas?
- Behöver ärendet kompletteras?
- När skall ärendet avgöras? Är det prioriterat?
- Behöver ärendet remitteras intern eller externt?
- Vem skall avgöra ärendet?

Genom att följa dessa regler kommer inkomna ärenden att kunna handläggas med rätt prioritering och rätt ambitionsnivå.

För föredraganden gäller att ärenden skall handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Föredraganden ansvar innefattar även att

- Diarieföring sker
- Erforderliga upplysningar och yttranden inhämtas
- Nödvändig kommunikering sker innan beslut fattas
- Kontakt tas med den eller de som skall delta i handläggningen och att deltaganden ges möjlighet att närvara vid föredragningen
- Det ska av deltagandemeningen framgå vilken eller vilka tjänstemän som del-

tagit i handläggningen och att deltagandens signatur tecknas på beslutshandlingen

- Beslutet expedieras
- Informera intern och externt om fattade beslut i de fall sådant behov anses föreligga
- Föredragningen sker i god tid innan ärendet måste avgöras

Av arbetsordningen framgår vidare att i ärenden där det uppkommer olika meningar mellan flera deltagande sakområden inom Länsstyrelsen ska ärendet omedelbart lyftas till länsledningen för beslut.

Sammantaget innebär de ändrade reglerna vid handläggning att inga ärenden ska kunna "falla mellan stolarna" eller försenas på grund av att olika meningar inte kunnat jämkas samman.

I övrigt har arbetet med att kvalitetssäkra viktiga processer i verksamheten fortsatt. Målet med detta arbete är att skapa ordning och reda, minska variationerna vid handläggningen av likartade ärenden, förebygga fel och att ta tillvara lärandet i organisationen. Under året har en tjänsteman anställts med särskilt ansvar för att stödja det processororienterade arbetet i de olika verksamheterna.

Verksamhetsgren Omställning av energisystemet

Mål 1

Länsstyrelserna ska verka för god hushållning med energi i bebyggelsen och en ökad andel förnybar energi samt för att uppnå det nationella planeringsmålet för vindkraft. Länsstyrelserna ska även verka för en minskad användning av el och olja för uppvärmning av bostäder och lokaler.

Åtterrapporing

Länsstyrelsens arbete med att fördela stöd till energiomställning under 2008 har haft hög prioritet och därmed snabb handläggning. Tyvärr har inte tilldelade medel räckt till alla ansökningar (se nedan).

De stöd som handlagts är stöd till konvertering från direktverkande el, stöd till energieffektivisering i offentliga lokaler, stöd för installation av energieffektiva fönster och biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus samt bidrag till solvärme.

Länsstyrelsen har avslagit 190 ansökningar avseende konvertering från oljevärme på grund av medelsbrist. Tiden för att inkomma med ansökan upphörde 1 mars 2007.

Antalet ärenden avseende stöd till konvertering från direktverkande el till annan uppvärmning uppgick till 58 st. Konverteringen har fördelat sig på i första hand anslutning till fjärrvärme och därefter installation av värmepump.

Ansökningar om stöd till energieffektivisering i offentliga lokaler uppgick till 125 ärenden. De flesta av dessa ansökningar har avsett övergång till värmepump, fjärrvärme och biobränsle/ installation av effektiv styrning samt eleffektivt belysningsystem.

Länsstyrelsen har under året företagit besiktningar på 28 gjorda installationer. I samband med besiktningarna har diskussion förts kring frågor om energieffektivisering

Besluten till stöd för installation av energieffektiva fönster/biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus uppgick till 220 ärenden varav merparten avsåg fönsterstöd.

Då medelsbrist förelåg kunde ärenden inkomna efter 7 mars 2008 inte handläggas utan fick avvakta eftersom förordningen gällde hela 2008. På hösten föreslog regeringen att ett tillskott med 80 miljoner skulle tillföras stödet, vilket också riksdagen beslutade om i december. De ärenden som fanns registrerade hos Länsstyrelsen kunde då handläggas men inte beslutas förrän under 2009. Möjligheten att söka stödet upphörde 31 december 2008.

Antal beslutade bidrag till solvärme uppgick till 87 st, där flest ansökningar kom från fastighetsägare i Kalmar och Västerviks kommuner.

Länsstyrelsen har gjort kommunbesök i Hultsfreds och Nybro kommuner. Under besöken har bl.a. energieffektivisering diskuteras, t.ex. hur kommunen hanterar energifrågan i samband med bygglovsansökan. Nybro kommun arbetar med att informera allmänheten om energieffektivisering genom att delta i de ”mässor” som anordnas i kommunen.

Länsstyrelsens länsplanegrupp, där kommundienstämman deltar, är ett forum för erfarenhetsåterföring i plan- och byggfrågor, tar upp frågor som tillsynsvägledning, rådgivning och information. Ett av 2008 års möte hade som tema erfarenhetsutbyte av vindkraft.

Verksamhetsgren EU-stöd

Tabell 3.2.1 - Kostnader för strukturfondsadministrationen

Strukturfondsadministration (tkr)	Ramanslag (32:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskraf ter
- beredningssekretariat	0	0	0
- förvaltningsmyndighet	0	0	0
- utbetalande myndighet	0	0	0
- urvalskontroll	0	0	0

Kommentar: Uppgifterna som efterfrågas i tabellen gäller inte verksamhet som utförs vid Länsstyrelsen i Kalmar län

Tabell 3.2.2 - Länsfakta inom EU-stöd

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2008	2007	2006
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
<i>varav</i> Artikel 33 (inom mål 1-området)	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	730 443	587 662	576 644
<i>varav</i> Mål 1	0	0	0
<i>varav</i> Leader +	0	0	0
<i>varav</i> miljöersättningar	245 249	142 215	208 554
<i>varav</i> kompensationsbidrag	52 173	46 788	43 168
<i>varav</i> startstöd	2 100	700	2 500
<i>varav</i> investeringsstöd	26 188	5 795	22 782
<i>varav</i> gårdsstöd	404 733	392 164	299 640

Kommentar: I tabellen redovisas de utbetalningar som gjorts under 2008, i siffrorna ingår utbetalning för stödår 2007 och 2008. På grund av försening i handläggningen av direktstöd och miljöersättningar under 2007 gjordes stora utbetalningar i vissa stöd under kalenderåret 2008. För start- och investeringsstöd inom landsbygdsprogrammet har beslutstakten ökat under 2008 jämfört med 2007.

Verksamhetsgren Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning

Tabell 3.3 – länsfakta inom trafikområdet

Länsfakta för verksamhetsgrenen	2008-12-31	2007-12-31	2006-12-31
Antal fordon i trafik (enligt bilregistret)	191 704	185 033	182 569
Antal körkortsinnehavare	155 697	155 280	155 176
Antal innehavare av taxiförarlegitimation	1 676	1 659	1 611
Antal taxitillstånd	159	152	152
Antal busstillstånd	56	56	57
Antal godstillstånd	518	521	509

Tabell 3.4– länsfakta inom trafikområdet

Ärendetyp (avser endast de ärenden som finansieras via Vägverket)	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Taxiförarlegitimation, 244	0	0	0	0	0	0
Körkortstillstånd i annat fall, 25100, 25101	46	7	0	0	0	0
Körkortstillstånd efter återkallelse, 25102	40	40	0	0	0	0
Förlängning enl. 3 kap. 12 § kkl (1998:488), 2513	13	2	0	0	0	0
Utbyte av utländska körkort, 2512	4	1	0	0	0	0
Summa	103	51	0	0		

Kommentar: Från 2008 betalas avgifter för ovanstående ärenden direkt till länsstyrelsen. De ärenden som finansierats via vägverket avser endast sådana ärenden där ansökan skett under tidigare år men där beslut inte kunnat meddelas förrän 2008. Kostnader för dessa ärenden ingår i den totala sammanställningen i återrapporteringen av mål 1 denna verksamhetsgren.

Tabell 3.5– länsfakta inom trafikområdet

Försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Sökande (25311)	23	22	19	3	820	626
Deltagande (25312)	57	112	162	-50	2 845	2 172
Summa	80	134	181	-47		

Tabell 3.6– länsfakta inom trafikområdet

Prövning av ansökan om handledarskap	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Prövning av ansökan om handledarskap, 2511	5518	833	638	195	116	88
varav bifall	5360					
varav avslag, avvísningar m.m.	158					

Tabell 3.7- Länsfakta stöd till boende

Bidrag för vilka länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2008	2007	2006
Boverket: Engångsbidrag	42 074	54 086	28 585
Boverket: Periodiska bidrag totalt	13 195	17 755	37 184
Totalt	55 268	71 840	65 769
<i>varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag respektive år</i>	1 528	1 322	1 161

Tabell 3.8- Länsfakta stöd till boende

Genomsnittlig genomloppstid för första beslutet	2008	2007	2006
Kompleta	0	23,3	36,7
Nybeviljade bidrag för ny- och ombyggnader enl. 1993 års regelsystem (dgr)	0	64	15,8
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0%	11%	0%
Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder (dgr)	0	102	38,5
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0%	25%	50%
Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder (dgr)	0	70	38,5
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0%	21%	50%

Kommentar: Länsstyrelsen hade inga nybeviljade ärenden under 2008, eftersom projekten måste vara påbörjade senast 31 dec 2006 och ärenden måste vara inkomna till länsstyrelsen senast 6 månader efter påbörjandet. Alltså senast 30 juni 2007.

Tabell 3.9- Länsfakta stöd till boende

Beslut om stöd (antal första beslut)	2008	2007	2006
Reguljära stöd			
Räntebidrag nybyggnad, 1993 års regelsystem	1	8	16
Räntebidrag ombyggnad, 1993 års regelsystem	0	12	23
Radonbidrag egnahem	147	140	74
Tillfälliga stöd			
Konvertering från direktverkande elvärme	58	56	144
Konvertering från oljevärme	191	244	1 792
Bidrag till solvärme	87	91	70
Investeringsstimulans till studentbostäder	0	0	0
Solvärme till kommersiella lokaler	2	0	0
Investeringsbidrag till hyresbostäder	0	2	11
Investeringsstimulans till hyresbostäder	0	9	11
Stöd för energieffektivisering m.m. (OFFROT)	125	60	99
Investeringsstöd äldreboende	3	7	
Stöd för installation av energieffektiva fönster och biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus	220	199	
Övriga beslut			
Beslut om omprövning	32	136	4
Beslut om avslag/avskrivning	9	126	40
Beslut om återkallande	52	30	0
Beslut om utbetalning	665	1 506	1 291
Beslut om omprövning efter utbetalning	23	11	68

Tabell 3.10 Avgifter och andra inkomster i övrigt

Avgifter m.m. resultatområde/ärendegrupp	Ingående balans	Utgående balans	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr
Ärenden enl. stiftelseförordningen, 206	13	9				
- tillsyn				10	120	-110
- registrering				185	127	58
Ärenden enl. förordning om bevakningsföretag, 212	13	20	316	105	152	-47
Kameraövervakning, 211	4	8	103	115	167	-52
Pantbanksärenden, 2051	0	0	1	4	9	-5
Lönegarantiärenden, 207	73	81	36	206	183	23

Kommentar: Ersättning från Kammarkollegiet för hantering av lönegarantiärenden grundar sig på antalet kontrolluppgifter från föregående år. De intäkter som redovisas avseende lönegarantier i ovanstående tabell är därför inte relevanta att i detta sammanhang.

Tabell 3.11 Prövning enligt plan- och bygglagen (PBL)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Del av sakområde	Ingående balans 08-01-01	Antal inkomna/initierade ärenden under 2008	Antal beslutade ärenden under 2008	varav upphävda beslut enligt PBL 12:3	Utgående balans 08-12-31 (F=B+C-D)	Antal överklagade ärenden under 2008	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans	varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ¹	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Prövning av kommunens beslut enligt PBL 12:1 (402)	1	106	103	0	4				4	0
Överklagande av beslut om detaljplan och områdesbestämmelser enl. PBL (403)	11	48	48		11	31*	4	2	50	0
Överklagande av beslut om bygglov och förhandsbesked enl. PBL (403)	55	187	169		73	66	36	2	106**	0

Kommentar:

*) avser överklagande av 12 st planer/bestämmelser

***) handläggningstiden för överklagande av bygglov har nära dubblats jmf 2007 beroende på personalförändringar

Mål 1

Avgifter som tas ut enligt förordningen (2001:652) om avgifter inom vägtrafikområdet får öka med högst nettoprisindex (NI)

Åtterrapporing

Åtterrapporingen följer, efter önskemål från Näringsdepartementet, den struktur som funnits i tidigare regleringsbrev för länsstyrelserna.

Intäkter och kostnader för körkortsprövning

Ärendetyp (avser både ärenden som finansieras via ansökningsavgifter till länsstyrelsen samt äldre ärenden som finansierats via Vägverket) Ansökan om	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Förhandsbesked för taxiförarlegitimation, 2441	6	2	6	-4	962	734
Tillstånd för taxiförarlegitimation 2442	34	24	21	3	625	477
Körkortstillstånd i annat fall, 25100, 25101	4685	1 028	1 191	-163	254	194
Körkortstillstånd efter återkallelse, 25102	314	498	248	251	789	603
Förhandsbesked för körkortstillstånd 25103	39	12	9	3	232	177
Utbyte av utländska körkort, 2512	104	62	54	8	515	393
Förlängning enl. 3 kap. 12 § kkl (1998:488), 2513	849	266	116	149	137	105
Dispenser 2514	4	2	19	-16	4 700	3 588
Ansökan om traktorkort före fyllda 16 år (särskilda skäl) 2515	28	8	5	3	184	140
Summa	6 063	1 902	1 669	233		

Kommentar: För ärendetyperna 2441, 2442, 25103, 2514 och 2515 kan inga jämförelser med tidigare år göras eftersom dessa inte funnits med i tidigare uppföljningar. Kostnad per ärenden har för samtliga övriga ärendetyper (exkl. 2513) stigit jämfört med 2007. Kostnaden per ärende för ärendetypen 2513 Förlängning av högre behörighet har sjunkit från 2007, troligen som en följd av en fördubblad ärendemängd (se nedan).

Antalet ansökningar om förlängning av högre behörigheter (2513) har fördubblats under år 2008. Anledningen härtill är den nya regel som infördes i körkortslagstiftningen den 1 oktober 1998 om att den som fyller 45 år och innehar körkort med högre behörighet vart tionde år skall ansöka om

förlängning av giltigheten av sin behörighet.

Antalet körkortsinnehavare som under 2008 meddelats varning uppgår till 415 mot 659 under 2007. Den praxis som gäller vid beslut om varning har inte ändrats, varför minskningen kan bero på att hastighet-

en på våra vägar mer anpassats till gällande fartbegränsningar i takt med utbyggnaden av nätet med fartkameror.

2008 återkallades 760 körkort mot 879 körkort 2007, vilket innebär att antalet återkallade körkort åter minskar mot en uppgång år 2007. Antalet körkort som återkallats p.g.a. trafiknykterhetsbrott har minskat något, från 215 år 2007 till 202 år 2008. Trots att utredningar i ämnet har visat, att ökad tillgänglighet på alkohol gör att trafiknykterhetsbrotten ökar har dessa brott alltså minskat i Kalmar län under 2008. Detta kan vara en möjlig effekt av att

samtliga kommuner även fortsatt medverkar i projektet *Skellefteå-modellen (Don't Drink & Drive)* där samtliga personer som blir rapporterade för misstanke om trafiknykterhetsbrott redan vid ingripandet erbjuds hjälp för att behandla ett eventuellt alkoholmissbruk

Länsstyrelsen följer vid handläggningen den för alla länsstyrelser upprättade praxislistan och bevakar att domar i högre instans beaktas. Detta har även under 2008 fått till följd att endast ett mindre antal ärenden ändrats vid överprövning

Organisationsstyrning

Åtterrapporering 1

Länsstyrelserna ska redovisa

- hur länsstyrelserna har bidragit till att andelen kvinnor på ledande befattningar ökar,
- framgångsfaktorer i detta arbete, samt
- svårigheter och eventuella hinder.

Länsstyrelsens bidrag till att andelen kvinnor i ledande befattningar ökat.

Länsstyrelsen har under 2008 genomfört en organisationsöversyn. Inom ramen för översynen har rekrytering av kvinnor till ledande befattningar fått särskild uppmärksamhet. Efter ett målmedvetet arbete består Länsstyrelsens direktion fr.o.m. 1 januari 2009 av fem kvinnor och fyra män. Direktionen utgörs, förutom av länsledningen, av den chefskrets som är direkt underställd myndighetens ledning. Av de fem kvinnorna i direktionen är två nyrekryterade under 2008.

I nästa chefsnivå, bestående av nio personalansvariga chefer finns fyra kvinnor och fyra män. Två av de fyra kvinnorna är nyrekryterade. En av tjänsterna är för närvarande vakant.

Fördelningen män/kvinnor på ledande befattningar inom Länsstyrelsen i Kalmar län speglar väl könsfördelningen i hela myndigheten.

Framgångsfaktorer

Framgångsfaktorer i strävan att uppnå denna jämna könsfördelning bland chefer är framför allt att:

- rekryteringsprocessen är strukturerad och bygger på väl genomtänkta kravprofiler som de sökandes erfarenhet och kompetens kan matchas emot.
- kravprofiler så långt det är möjligt utformas med hänsyn till samtliga diskrimineringsgrunder. Formella meriter får inte väga orimligt tungt i förhållande till personlig lämplighet och erfarenhet. Hänsyn till privatlivets/familjelivets krav måste få nödvändigt utrymme i kravprofilen.
- samtliga deltagare i rekryteringsprocessen "kalibreras" mot en gemensam kravprofil som sedan utgör grund för intervjuer, referenstagning och slutligt urval.

Hinder

- Om rekryteringsprocessen inte har en genomtänkt struktur är risken större för att "traditionellt" tänkande får orimligt stort genomslag och att urvalet därmed styrs av mer eller mindre medvetna, diskriminerande värderingar.
- Arbetsgivarens eventuella oförmåga att förmedla bilden av en arbetssituation som kan förena arbetets och privatlivets krav kan utgöra ett väsentligt hinder.

Åtterrapporering 2

Länsstyrelserna ska redovisa

- hur länsstyrelserna har bidragit till att den etniska och kulturella mångfalden bland de anställda ökar på alla nivåer,
- framgångsfaktorer i detta arbete, samt
- svårigheter och eventuella hinder.

Länsstyrelsens bidrag till att den etniska och kulturella mångfalden bland anställda ökar.

Länsstyrelsens strävan är att personalens kompetens, erfarenhet och bakgrund skall motsvara samhällets krav på och behov av mångfald. I rekryteringsprocessen bevakas denna aspekt, även om det under 2008 inte har genomförts några särskilda insatser för att bidra till att den kulturella och etniska mångfalden ska öka. Någon positiv särbehandling har inte tillämpats. Den etiska och kulturella mångfalden bland personalen har endast ökat marginellt vid Länsstyrelsen i Kalmar län under 2008.

Framgångsfaktorer

- En strukturerad, genomtänkt rekryteringsprocess är även här en grundförutsättning för att nå uppsatta mål.
- Sannolikt är utbildning och medvetandegörande av all personal, inte bara

chefer och rekryterare, kring kulturella och etniska frågor och dess betydelse för en väl fungerande myndighet en viktig framgångsfaktor.

Hinder

- Ett alltför traditionellt sätt att beskriva arbetsinnehåll och kravprofil i annonsering och vid intervjuer kan medföra att personer med annan etnisk och kulturell bakgrund inte lockas att söka det aktuella jobbet.
- En övervärdering av vissa inslag i kravprofilen som exempelvis färdigheter i det svenska språket och erfarenheter från den svenska arbetsmarknaden är sannolikt vanliga hinder.
- Självklart kan chefers och medarbetares egna värderingar påverka rekryteringen på ett oönskat sätt varför brist på dialog och kompetensutveckling inom relevanta faktaområden kan utgöra väsentliga hinder.

Åtterrapporering 3

Länsstyrelserna ska med utgångspunkt från gällande handlingsplan för jämställdhetsintegrering redovisa

- genomförda insatser,
- uppnådda resultat, samt
- eventuella svårigheter i arbetet.

Handlingsplan för jämställdhetsintegrering

Utifrån Länsstyrelsens *Plan för jämställdhet och mångfald* har två områden fått särskild uppmärksamhet under året:

- rekrytering till chefstjänster och
- lönestrukturen utifrån ett jämställdhetsperspektiv

Länsstyrelsens medvetna arbete med att rekrytera fler av kvinnor till ledande befattningar har kort beskrivits ovan under Organisationsstyrning: återrapporering 1.

I början av 2008 avslutades en omfattande lönekartläggning. Kartläggningen granskades särskilt av JÄMO och fick förutom godkänt även mycket positiva omdömen. Förutom kartläggningen genomfördes revidering av Länsstyrelsens lönepolicy och utveckling av metod för löne- och utvecklingssamtal. Efter justering av några

osakliga löneskillnader och två genomförda lönerrevisioner där hänsyn tagits till lönekartläggningens analys har arbetsgivaren och de fackliga parterna tillsammans konstaterat att inga osakliga löneskillnader kvarstår och att kvinnliga medarbetares löneutveckling och löneläge är väl i nivå med manliga kollegors.

Sedan flera år används en särskild rutin för att uppmärksamma jämställdhetsaspekter i den årliga verksamhetsplaneringen. Rutinen går kortfattat ut på att man för alla åtgärder som beskrivs i planen ska analysera och beskriva vilka jämställdhetsaspekter som ska beaktas när åtgärden genomförs och vilken effekt detta kan få.

Svårigheter i arbetet

Den stora utmaningen i jämställdhetsarbetet liksom i övrigt antidiskrimineringsarbete är att integrera tänkandet i all handläggning och alla beslutsprocesser.

Åtterrapporering 4

Länsstyrelserna ska redovisa vilka insatser som har gjorts för att säkerställa att relevant personal som arbetar med barn eller vars arbete har konsekvenser för barn får utbildning och kompetensutveckling som är anpassad till arbetsuppgifterna och som säkerställer kunskap om barns rättigheter och synliggör barns behov och förutsättningar. Av redovisningen ska särskilt framgå på vilket sätt utbildningen kvalitetssäkras och hur kompetensen bibehålls över tid inom myndigheten.

Länsstyrelsen har under 2008 fokuserat på att höja kompetensen vad gäller Länsstyrelsens nya uppdrag och ansvar för integration av flyktingar. Flera kommuner i länet tar emot ensamkommande barn. Länsstyrelsens integrationshandläggare har under året haft ett nära samarbete med socialkon-

sulent med fördjupning kring barn och ungdom. Kommunerna har behövt råd och stöd i att bygga upp nya verksamheter för ensamkommande barn. Länsstyrelsen har också ett uppföljningsansvar av kommunernas verksamhet för ensamkommande barn där nya kunskaper varit nödvändiga.

Åtterrapporering 5

Länsstyrelserna ska redovisa vilka insatser som har gjorts för att säkerställa att relevant personal har goda kunskaper om de mänskliga rättigheterna. Länsstyrelserna ska därvid särskilt redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att genomföra myndighetens antidiskrimineringsstrategi. Under genomförandet av strategin ska samråd ske med Diskrimineringsombudsmannen, Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning och Myndigheten för handikappolitisk samordning.

Länsstyrelserna utarbetade under 2007 en gemensam antidiskrimineringsstrategi. Under 2008 har ett mer långsiktigt arbete påbörjats i samverkan mellan länsstyrelserna under ledning av länsrådet i Dalarnas län, Inger Eriksson. Arbetet syftar till att

under 2009 komma fram till en gemensam handlingsplan mot diskriminering. För mer utförlig beskrivning av arbetet hänvisas till årsredovisning från Länsstyrelsen i Dalarna.

Åtterrapporering 6

Länsstyrelserna ska genom en regional samordnare för Ansvarsfull Alkoholservering

- stödja och samordna kommunerna i deras arbete med metoden Ansvarsfull Alkoholservering,
- vara kontaktperson för dessa frågor i förhållande till Statens Folkhälsoinstitut (FHI), samt
- fungera som en länk mellan de lokala, regionala och nationella nivåerna.
- Länsstyrelserna ska genom en länssamordnarfunktion, på regional nivå, ansvara för att organisera och samordna arbetet för att:
 - genomföra de nationella alkohol- och narkotikahandlingsplanerna samt arbetet för att nå målet för samhällets insatser inom tobaksområdet,
 - fungera som en länk mellan lokal, regional och nationell nivå,
 - fånga upp lokala och regionala behov av stöd och förmedla dem till regional respektive nationell nivå,
 - bidra till uppbyggnaden av en hållbar och effektiv länsstruktur för det alkohol-, narkotika- dopnings- och tobaksförebyggande arbetet, samt
 - vara pådrivande i utvecklings- och förändringsarbetet av det alkohol-, narkotika- dopnings- och tobaksförebyggande arbetet i kommuner och landsting. Detta ska nås genom kunskapsförmedling och handledning av beslutsfattare, nyckelpersoner och samrådsorgan i kommuner och landsting.

Vidare ska länssamordnarfunktionen vid länsstyrelserna samverka med det civila samhället. Länssamordnarfunktionen ska inte arbeta med tillsyn, handläggning av utvecklingsmedel eller med vård- och behandlingsinsatser. Länsstyrelserna ska verka för att samarbetet mellan länssamordnarna och de som arbetar med metoden Ansvarsfull Alkoholservering underlättas. Länsstyrelserna ska beakta behovet av informations-, erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan länssamordnarfunktionerna, landstingen, kommunerna och det civila samhället och verka för ett gott samarbete. Länsstyrelserna ska samarbeta med FHI både när det gäller länssamordning och Ansvarsfull Alkoholservering.

Länssamordnarfunktionen samt arbetet hos länsstyrelserna med Ansvarsfull Alkoholservering finansieras via det under utgiftsområde 9 upptagna anslaget 14:7 där FHI administrerar bidragshanteringen till länsstyrelserna för att täcka kostnaderna i enlighet med regeringens åtgärdsprogram.

FHI ska årligen senast den 1 oktober till regeringen (Socialdepartementet) inkomma med en folkhälsopolitisk lägesrapport. Länsstyrelserna ska förse FHI med underlag för denna årliga rapport.

Ansvarsfull Alkoholserving

Länsstyrelsen har arbetat med att stödja och samordna kommunerna i deras arbete med metoden *Ansvarsfull Alkoholserving*. Arbetet har under 2008 varit inriktat på ökad effektivitet i tillsynen enligt alkohollagen. Både kommunerna och polisen har varit målgrupper i arbetet. Arbetet har också varit inriktat på utbildning i *Ansvarsfull alkoholserving*. Länsstyrelsen har varit delaktig i flera utbildningstillfällen där restaurangpersonal och ägare deltagit.

Länsstyrelsen har också fortsatt att arbeta för en djupare implementering av metoden i kommunerna. Målet har varit att *Ansvarsfull Alkoholserving* skall ingå i alla kommuners ordinarie struktur. Bedömningen är nu att samtliga 12 kommuner i länet arbetar helt eller delvis med *Ansvarsfull Alkoholserving*. Länsstyrelsen har under året samverkat med Folkhälsoinstitutet och genom handläggartreffar fungerat som samordnare i arbetet.

Implementering av de nationella handlingsplanerna samt Länsstyrelsens insatser i det drogförebyggande arbetet

Länsstyrelsen i Kalmar län har genomfört detta uppdrag i samverkan med Regionförbundet i Kalmar län. Ett kontinuerligt arbete tillsammans med lokala samordnare för de drogförebyggande insatserna i länets samtliga kommuner har pågått under 2008. Kommunernas samordnare har fått stöd och inspiration i uppgiften att föra ut de nationella planerna. Arbetet har bedrivits inom flera områden. Exempel på drogförebyggande insatser är en forskningsbaserad metod för information till elever om droger, projekt *Fler Broar*, med syfte att

förebygga missbruk bland anställda riktad till både offentliga och privata arbetsgivare. Länstäckande informations- och opinionsbildande insatser har genomförts vid flera tillfällen. Vidare har projekt mot dopning och ett riskbruksprojekt riktad till gravida kvinnor i samverkan med Kalmar läns landsting genomförts. I samverkan med länets FoU-enhet Fokus har länsövergripande drogvaneundersökningar genomförts. Länets grupp för det förebyggande arbetet (AN-gruppen) har genomfört ett flertal utbildningsdagar bl.a. en större årlig ungdomsarbetarkonferens samt en konferens om Barn i riskmiljö.

Bidrag till uppbyggandet av en hållbar och effektiv länsstruktur

Länets nätverksgrupp av lokala drogsamordnare har under 2008 tagit fram ett förslag till strategi för alkohol- narkotika- tobaks- och dopningsförebyggande arbetet i Kalmar län. Förslaget kommer att processas under 2009.

Samverkan med det civila samhället

Projektet *Flera Broar* riktar sig till både privata och offentliga arbetsgivare. Projektets övergripande syfte har varit att prova en metod som syftar till att förebygga missbruk bland anställda inom det privata och offentliga arbetslivet. Sju företagsgrupper har genomgått utbildning för sina medlemsföretag.

En konferens för frivilliga organisationer, som arbetar med drogförebyggande insatser, har genomförts under 2008.

Inom trafikområdet pågår dels projekten *Kalmar län, trafik utan droger* dels *Don't Drink & Drive (Skellefteå-modellen)*.

UPPDRAG

Uppdrag till samtliga länsstyrelser

Regional tillväxtpolitik

Uppdrag 19

Länsstyrelserna ska, mot bakgrund av redovisningen enligt bilaga 3 (tabell 1.2) beskriva och motivera de prioriteringar som gjorts mellan ändamålen, samt beskriva och motivera de prioriteringar som har gjorts vid beslut om medel inom respektive ändamål. Vidare ska länsstyrelsen kommentera andelen beviljade medel under anslaget 33:1 Regionala tillväxtåtgärder som avser medfinansiering av de regionala tillväxtprogrammen respektive EU:s strukturfondsprogram. Slutligen ska länsstyrelsen beskriva inriktningen på eventuella insatser som bokförts under raden "varav övriga" i bilaga 3 (tabell 1.2).

Åtterrapporering

Länsstyrelsen ska, mot bakgrund av redovisningen i tabell 1.2 (se verksamhetsgren Regional tillväxt) beskriva och motivera de prioriteringar som gjorts mellan ändamålen, samt beskriva och motivera de prioriteringar som gjorts vid beslut om medel inom respektive ändamål.

Utav det anslag som Länsstyrelsen erhåller för regional projektverksamhet har under året medel fördelats till projekt inom miljö-, -hållbarhets- och landsbygdsfrågor. Projektet drivs dels med Länsstyrelsen som projektägare och dels i samverkan med Regionförbundet med flera aktörer. Projektet *Baltic Master II* drivs i samverkan med Region Blekinge och ska bland annat öka kommunikationen och förståelsen mellan olika myndigheter, organisationer och projekt som verkar inom sjösäkerhets- och miljöområdet. Projektet *Förstudien Green Living* syftar till att undersöka förutsättningarna för att utveckla virtuella och fysiska marknads- och mötesplatser för att främja företagsutveckling inom klimatsmarta och hälsofrämjande produkter och tjänster. Projektet *Uthållig kommun* som drivs av Regionförbundet ska leda till ökat samarbete och nätverksbyggande mellan Länsstyrelsen, regionala myndigheter, centrala verk/myndigheter och regionala

samverkansorgan samt ökad effektivisering av energianvändning. Projektet *Servicepunkter på landsbygden* samt *Seminarium – lokal utvecklingsplan* har mer fokus på landsbygdsfrågor. I *Servicepunkter på landsbygden* är målet med projektet att dels hitta nya möjligheter för landsbygdens butiker att bredda sin verksamhet och dels ett sätt att öka medborgarnas tillgång till service på landsbygden. Projektet *Seminarium – lokal utvecklingsplan* är ett seminarium med inriktning på lokal utvecklingsplanering, vilket överensstämmer med Länsstyrelsens uppdrag att bland annat bidra till att uppnå en hållbar regional tillväxt inom vilken olika nationella mål och prioriteringar kan tillgodoses och utvecklas med hänsyn till skilda regionala förutsättningar och behov.

Länsstyrelsen ska kommentera andelen beviljade medel under anslaget 33:1 Regionala tillväxtåtgärder som avser medfinansiering av de regionala tillväxtprogrammen respektive EU:s strukturfondsprogram.

Länsstyrelsen i Kalmar har ett fortsatt låg andel av anslag vilket begränsar möjligheterna att bevilja bidrag till nya projekt. Av de projekt som pågår har projekt med miljö- hållbarhets- och lands-

bygdsprofil prioriterats utan inbördes rangordning. Länsstyrelsen bedriver ett antal projekt som inte direkt anknyter till det regionala tillväxtprogrammet men som i sin förlängning får betydelse för genomförandet av både det regionala utvecklingsprogrammet och det regionala tillväxtprogrammet. Bland dessa kan nämnas projekt med analys av både statlig och kommersiell service på landsbygden. Genom projektet *Lokala serviceplaner – Varuförsörjningsplaner* har majoriteten av länets kommuner nu en aktuell varuförsörjningsplan som beskriver utbud och behov av service på landsbygd vilket ger ett bra utgångsläge när framtida insatser ska

planeras och genomföras. Det arbete som görs i Kalmar län inom området servicelösningar på landsbygden har uppmärksammats och röjt stort intresse under året, bl.a. i den s.k. *Högdahlsutredningen* och på en nationell konferens som Konsumentverket ordnade i oktober. Även i projekt med fokus på miljö och hållbar utveckling, t.ex. *Uthållig kommun* där Länsstyrelsen är medfinansierad och Regionförbundet projektägare, ligger Kalmar län bra till i nationell jämförelse.

Samtliga projekt som beskrivits här ovan avser projekt som finansierats under rubriken ”*varav* övrigt” i tidigare nämnda tabell.

Miljöpolitik

Uppdrag 22

Länsstyrelserna ska utveckla det under år 2007 framtagna planeringsunderlaget med lämpligt verktyg innehållande den information om fysiska förhållanden och markanvändning som behövs för att närmare ange lämpliga områden för anläggning av våtmarker i odlingslandskapet. Länsstyrelserna ska vidare i samråd med berörda kommuner utveckla formerna för och bedriva uppsökande och samordnande arbete i områden som i planeringsunderlaget har pekats ut som särskilt betydelsefulla och lämpliga för anläggning och restaurering av våtmarker i enlighet med Nationell strategi för myllrande våtmarker och Aktionsplanen för havsmiljön (Rapport 5563, Naturvårdsverket). Länsstyrelserna ska i huvudsak ha försett ovan nämnda verktyg med nödvändiga data till den 31 december 2008. Länsstyrelserna ska i årsredovisningarna redovisa insatser och resultat.

Åtterrapporering

Arbetet med att återskapa våtmarker i odlingslandskapet i Kalmar län har fortsatt under 2008. Länsstyrelsen har tagit på sig en tydlig samordnarroll. Ett annat viktigt arbete som inletts är att ta fram och förankra en våtmarkspolicy för Länsstyrelsen. Målsättningen är att det ska underlätta handläggningsprocesser samt ge optimal miljömålsuppfyllelse och kostnadseffektiv användning av statliga medel, genom att våtmarkerna placeras där de gör störst miljönytta.

Arbetet med att förbättra service och information externt har intensifierats. Syftet är att underlätta kommunernas och andra intressenters arbete i synnerhet med uppsökande verksamhet. Bland annat har allt underlagsmaterial lagts ut på en extern hemsida och faktablad som kan bistå markägare i deras våtmarksplanering har börjat ta form. Ett arbete har påbörjats med att analysera äldre lantmäterikartor, främst skifteskartor från 17-1800-talen, vilka ofta

detaljerat beskriver markernas dåvarande karaktär.

I Kalmar län har tre kommuner tagit del av medel för utåtriktad och uppsökande verksamhet. De första rapporterna från dem har inkommit och visar på både positiva som negativa erfarenheter. Under hösten har ytterligare tre kommuner kontaktats och underhandsbesked ger goda förhoppningar att även dessa ska engagera sig och prioritera arbetet med uppsökande verksamhet för våtmarker. Kontakterna med kommuner, LRF och markägare har ökat vilket är positivt. Kontaktnätet har växt sig starkare inte minst mellan flera kommuner som numera träffas periodiskt för att utväxla olika erfarenheter. Sammanfattningsvis har Länsstyrelsen under 2008 tagit flera viktiga steg för att hitta lämpliga områden för våtmarker i Kalmar län. Underlagsmaterialet har förankrats alltmer och börjar nu resultera i en intensivare uppsökande verksamhet bland kommuner länet.

Uppdrag till vissa länsstyrelser

Regional tillväxtpolitik

Uppdrag 39

Avseende 2007 ska länsstyrelser i län med regionala självstyrelseorgan eller samverkansorgan vid förfrågan från länens programansvariga för RTP redovisa vilket eller vilka av myndighetens anslag inom olika utgiftsområden som utnyttjats inom ramen för RTP samt beslutade och utbetalade belopp. Medel från andra myndigheters anslag som fördelats till länsstyrelser och som använts i RTP för medfinansiering ska redovisas för respektive anslag. Länsstyrelserna ska bistå Nutek med underlag vid uppföljningen av RTP enligt närmare anvisningar från verket.

Återrapportering

Länsstyrelsen bistår Nutek med underlag vid uppföljning av regionala

tillväxtprogram enligt anvisningar från verket..

Uppdrag från regleringsbrev 2007

Uppdrag 9 RB 2007

Riksdagen har beslutat att förstärka länsstyrelsernas tillsyn av den sociala barn- och ungdomsvården 2007 och 2008 med 10 miljoner kronor årligen. Förstärkningen gör det möjligt för länsstyrelserna att utöva tillsyn av samtliga enskilda HVB för barn och unga samt för barn och familj under ifrågavarande period. Länsstyrelserna ska redovisa omfattningen och resultatet av denna tillsyn antingen samlat i samband med att pågående uppdrag för 2006 och 2007 (uppdrag 8) redovisas till regeringen (Socialdepartementet) eller senast i årsredovisningen för 2008.

Återrapportering

Länsstyrelsen har redovisat omfattningen och resultatet av tillsynen till Socialstyrelsen som därefter gjort en samlad redovisning till Socialdepartementet.

Länsstyrelsens redovisning har lagts in i Socialstyrelsens databas NATILOS (Nationellt informationssystem för den sociala tillsynen).

REDOVISNING AV KOMPETENSFÖRSÖRJNING OCH SJUKFRÅNVARO

Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

3 kap. Resultatredovisning

3 § Myndigheten skall redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I redovisningen skall det ingå en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål. (F. 2005:797)

Mål för kompetensförsörjningen 2008

Åtgärder som vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. Analys och bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål

Övergripande syftar insatserna som beskrivs nedan alla till att stärka Länsstyrelsens förutsättningar att möta och uppfylla kommande krav på förändringar, på kort och på längre sikt. Sammantaget bidrar också insatserna som beskrivs till att stärka arbetsplatsens förmåga att möta medarbetarens behov av stöd, personlig utveckling och belöning. En bra förändringskompetens utgör tillsammans med en ändamålsenlig personalpolitik förutsättningar för att utveckla den attraktiva arbetsplatsen och förmågan att säkerställa den kompetens som krävs för att uppnå fastställda mål.

Länsstyrelsen har under 2008 fått minska personalstyrkan p.g.a. medelsbrist. Bland de besparingsåtgärder som har måst genomföras i övrigt kan inräknas minskade insatser för kompetensutveckling. Den kompetensutveckling som ändå har prioriterats under 2008 har funnits inom områdena chefs- och ledarutveckling, introduktionsutbildning, medarbetarutveckling och utbildning inom olika sakområden.

Mål	Implementering av "Strategi för den statliga arbetsgivarpolitiken 2007-2009"
Vidtagna åtgärder	Omorganisation i syfte att bli åstadkomma tydliga och ändamålsenliga chefsområden. Samtliga chefsbefattningar har ledigförklarats. Mer betoning av ledarskapet i förhållande till chefsens sakkunskap.
Uppnådda resultat	En organisation som bättre kan motsvara verksamhetens behov av en tydlig arbetsgivarpolitik. En större samsyn kring strategiska frågor inom chefskollektivet.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Grunden är lagd för en medveten verksamhetsutveckling där chefskollektivet får en mer strategisk och samordnande roll än tidigare. Ett omfattande chefs- och ledarutvecklingsprogram genomförs under 2009.

Mål	Aktivt och nära ledarskap; kompetensutveckling av 1:a linjens chefer
Vidtagna åtgärder	Fortsatt ledarutbildning på alla nivåer har genomförts under året
Uppnådda resultat	Ett mer medvetet och aktivt ledarskap.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Chefernas roll som arbetsgivarens företrädare i en arbetssituation som framledes kommer att präglas av ständiga förändringar måste få mer uppmärksamhet.

Mål	Analys av vilka krav som ställs på myndigheten för att klara sina åtagande trots stora pensionsavgångar i en nära framtid.
Vidtagna åtgärder	Statistik/kartläggning av pensionsavgångar t o m 2015 är genomförd. Kartläggningen har reviderats under 2008.
Uppnådda resultat	En tydligare bild av vilken kompetensförsörjning som blir aktuell med anledning av
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Kartläggningen omsätts kontinuerligt i behovsanalyser/planer för hur nödvändiga kompetenser ersätts.

Mål	Fortsatt arbete med att kvalitetssäkra länsstyrelsens kärnprocesser
Vidtagna åtgärder	Utbildning av personal och handledare i processtyrning har genomförts. Ett antal kärnprocesser har kartlagts och beskrivits enligt särskild metod
Uppnådda resultat	Arbetet har av resursskäl prioriterats ner under 2008. I verksamhetsplan för 2009 tillförs projektet resurser och ytterligare processer skall kvalitetssäkras på detta sätt.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Processbeskrivningar ger förutsättningar för bättre kvalitet och kortare ledtider i handläggningen. Introduktionen av nya medarbetare underlättas.

Mål	Fortsatt/utökat samarbete mellan sydlänaen vad gäller kompetensförsörjning
Vidtagna åtgärder	Gemensamma planeringsträffar regelbundet, numera 6-8 ggr per år
Uppnådda resultat	Gemensamma utbildningar inom områdena Förvaltningsutbildning för nyanställda och Ledarutveckling.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Samarbetet sparar tid och pengar. Kompetensutveckling som inte vore möjligt att driva i varje län för sig blir genomförda. Erfarenhetsutbytet får en fastare struktur/regelbundenhet. Revirgränser luckras upp.

Mål	Utökat samarbete mellan samtliga länsstyrelser vad gäller kompetensförsörjning
Vidtagna åtgärder	Länsstyrelsernas personalchefer har ett väl etablerat nätverk. Under 2008 har ett gemensamt program för ledarutveckling förverkligats.
Uppnådda resultat	En gedigen, till länsstyrelsernas verksamhet anpassad ledarutvecklingsinsats är genomförd. Insatsen utvärderas i början av 2009 och kommer sannolikt att bli en återkommande insats.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Se kommentaren under punkten ovan - sydlänens samarbete

Mål	Samordnad löneservice i sydlänaen (SLS)
Vidtagna åtgärder	Under 2007 genomfördes övergången till en gemensam lönehantering i sydlänaen. Samtliga länsstyrelser lönehantering ska samordnas under 2009-2010. Arbetet med att kvalitetssäkra och effektivisera detta nya arbetssätt fortlöper.
Uppnådda resultat	Fortfarande återstår mycket arbete för att få till stånd ett effektivt och kvalitetssäkrat arbete både på de lokala myndigheterna och vid den centrala löneenheten.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Avgörande för projektets framgång har varit ekonomi- och lönesystemet Agressos förmåga att leverera förväntade tjänster. Tyvärr har brister i Agressos koncept ständigt inneburit problem att säkra kvaliteten i lönehanteringen och därmed medfört betydande merkostnader för alla inblandade länsstyrelser.

Mål	Lönekartläggning enligt Jämställdhetslagen och metoder för löneanalyser som viktiga verktyg i lönebildningsarbetet. Implementering och bred förankring av lokal lönepolicy
Vidtagna åtgärder	Årlig uppdatering av arbetsbeskrivningar och klassningar med hjälp av verktyget ”BESTA-befattningsvärdering”. Jämställdhetsanalys och löneanalys inför lönerevision.
Uppnådda resultat	En tydligare, mer medveten lönepolicy och lönestruktur
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	En medveten lönebildning är en förutsättning för att kunna bli en attraktiv arbetsgivare. Det är samtidigt en av förutsättningarna för att bygga ett medarbetarskap som vilar på accepterade värden.

Mål	Kartläggning av arbetsmiljöaspekter, angelägna medarbetarfrågor och behov av verksamhetsutveckling
Vidtagna åtgärder	En medarbetarundersökning har genomförts under 2008 där samtliga medarbetare givits tillfälle att delta. Undersökningens resultat har omsatts i olika handlingsplaner.
Uppnådda resultat	En större medvetenhet kring vilka frågeställningar som är väsentliga för medarbetarna har givit bra underlag för fortsatt verksamhetsutveckling.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Metoden för genomförande och uppföljning av medarbetarundersökningen är mer avgörande för vilket värde undersökningen får.

Mål	Åtgärder för att kunna hantera verksamhetsövergångar till Transportstyrelsen och Socialstyrelsen i januari 2010, så att konsekvenser för löpande verksamhet inte blir orimligt
Vidtagna åtgärder	Kontinuerlig uppföljning av centralt fattade beslut, återkommande information till berörd personal, personalplanering för att klara löpande verksamhet.
Uppnådda resultat	Berörd personal är väl informerad, kontinuerlig dialog chef – medarbetare pågår, åtgärder för att klara verksamheten fram till övergång har vidtagits.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Påtagliga brister i statens förmåga att samordna denna typ av insatser utifrån ett gemensamt arbetsgivarpolitiskt perspektiv ger sämre förutsättningar än önskat för förändringens genomförande. Länsstyrelsen i Kalmar län drabbas av betydande avvecklingskostnader vid omställningen vilket sannolikt får påtagliga konsekvenser för övrig verksamhet.

Övergripande mål och inriktning för kompetensförsörjningen 2009 – 2011

- Fortsatt arbete med att förbereda verksamheten inför den stora generationsväxling som för Länsstyrelsens i Kalmar län del inträffar under åren 2010-2013 då ca 40 medarbetare går i pension. Metoder för kompetensväxling och kompetensöverföring måste utvecklas. I planeringen ingår flera scenarier som får betydelse för hur många medarbetare som berörs och när omställningen inträffar:
- Verksamhetsövergångar till Transportstyrelsen och Socialstyrelsen 1 januari 2010
- Förslag på att inom en nära framtid flytta handläggning av lantbruksstöd till annan myndighet
- Eventuell framtida samordning av länsstyrelsernas verksamhet i färre regioner
- Fortsatt implementering av arbetsgivarcollegiets ”Strategi för den statliga arbetsgivarpolitiken 2007 - 2010”
- Ledarutvecklingsprogrammet för samtliga chefer vid Länsstyrelsen drivs vidare med omfattande insatser under 2009. Framtida förändringar av länsstyrelsens uppdrag, krav på effektivisering, kvalitetssäkring, konkurrens om arbetskraft och medarbetarens förväntningar på personlig utveckling kräver ett väl utvecklat ledarskap
- Medarbetarskapet utvecklas i syfte att bättre hantera de förändringskrav, prioriteringar och kvalitetskrav som verksamheten fortsättningsvis ställs inför
- Chefskollektivet behöver bra underlag för analyser och beslut. Personal- och resultatrapporter behöver utvecklas/skapas för att åstadkomma detta
- Länsstyrelsens arbete med ”Verksamhetsutveckling genom Processtyrning” ska återupptas. Tidigare erfarenheter visar att arbetssättet ger stöd för både kvalitetssäkring och kompetensförsörjning
- Samarbetet och erfarenhetsutbyte kring kompetensförsörjning fortsätter mellan HR-funktionerna på landets länsstyrelser

7 kap. Tilläggsupplysningar

3 § Uppgift skall lämnas om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret. Den totala sjukfrånvaron skall anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.

Uppgift skall också lämnas om

1. den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer,
2. sjukfrånvaron för kvinnor respektive män samt
3. sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30-49 år och 50 år eller äldre.

Sjukfrånvaron för varje grupp som avses i andra stycket 2 och 3 skall anges i procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid. Sådan uppgift skall inte lämnas om antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till ens enskild individ.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller inte myndigheter och affärsverk i vilka antalet anställda under de senaste två räkenskapsåren i medeltal uppgått till högst tio. (F. 2002:1061)

Uppgifter om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under 2008 och föregående år

Sjukfrånvaron anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.

Sjukfrånvaro	2007	2008	Diff 07/08
Total sjukfrånvaro	5	4,5	-0,5
Kvinnor	6,8	5,7	-1,1
Män	3,2	3,1	-0,1
29 år eller yngre	2,2	1,1	-1,1
kvinnor	3,1	1,6	-1,5
män	1,2	0,2	-1
30 - 49 år	4,1	4,3	0,2
kvinnor	5,9	5,3	-0,6
män	2,1	3,2	1,1
50 år eller äldre	6,8	5,5	-1,3
kvinnor	9,6	8,1	-1,5
män	4,9	3,4	-1,5

Långtidssjukskrivning*	2007	2008	Diff 07/08
Andel långtidssjukskrivning totalt	74	70,9	-3,1
Kvinnor	79,1	72	-7,1
Män	63,6	68,6	5
29 år eller yngre	0,9	0	-0,9
kvinnor	1,3	0	-1,3
män	0	0	0
30 - 49 år	31,6	35,7	4,1
kvinnor	39,8	38,3	-1,5
män	14,7	30,6	15,9
50 år eller äldre	41,5	35,2	-6,3
kvinnor	37,9	33,7	-4,2
män	49	38	-11

* sjukskrivning under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

Sammanställningen skall göras enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

		2008	2007	2006	2005	2004
Låneram	beviljad	8 000	8 000	7 500	7 500	6 000
	utnyttjad	5 145	5 305	7 224	5 974	5 106
Kontokredit hos RGK	beviljad	10 000	12 000	18 000	18 000	18 000
	max. utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto	räntekostnader	0	0	0	0	0
	ränteintäkter	2 479	2 097	1 090	685	426
Totala avgiftsintäkter	mynd. disponerar	7 788	7 273	3 917	3 759	3 735
	mynd. ej disponerar	6 127	6 504	5 909	5 822	5 273
Jämförelse med beräknade avgiftsintäkter enl. regleringsbrev	mynd. ej disponerar	5 700	5 700	5 570	5 550	-
Anslagskredit 01 32:1ap 7 Länsstyrelserna	beviljad	4 200	3 945	2 421	0	2 129
	utnyttjad	1 767	0	0	0	193
19 33:1ap 7 Allm.reg.pol.åtg.	beviljad	212	254	408	0	400
	utnyttjad	0	0	91	0	53
Summa utg. Reservationer 01 32:1ap 7 Länsstyrelserna		-1 767	1 879	2 109	2 007	-193
19 33:1ap 7 Allm.reg.pol.åtg.		1 345	274	-91	773	-53
Summa anslagssparande		1 345	2 152	2 018	2 007	0
- därav in-tecknat av åtaganden med stöd av reservationer och anslagssparande		-	2 152	2 018	2 007	-
Bemyndiganden	tilldelat	4 000	7 000	7 500	7 500	6 000
	summa åtaganden	2 707	1 246	4 588	3 284	3 418
Årsarbetskrafter (åa)		202	194	190	184	182
Medelantalet anställda		240	237	227	213	209
Driftkostnad per åa		838	824	826	737	737
Årets kapitalförändring		2 255	-923	-1 715	1 825	-1 797
Balanserad kapitalförändring		-9 835	-8 912	-7 197	-9 022	-7 225

RESULTATRÄKNING

	2008	2007	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter från anslag	83 072	80 794	1
Intäkter av avgifter o. andra ersättningar	7 790	7 273	2
Intäkter av bidrag	77 467	71 859	3
Finansiella intäkter	2 486	2 098	4
Summa verksamhetens intäkter	170 815	162 024	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-103 621	-100 961	5
Kostnader för lokaler	-10 368	-11 095	
Övriga driftskostnader	-55 323	-47 877	
Finansiella kostnader	-248	-244	6
Avskrivningar o. nedskrivn	-2 678	-2 770	
Summa verksamhetens kostnader	-172 238	-162 947	
Verksamhetsutfall	-1 423	-923	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter och andra ersättningar som inte disponeras av myndigheten	6 127	6 504	7
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten	-6 127	-6 504	
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	6 191	7 235	8
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	45 863	74 084	9
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	24 991	11 338	10
Upplösning av fonder för transfereringsändamål	9	57	11
Lämnade bidrag	-73 376	-92 714	12
Saldo	3 678	0	
Årets kapitalförändring	2 255	-923	13

BALANSRÄKNING

	2008-12-31	2007-12-31	Not
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	971	1 188	
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier mm	4 129	4 489	14
Utlåning	0	224	15
Fordringar			
Kundfordringar	390	899	
Fordringar hos andra myndigheter	11 214	6 529	16
Övriga fordringar	4 280	2 002	
Summa fordringar	15 884	9 430	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	2 253	2 270	17
Upplupna bidragsintäkter	1 460	3 463	18
Övriga upplupna intäkter	0	73	
Summa periodavgränsningsposter	3 713	5 806	
Avräkning med statsverket	76 095	83 688	19
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	36 547	46 220	
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	1 216	1 548	20
Summa kassa och bank	37 763	47 768	
Summa Tillgångar	138 555	152 593	

	2008-12-31	2007-12-31	
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	-9 835	-8 912	21
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	2 255	-923	
Summa myndighetskapital	-7 580	-9 835	
Fonder	16	25	22
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	1 388	732	23
Skulder mm			
Lån i Riksgäldskontoret	5 145	5 305	24
Skulder till andra myndigheter	7 670	7 637	25
Leverantörsskulder	13 024	7 151	
Övriga skulder	2 441	2 208	26
Depositioner	1 227	1 562	27
Summa skulder mm	29 507	23 863	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	9 419	8 514	28
Oförbrukade bidrag	105 805	129 294	29
Summa periodavgränsningsposter	115 224	137 808	
Summa Kapital och Skulder	138 555	152 593	

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag		Ingående överföringsbelopp 2008-01-01	Årets tilldelning enl.reg. brev	Om-disponerat anslagsbelopp	In-dragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
01 32:1ap7	Länsstyrelserna m.m. Kalmar län (R)	1 879	84 774	-4		86 649	-88 416	-1 767
19 33:1ap7	Regionala tillväxtåtgärder Länsstyr. i Kalmar län (R)	274	2 115		-198	2 191	-847	1 345
	Summa Anslag	2 152	86 889	-4	-198	88 840	-89 262	-423

Redovisning mot inkomstitel (tkr)

Inkomstitel	Beräknat belopp	Inkomster
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	900	1 188
2537 Miljöskyddsavgifter	3 900	3 510
2539 Tåktavgifter	600	635
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	200	
2552 01 Övriga offentligrättsliga avgifter (stiftelser, tillsyn)		80
2552 02 Övriga offentligrättsliga avgifter (stiftelser, register)		116
2552 03 Övriga offentligrättsliga avgifter (avfallsförordningen)		61
2714 Sanktionsavgifter	100	
271404 Sanktionsavgifter (överlastavgifter)		149
271408 Sanktionsavgifter (socialtjänstlagen)		380
9455 Lotteriavgifter		8
Summa Inkomster	5 700	6 127

Redovisning mot bemyndiganden

Anslag	Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtaganden	Ute-stående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år		
				2009	2010	2011
19 33:1:7 Regionala tillväxtåtgärder Länsstyrelsen i Kalmar län	4 000	1 246	2 707	1 534	1 032	25

Finansiella villkor

Villkor 1: 01 32:1 ap 7 Länsstyrelserna m.m. (Ramanslag)

Länsstyrelsen disponerar ett räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret. Kreditutrymmet på räntekontot är 10 000 tkr. Krediten har inte utnyttjats under 2008. Till räntekontot överförs varje månad en tolfedel av tilldelat anslag. Länsstyrelsen har möjlighet att utnyttja en anslagskredit på sitt ramanslag med 4 200 tkr. Anslagskrediten utnyttjas med 1 767 tkr. Anslaget är tilldelat i regleringsbrev 2007-12-13, 2008-05-15, 2008-08-21, 2008-11-27 och 2008-12-11.

Villkor 2: Deponerade medel

Medel som deponeras hos Länsstyrelsen skall sättas in på ett särskilt räntekonto i Riksgäldskontoret. Länsstyrelserna disponerar var sitt konto i Riksgäldskontoret för detta ändamål.

Villkor 3: 19 33:1 ap 7 Regionala tillväxtåtgärder (Ramanslag)

Länsstyrelsen får med stöd av bemyndiganden under 2008 göra ekonomiska åtaganden som innebär behov av framtida anslag på högst 4 000 tkr under perioden 2009-2016.

Länsstyrelsen kan utöver tilldelat anslag disponera en anslagskredit på 212 tkr. Krediten har inte utnyttjats under 2008.

Av tilldelat anslag får Länsstyrelsen utöver ordinarie ramanslag för förvaltningsändamål använda högst 200 tkr för utvärdering av insatser vilka finansieras av anslaget samt vid behov även säkerställa uppföljningssystem m.m. i samband med bemyndigandesystemet på anslaget. Anslaget är tilldelat i regleringsbrev 2007-12-19.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring med nedan angivna undantag

Övriga fordringar har tagits upp med belopp motsvarande vad som beräknas erhållas. Lönegarantifordran har värderats med 95 %. Värderingen av lönegarantifordran har skett efter samråd med konkursförvaltarna och efter analys av tidigare återbetalningar.

Den delen av lönegarantifordran som inte värderas har tidigare år bokförts enbart i balansräkningen. Vid planeringen inför den gemensamma redovisningsmodellen har detta visat sig inte stämma överens med ESV:s rekommendationer och bokförs från 2008 också i resultaträkningen. Detta leder till en kapitalförändring (3 678 tkr) i transfereringsdelen. Om detta gjorts redan 2007 skulle kapitalförändringen då ha varit 1 955 tkr.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgång.

Anläggningarna skrivs av linjärt under den bedömda livslängden.

Följande avskrivningstider tillämpas:

IT-utrustning (ex. stationära persondatorer, skrivare, resursdatorer)	3 år
Maskiner och inventarier (ex. kopiatorer, faxar, mätutrustning, möbler)	5 år
Rättigheter och immateriella anläggningstillgångar	5 år
Bilar	7 år

Periodavgränsningar

Återkommande utgifter, vilka uppgår till ungefär lika stora belopp årligen, har inte periodiserats.

Kommentarer till noterna

Belopp i tkr där annat ej anges. Belopp som anges inom parentes avser föregående år.

Not 1. Intäkter av anslag

	2008	2007
01 32:1ap7 Länsstyrelserna m.m.	82 280	78 735
13 10:1ap15 Integrationsverk-del till Ikalm	-	360
19 33:1ap7 Regionala tillväxtåtgärder	792	1 699
Summa	83 072	80 794

Not 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen uppgår till 3 018 (643) tkr och avser framförallt intäkter av utbildning och konsultuppdrag. Intäkterna från den avgiftsfinansierade körkortsverksamheten uppgår till 2 868 (1 951) tkr och kostnaderna uppgår till 2 812 (2 203) tkr. 416 (328) avser intäkter från älgvårdsfonden för bl.a. administrationskostnader.

Not 3. Intäkter av bidrag

	2008	2007
Naturvårdsverket	46 000	44 200
Riksantikvarieämbetet	7 700	8 200
Jordbruksverket	12 900	9 600
Räddningsverket	2 900	2 600
Boverket	1 200	400
Fiskeriverket	900	600
Krisberedskapsmyndigheten	1 300	1 200
AMS	400	500
Övriga statliga bidrag	3 522	3 484
EU	32	27
Övriga bidrag	613	1 048
Summa bidrag	77 467	71 859

Not 4. Finansiella intäkter

2 479 (2 097) tkr avser ränta på räntekontot i Riksgäldskontoret.

Not 5. Kostnader för personal

Lönekostnaden exkl. arbetsgivaravgift, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgår till 67 807 (65 236) tkr.

Not 6. Finansiella kostnader

223 (234) tkr avser ränta på lån för anläggningstillgångar i Riksgäldskontoret.

Not 7. Intäkter av avgifter och andra ersättningar som inte disponeras av myndigheten

	2008	2007
Expeditions- och ansökningsavgifter	1 188	1 426
Miljöskyddsavgifter	3 510	3 888
Täktavgifter	635	663
Sanktionsavgifter (överlastavgifter)	149	161
Sanktionsavgifter (socialtjänstlagen)	380	-
Övriga avgifter	265	366
Summa	6 127	6 504

Not 8. Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag

	2008	2007
01 32:1ap7 Länsstyrelserna m.m.	6 136	557
01 32:2ap7 Regionförbundet i Kalmar län		6 203
19 33:1ap7 Regionala tillväxtåtgärder	55	475
Summa	6 191	7 235

Not 9. Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag

	2008	2007
Kammarkollegiet	7 500	22 200
Naturvårdsverket	19 400	36 500
Socialdepartementet	2 000	8 000
Riksantikvarieämbetet	3 300	
Folkhälsoinstitutet	1 800	
Socialstyrelsen	8 100	6 500
Övriga myndigheter	3 763	884
Summa	45 863	74 084

Not 10. Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

Det mesta avser utdelning från konkurser eller företagsrekonstruktioner där lönegaranti utbetalats.

Not 11. Upplösning av fonder för transfereringsändamål

Avser medel från älgvårdsfonden. Upplösningen av fonden utgör skillnaden mellan fondens utbetalningar 516 (417) tkr och inbetalningar 507 (359) tkr.

Not 12. Lämnade bidrag

Av årets lämnade bidrag avser 5 000 (27 400) tkr efterbehandling av förorenade områden, 7 000 (500) tkr vattenförvaltning, 28 700 (29 400) tkr lönegarantiutbetalningar och 12 000 (14 500) statsbidrag inom det sociala området.

Not 13. Årets kapitalförändring

Årets kapitalförändring består av periodiseringsdifferenser såsom skillnader mellan avskrivningar och amorteringar, ökning av semesterlöneskulden, upplupen lön, avsättning till kompetensväxling och delpensioner och underskott i avgiftsfinansierade verksamhet. Överskottet från körkortsverksamheten är 56 (-252) tkr.

Not 14. Maskiner, inventarier m.m.

	2008	2007
Ingående anskaffningsvärde	30 492	29 893
Årets försäljningar/utrangeringar	-6 520	-1 030
Årets anskaffningsvärde	1 811	1 629
Årets avskrivning	-2 160	-2 258
Ackumulerade avskrivningar	-19 494	-23 745
Utgående balans	4 129	4 489

Not 15. Utlåning

	2008	2007
Ingående balans	224	340
Amorteringar	-224	-116
Utgående balans	0	224

Utlåningen avsåg 1 fiskerilån som amorterats.

Not 16. Fordringar hos andra myndigheter

Ökningen mellan åren beror på att fordran på Kammarkollegiet avseende lönegarantier är 3 266 tkr år 2008 jämfört med 264 tkr år 2007 vilket förklaras av att lönegarantiutbetalningarna i december 2007 var mycket låga. Fordran mervärdesskatt är 3 382 (2 691) tkr.

Not 17. Förutbetalda kostnader

2 253 (2 173) tkr avser hyra för första kvartalet 2008.

Not 18. Upplupna bidragsintäkter

	2008	2007
Jordbruksverket	300	1 500
Naturvårdsverket	900	600
EU	-	25
Övriga	260	1 338
Summa	1 460	3 463

Not 19. Avräkning med statsverket

	2008	2007
Uppbörd		
<i>Ingående balans</i>	-35	-46
Redovisat mot inkomsttitel	-6 127	-6 504
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	5 563	6 515
<i>Skulder avseende Uppbörd</i>	-599	-35
Anslag i icke räntebärande flöde		
<i>Ingående balans</i>	0	0
Redovisat mot anslag	847	2 174
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-847	-2 174
<i>Fordringar/Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde</i>	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
<i>Ingående balans</i>	-1 879	-2 109
Redovisat mot anslag:	88 416	85 855
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-84 770	-85 625
<i>Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde</i>	1 767	-1 879
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken		
<i>Ingående balans</i>	85 602	36 438
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	74 224	153 874
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-80 183	-100 369
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-4 716	-4 341
<i>Saldo</i>	74 927	85 602

Länsstyrelsens verksamhet är komplicerad och posten avräkning med statsverket har därför under 2008 inte fullständigt kunnat uppdelas. Länsstyrelsen har skiljt ut fordringar och skulder hänförliga till icke räntebärande medel för uppbörd och anslag. Vidare har anslag i räntebärande flöde analyserats. Under 2009 kommer en fullständig genomgång av posten att göras.

Not 20. Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret

Avser särskilt konto för deponerade medel.

Not 21. Balanserad kapitalförändring

Posten består av 9 440 (8 769) tkr periodiseringsdifferenser i den anslagsfinansierade verksamheten (till största delen semesterlöneskulden) och ett underskott 395 (143) tkr i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Not 22. Fonder

	2008	2007
Älgårdsfonden		
Ingående balans	25	83
Inbetalningar	507	359
Utbetalningar	-516	-417
Utgående balans	16	25

Not 23. Avsättningar

	2008	2007
Ingående avsättning	732	489
Årets pensionskostnad	1 051	667
Årets pensionsutbetalningar	-395	-424
Utgående avsättningar	1 388	732

Avsättningarna avser delpensioner.

Not 24. Lån i Riksgäldskontoret

Länsstyrelsen disponerar en låneram på 8 000 (8 000) tkr.

	2008	2007
Ingående balans	5 305	7 224
Nyupptagna lån, brutto	2 600	742
Amortering	-2 760	-2 661
Utgående balans	5 145	5 305

Not 25. Skulder till andra myndigheter

1 886 (2 020) tkr avser arbetsgivaravgifter och 70 (1 968) tkr avser skuld till Kammarkollegiet för lönegarantier.

Not 26. Övriga skulder

Skuld för personalens källskatter avdragen i december uppgår till 1 726 (2 014) tkr och källskatten för lönegarantin uppgår till 710 (103) tkr.

Not 27. Depositioner

Hela beloppet avser utomstatliga depositioner för båda åren.

Not 28. Upplupna kostnader

Posten består av semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter 7 822 (7 647) tkr, 619 tkr avser avsättning för upplupen lön i samband med beviljad arbetsbefrielse vid tidigare pensionsavgång, avsättning för kompetensväxling 828 (726) tkr och revisionskostnader för årsredovisning 2008 150 (140) tkr.

Not 29. Oförbrukade bidrag

	2008	2007
Naturvårdsverket	89 100	109 200
Riksantikvarieämbetet	3 500	6 100
Övriga inomstatliga	12 423	12 875
Övriga utomstatliga	782	1 119
Summa	105 805	129 294

Av de oförbrukade bidragen avser 70 400 (83 300) tkr bidrag för transfereringar. Av dessa är de utomstatliga medlen 782 (1 119) tkr medel från Holmen AB och Metsä Tiisue AB som ska användas för efterbehandlingsåtgärder inom Övre resp. Nedre Svartsjön.

Ersättningar och förmåner - myndighetens ledning (kr)

	2008	2007
Landshövding Sven Lindgren		
- Lön (exkl. sociala avgifter)	944 857	894 655
- Bostadsförmån	106 310	104 040
Länsråd Anne-Li Fiskesjö	712 850	700 493
	2008	2007
Insynsrådet		
- Lennart Beijer	4 350	7 250
- Agneta Bladh	2 900	4 350
- Eva Bengtsson Skogsberg	2 900	5 800
- Desirée Liljevall	3 410	8 630
- Claes-Göran Nilsson	1 450	7 250
- Marie Norregårdh	1 450	4 350
- Chatrine Pålsson Ahlgren	4 350	5 800
- Jonas Settlin	-	3 010

Ledningens uppdrag i andra statliga myndigheter och aktiebolag 2008

Landshövding Sven Lindgren har haft följande statliga uppdrag:
Krisberedskapsmyndighetens insynsråd.

Insynsrådet

Lennart Beijer:

Förvaltning AB Smålandsbanan

Musiklink AB

Rockmetropol AB

RockCity AB

Agneta Bladh:

Statens pensionsverk (SPV)

Statens arbetsgivarverk

Växjö universitet

Högskolan i Kalmar

Claes-Göran Nilsson:

Swecon AB

Gransjöverken AB

Kalmar Hamn AB

Chatrine Pålsson Ahlgren:

Statens Medicinskt Etiska Råd (SMER)

Socialstyrelsens rättsliga råd

Statens Institutions Styrelse

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd

Polisstyrelsen i Kalmar län

Jonas Settlin:

Fabrik 7 AB

Magasin 5 AB

Essence AB

Länsstyrelsen
Kalmar län

www.lansstyrelsen.se/kalmar